

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ **Αρ. Φύλλου 289**

8 Μαρτίου 2002

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθ. 14948/Γ2

Ωρολόγια & Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών των Τμημάτων Παιδαγωγικής Κατάρτισης της ΠΑΤΕΣ της ΣΕΛΕΤΕ.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του Ν.Δ. 581/1970 "Περί διοικήσεως της ΣΕΛΕΤΕ" (Α΄ 139).

2. Τις διατάξεις του Ν.Δ. 789/1970 (Α΄ 293) "Περί οργανώσεως της ΣΕΛΕΤΕ" και ειδικότερα την παρ. 1 του άρθρου 7.

3. Το άρθρο 61 παρ. 1 του Ν. 1566/1985 (Α΄ 167) "Δομή και λειτουργία της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης...".

4. Το άρθρο 11 παρ. 2α του Ν. 2327/1995 "Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας, ρύθμιση θεμάτων έρευνας, παιδείας και μετεκπαίδευσης εκπαιδευτικών και άλλες διατάξεις" (Α΄ 156), όπως συμπληρώθηκε μεταγενέστερα με τη διάταξη της παρ. 15 του άρθρου 2 του Ν. 2621/1998 (Α΄ 136).

5. Τις διατάξεις του Π.Δ. 98/1999 (Α΄ 108) με τις οποίες καθορίζεται η διάρκεια φοίτησης στα Τμήματα Παιδαγωγικής Κατάρτισης της ΠΑΤΕΣ της ΣΕΛΕΤΕ.

6. Την Πράξη 7/16.7.2001 (θέμα 6) του Δ.Σ. της ΣΕΛΕΤΕ με την οποία εγκρίθηκαν τα Ωρολόγια & Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών των Τμημάτων Παιδαγωγικής Κατάρτισης - ετήσιας φοίτησης (2 εξαμήνων) - της ΠΑΤΕΣ της ΣΕΛΕΤΕ.

7. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις αυτής της απόφασης δεν προκαλείται δαπάνη εις βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Καθορίζουμε τα Ωρολόγια & Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών των Τμημάτων Παιδαγωγικής Κατάρτισης, ετήσιας φοίτησης (2 εξαμήνων), α) των Πτυχιούχων Πανεπιστημίων και Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και β) των Πτυχιούχων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της ΠΑΤΕΣ της ΣΕΛΕΤΕ ως εξής:

ΜΕΡΟΣ Ι

ΩΡΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΗΣ ΠΑ.ΤΕ.Σ ΤΗΣ Σ.Ε.Λ.Ε.Τ.Ε.

α) Πρόγραμμα Σπουδών Βασικής Παιδαγωγικής Κατάρτισης Πτυχιούχων Πανεπιστημίων και Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων για την απόκτηση πτυχίου "Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας"

Πρόγραμμα Σπουδών Βασικής Παιδαγωγικής Κατάρτισης της ΠΑ.ΤΕ.Σ. της Σ.Ε.Λ.Ε.Τ.Ε. Πτυχιούχων Πανεπιστημίων και Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων				
	Τίτλος Μαθήματος	**Α΄ Εξάμηνο Ώρες**	**Β΄ Εξάμηνο Ώρες**	**Σύνολο Ωρών**
1	Διδακτική Μεθοδολογία – Ι	2	-	2
2	Διδακτική Μεθοδολογία – ΙΙ	-	2	2
3	Διδακτική Μεθοδολογία Επαγγελματικών Μαθημάτων – Ι	2	-	2
4	Διδακτική Μεθοδολογία Επαγγελματικών Μαθημάτων – Ι	-	2	2
5	Εκπαιδευτική Αξιολόγηση	3	-	3
6	Εκπαιδευτική Τεχνολογία - Πολυμέσα	3	-	3
7	Φιλοσοφία της Παιδείας	2	-	2
8	Παιδαγωγική Ψυχολογία	3	-	3
9	Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης	2	-	2
10	Εκπαιδευτική Έρευνα	2	-	2
11	Μάθημα Επιλογής - Ι	2	-	2
	α. Στοιχεία Δικαίου			
	β. Στοιχεία Οικονομίας			
	γ. Εισαγωγή στη Θεωρία και Χρήση των Ηλεκτρονικών Υπολογιστών			
12	Εφαρμογές Η/Υ και Πολυμέσων στην Εκπαίδευση	-	2	2
13	Εξελικτική Ψυχολογία	-	2	2
14	Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης	-	2	2
15	Επικοινωνία - Διαπροσωπικές Σχέσεις στο Σχολείο	-	2	2
16	Συμβουλευτική και Προσανατολισμός	-	3	3
17	Αρχές και Οργάνωση της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης	-	2	2
18	Οργάνωση Σχολικών Εργαστηρίων	-	2	2
19	Μάθημα Επιλογής – ΙΙ	-	2	2
	α. Επαγγελματική Ψυχολογία			
	β. Περιβαλλοντική Εκπαίδευση			
	γ. Ελληνικός Πολιτισμός και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση			
	Σύνολο Ωρών Μαθημάτων	**21**	**21**	**42**
20	Πρακτική Άσκηση Διδασκαλίας	3	3	6
	Σύνολο Ωρών [και Μονάδων Σπουδών] του Προγράμματος Σπουδών	**24**	**24**	**48**

β) Πρόγραμμα Σπουδών Βασικής Παιδαγωγικής Κατάρτισης Πτυχιούχων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για την απόκτηση πτυχίου "Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας"

Πρόγραμμα Σπουδών Βασικής Παιδαγωγικής Κατάρτισης της ΠΑ.ΤΕ.Σ. της Σ.Ε.Λ.Ε.Τ.Ε. Πτυχιούχων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης				
α/α	**Τίτλος Μαθήματος**	**Α΄ Εξάμηνο Ώρες**	**Β΄ Εξάμηνο Ώρες**	**Σύνολο Ωρών**
1	Διδακτική Μεθοδολογία – Ι	2	-	2
2	Διδακτική Μεθοδολογία – ΙΙ	-	2	2
3	Διδακτική Μεθοδολογία Επαγγελματικών Μαθημάτων Ι	2	-	2
4	Διδακτική Μεθοδολογία Επαγγελματικών Μαθημάτων ΙΙ	-	2	2
5	Εκπαιδευτική Αξιολόγηση	3	-	3
6	Εκπαιδευτική Τεχνολογία - Πολυμέσα	3	-	3
7	Φιλοσοφία της Παιδείας	2	-	2
8	Παιδαγωγική Ψυχολογία	3	-	3
9	Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης	2	-	2
10	Νεοελληνική Γλώσσα - Σύνταξη Εγγράφων	2	-	2
11	Μάθημα Επιλογής – Ι	2	-	2
	α. Στοιχεία Δικαίου			
	β. Στοιχεία Οικονομίας			
	γ. Εισαγωγή στη Θεωρία και Πράξη των Ηλεκτρονικών Υπολογιστών			
12	Εφαρμογές Η/Υ και Πολυμέσων στην Εκπαίδευση	-	2	2
13	Εξελικτική Ψυχολογία	-	2	2
14	Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης	-	2	2
15	Επικοινωνία-Διαπροσωπικές Σχέσεις στο Σχολείο	-	2	2
16	Συμβουλευτική και Προσανατολισμός	-	3	3
17	Αρχές και Οργάνωση της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης	-	2	2
18	Οργάνωση Σχολικών Εργαστηρίων	-	2	2
19	Μάθημα Επιλογής – ΙΙ	-	2	2
	α. Επαγγελματική Ψυχολογία			
	β. Περιβαλλοντική Εκπαίδευση			
	γ. Ελληνικός Πολιτισμός και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση			
	Σύνολο Ωρών Μαθημάτων	**21**	**21**	**42**
20	Πρακτική Άσκηση Διδασκαλίας	3	3	6
	Σύνολο Ωρών [και Μονάδων Σπουδών] του Προγράμματος Σπουδών	**24**	**24**	**48**

Από τα μαθήματα επιλογής οι σπουδαστές της ΠΑΤΕΣ, πτυχιούχοι Νομικών Σχολών ή Τμημάτων, δεν επιλέγουν το μάθημα "Στοιχεία Δικαίου" και η επιλογή τους περιορίζεται στα άλλα δύο προσφερόμενα μαθήματα του Α΄ εξαμήνου. Αντίστοιχα, οι σπουδαστές της ΠΑΤΕΣ, πτυχιούχοι Οικονομικών Σχολών ή Τμημάτων, δεν επιλέγουν το μάθημα "Στοιχεία Οικονομίας" και η επιλογή τους περιορίζεται στα άλλα δύο προσφερόμενα μαθήματα του ίδιου εξαμήνου.

Δεν δικαιούνται να επιλέξουν το μάθημα "Εισαγωγή στη Θεωρία και Χρήση των Ηλεκτρονικών Υπολογιστών" από τους σπουδαστές της ΠΑΤΕΣ:

1) οι πτυχιούχοι με ειδικότητα σχετική με Η/Υ (Σχολών και Τμημάτων Πληροφορικής κτλ.) και

2) αυτοί που έχουν πολύ καλή γνώση της χρήσης των Η/Υ. Αντίθετα, είναι υποχρεωτικό για εκείνους που έχουν ελάχιστη ή καθόλου γνώση του περιεχομένου του εν λόγω μαθήματος, προκειμένου να είναι σε θέση να παρακολουθήσουν το μάθημα του Β΄ εξαμήνου "Εφαρμογές Η/Υ και Πολυμέσων στην Εκπαίδευση".

Λεπτομέρειες που αφορούν τα ανωτέρω θέματα των κατ' επιλογήν μαθημάτων, καθορίζονται με Απόφαση του Δ.Σ. της ΣΕΛΕΤΕ.

Ο τρόπος με τον οποίο προκύπτει ο αριθμός Μονάδων Σπουδών του μαθήματος "Πρακτική Άσκηση Διδασκαλίας" φαίνεται στην ανάπτυξη του Προγράμματος Σπουδών του μαθήματος αυτού.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΗΣ ΠΑ.ΤΕ.Σ. ΤΗΣ Σ.Ε.Λ.Ε.Τ.Ε. ΑΝΑ ΜΑΘΗΜΑ

1. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ - Ι

α. Γενικός Σκοπός

Μέσα από το μάθημα αυτό ο σπουδαστής εξοικειώνεται με τους βασικούς παιδαγωγικούς - διδακτικούς όρους, κατανοεί την πολυπλοκότητα του φαινομένου της διδασκαλίας, υποβοηθείται στην οικοδόμηση μιας γενικής εικόνας για τα θεωρητικά θεμέλια της διδακτικής πράξης και βαθμιαία αποκτά ετοιμότητα για αποτελεσματική οργάνωση και υλοποίηση της πράξης αυτής.

β. Ειδικοί Στόχοι

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος προβλέπεται ότι ο σπουδαστής:

1. Θα έχει αποκτήσει μια σφαιρική εικόνα για το χάρτη των παιδαγωγικών μαθημάτων και ιδιαίτερα για τη θέση της Διδακτικής Μεθοδολογίας σε αυτόν.
2. Θα διακρίνει τη σχέση της Διδακτικής Μεθοδολογίας προς τις άλλες συγγενείς της επιστήμες και θα αντιλαμβάνεται τη διαφοροποίησή της από αυτές. Ιδίως θα αντιλαμβάνεται τη συνάφειά της προς την Ειδική Διδακτική (Μεθοδολογία) και τη διάκρισή της από αυτή.
3. Θα κατανοεί και θα χρησιμοποιεί με επιτυχία βασικούς παιδαγωγικούς - διδακτικούς όρους, έννοιες και αρχές.
4. Θα είναι σε θέση να αναγνωρίζει το πραγματικό πλαίσιο κάθε διδασκαλίας (ποιος διδάσκει, ποιον, τι, πώς, με ποιον απώτερο σκοπό, με τι μέσα, σε ποιο κοινωνικο-πολιτισμικό περιβάλλον κοκ.), να προσαρμόζεται σε αυτό, και όσο είναι δυνατόν, να το αναβαθμίζει.
5. Θα κατέχει την έννοια της μεθοδολογίας, μέσα από την οποία αντλούνται δυνατότητες επιλογής εναλλακτικών λύσεων για δράση προς την επίτευξη του σκοπού και των στόχων της διδασκαλίας.
6. Θα αναγνωρίζει την υπεροχή της ενεργού συμμετοχής του μαθητή στη διαδικασία της διδασκαλίας / μάθησης απέναντι σε αυτή της παθητικής του στάσης και θα την επιδιώκει σε κάθε διδακτικό του βήμα.
7. Θα είναι σε θέση να σχεδιάζει και να πραγματοποιεί μια διδασκαλία σε βασικό - εισαγωγικό επίπεδο, θα αυτοαξιολογείται και θα αξιοποιεί την αντίστοιχη ανατροφοδότηση.
8. Θα χειρίζεται με τον προσφορότερο τρόπο την ερώτηση στη διδασκαλία, έχοντας υπόψη την ποικιλία των μορφών της και τη λειτουργικότητά τους.
9. Θα κατανοεί σε βάθος τον πολυ-διλημματικό χαρακτήρα του έργου του εκπαιδευτικού και θα υπερβαίνει τις εκάστοτε φαινομενικές αντινομίες στο ρόλο του ως διδάσκοντος.

γ. Περίγραμμα Θεματικού Περιεχομένου

1. Εισαγωγή στην έννοια και στο περιεχόμενο της Διδακτικής Μεθοδολογίας.
2. Η θέση της Διδακτικής Μεθοδολογίας στο χάρτη των επιστημών της αγωγής και η σχέση της με τις συγγενείς της επιστήμες. Η σχέση της προς την (Ειδική) Διδακτική καθενός γνωστικού αντικειμένου. Ιδιαίτερα, η σχέση της Διδακτικής Μεθοδολογίας προς την Παιδαγωγική Επιστήμη και την Ψυχολογία της Μάθησης.
3. Η εξέλιξη της Διδακτικής Μεθοδολογίας: Πρακτική, πρωτο-επιστημονική και κυρίως επιστημονική περίοδος.
4. Βασικές έννοιες της Διδακτικής: Διδασκαλία, μάθηση, μορφωτικά αγαθά, Πρόγραμμα Σπουδών και συναφείς έννοιες (Ωρολόγιο Πρόγραμμα, Μορφές Αναλυτικών Προγραμμάτων / τρόποι διάταξης της διδακτέας ύλης κτλ.).
5. Παράγοντες που λαμβάνονται υπόψη στη διαμόρφωση μιας διδασκαλίας.
6. Συστηματική εισαγωγή στη μεθοδολογία της διδασκαλίας. Στοιχεία που συνθέτουν τη μεθοδολογία (αρχές, λογική προσέγγιση, μέθοδος, στρατηγική, τεχνική, μέσα και υλικά, εξοπλισμός, διαδικασία, διδακτικά μοντέλα). Έννοια και περιεχόμενο κάθε στοιχείου. Ενδεικτικά διδακτικά μοντέλα. Μορφές κοινωνικής οργάνωσης της τάξης.
7. Βασικές θεωρίες και κατευθύνσεις / τάσεις στη Διδακτική (η αναγόμενη στη μεταρρυθμιστική παιδαγωγική, η διδακτική της κριτικής θεώρησης του σχολείου και του μαθήματος, η επικοινωνιακή διδακτική της χειραφέτησης, η διδακτική της ενεργητικής μάθησης, η διδακτική της ανοιχτής μάθησης, η μαθητοκεντρική διδακτική, η "παιδαγωγούσα διδασκαλία" σε αντίθεση προς τη "διδασκαλία αντικειμένου" κ.ά.).
8. Σύγχρονες διδακτικές αρχές: Συστηματική θεώρηση. Έννοια και πράξη της "εναλλακτικής επανάληψης". Παιδαγωγική αξιοποίηση του λάθους του μαθητή.
9. Από τις προσεγγίσεις διδασκαλίας με βάση την κυρίαρχη λογική διεργασία δίνεται έμφαση στην επαγωγική, την απαγωγική και την αναλογική.
10. Εισαγωγική συνοπτική παρουσίαση των μεθόδων διδασκαλίας. Αναλυτικά παρουσιάζονται οι εξής: Η διάλεξη, η επίδειξη, η ερωτηματική μέθοδος / η μαιευτική, ο διάλογος (ελεύθερος / κατευθυνόμενος), η εργαστηριακή μέθοδος με έμφαση στην καλλιέργεια δεξιοτήτων, το πείραμα.
11. Η "πορεία διδασκαλίας". Κριτική θεώρηση των διαφόρων προτάσεων για "πορείες διδασκαλίας".
12. Ο Σχεδιασμός / προγραμματισμός της διδασκαλίας και γενικότερα της εκπαιδευτικής διαδικασίας σε βραχυπρόθεσμη, μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη προοπτική, ως πεδίο αλλεπάλληλων, εναρμονιζόμενων μεταξύ τους αποφάσεων του εκπαιδευτικού.
13. Κατάστρωση "Σχεδίου διδασκαλίας" μιας επιμέρους διδακτικής ενότητας σε ωριαία ή σε ευρύτερη βάση. Δυνατότητες και όρια στο σχεδιασμό μιας διδασκαλίας.

Συνεκτιμώμενοι Άξονες στο σχεδιασμό μιας διδασκαλίας:

Άξονας του περιεχομένου της διδασκαλίας: Αποσαφήνιση του αντικειμένου διδασκαλίας και του περιεχομένου του.

Άξονας σκοπών και στόχων: Διατύπωση γενικών σκοπών και ειδικών στόχων.

Άξονας μεθοδολογικών δράσεων: Επιλογή βασικής διδακτικής προσέγγισης, μεθόδων, τεχνικών.

Άξονας μέσων και υλικών: Επιλογή μέσων, υλικών, τεχνολογίας.

Άξονας χωρο-επικοινωνιακός: Επιλογή βαθμού και μορφής συνεργασίας μεταξύ μαθητών.

Άξονας διαδικασίας / χρονικής αλληλουχίας: Φάσεις μιας σύγχρονης αυτοτελούς διδακτικής διαδικασίας ή ευρύτερης διδακτικής ενέργειας. Οικονομία και διαχείριση του χρόνου.

14. Διδακτικά διλήμματα και φαινομενικές αντινομίες στο έργο του εκπαιδευτικού.

15. Παιδαγωγική ατμόσφαιρα, παιδαγωγική σχέση, παιδαγωγική αλληλεπίδραση.

16. Ψυχοδυναμική της σχολικής τάξης. Διδακτικό ύφος, διδακτική συμπεριφορά. Διαστάσεις της διδακτικής συμπεριφοράς του εκπαιδευτικού. Ο εκπαιδευτικός ως προσωπικότητα.

17. Άσκηση στην αξιολόγηση μιας διδασκαλίας και στην αξιολόγηση Σχεδίου διδασκαλίας.

δ. Διδακτική Μεθοδολογία

Κάθε διδακτική ενότητα αποτελείται από ένα πρώτο μέρος με σχετική εισήγηση από τον διδάσκοντα (και στην πορεία των μαθημάτων και από τους σπουδαστές) με πρόβλεψη για επαρκή επεξεργασία των ερωτημάτων που διατυπώνονται, και ένα δεύτερο μέρος, σεμιναριακό - εργαστηριακό, κατά το οποίο οι σπουδαστές με βάση τη θεωρητική προσέγγιση, άλλοτε σε ατομική και άλλοτε σε ομαδική βάση, αναλύουν και ερμηνεύουν συγκεκριμένα δεδομένα της σχολικής - διδακτικής πραγματικότητας με αφετηρία σχετικό υλικό που τους δίνεται. Στη διαδικασία αυτή εφαρμόζεται μια ευρεία ποικιλία διδακτικών μεθόδων και τεχνικών, και χρησιμοποιούνται αντίστοιχα όλα τα ενδεικνυόμενα μέσα.

Τον εργαστηριακό χαρακτήρα ενισχύει το micro-teaching, καθώς και η προβολή σχετικών ταινιών με επιλεγμένες διδασκαλίες που συνοδεύονται από διαλείμματα για ανάλυση και ανατροφοδότηση μέσω του διαλόγου. Έμφαση επίσης δίνεται στον από κοινού σχεδιασμό διδακτικής ενότητας σε αντικείμενα ειδικότητας των σπουδαστών, προκειμένου η εκάστοτε θεωρητική προσέγγιση να οδηγείται σε επίπεδο αξιοποίησης στην πράξη, να οικοδομούνται οι διασυνδέσεις προς την αντίστοιχη για κάθε ειδικότητα Ειδική Διδακτική, και να επιτυγχάνεται ομαλά η μετάβαση σε αυτήν.

Επισημαίνεται ότι βασικό πεδίο εφαρμογής του περιεχομένου του μαθήματος αυτού αποτελούν οι δραστηριότητες που προβλέπονται από το σύστημα Πρακτικής Άσκησης Διδασκαλίας της Σχολής.

2. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ - II

α. Γενικός Σκοπός

Μέσα από το μάθημα αυτό ο σπουδαστής εξοικειώνεται με τους βασικούς παιδαγωγικούς - διδακτικούς όρους, κατανοεί την πολυπλοκότητα του φαινομένου της διδασκαλίας, υποβοηθείται στην οικοδόμηση μιας γενικής εισαγωγικής αντίληψης των θεωρητικών θεμελίων της διδακτικής πράξης και αποκτά ετοιμότητα για αποτελεσματική οργάνωση και υλοποίηση της πράξης αυτής.

Ο παραπάνω γενικός σκοπός, που κάλυψε τη διδασκαλία του μαθήματος Διδακτική Μεθοδολογία - Ι, και ο οποίος συνεχίζει να είναι καθοδηγητικός και για τη διδασκαλία του μαθήματος Διδακτική Μεθοδολογία - ΙΙ, διευρύνεται ως εξής:

Ο σπουδαστής αποκτά το θεωρητικό υπόβαθρο ώστε στη συνέχεια να είναι σε θέση να επιλέγει, να σχεδιάζει και να πραγματοποιεί διδασκαλίες χρησιμοποιώντας, όπου κρίνεται σκόπιμο, εναλλακτικές διδακτικές προσεγγίσεις και μεθόδους. Επιπλέον ο σπουδαστής ασκείται στη δημιουργική σύνθεση μεθόδων.

β. Ειδικοί Στόχοι

Με τη διδασκαλία του μαθήματος αυτού ο σπουδαστής γίνεται ικανός:

1. Να αναγνωρίζει τα χαρακτηριστικά του αποτελεσματικού σχολείου, του αποτελεσματικού εκπαιδευτικού και της αποτελεσματικής διδασκαλίας.

2. Να συνειδητοποιεί τη διάσταση του "Παραπρογράμματος" και τη δυναμική του.

3. Να περιγράφει νοοτροπίες και στάσεις απέναντι στη γνώση και στη μετάδοσή της (δογματισμός, πλουραλισμός, επιστημονισμός κτλ.).

4. Να σχεδιάζει και να υλοποιεί με επιτυχία διδασκαλίες χρησιμοποιώντας εναλλακτικές προσεγγίσεις και μεθόδους (ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, εξατομικευμένη διδασκαλία, διδασκαλία με βάση την εσωτερική διαφοροποίηση του μαθήματος, διδασκαλία με τη μέθοδο σχεδίου δράσης / μέθοδο project, διδασκαλία με βάση τη διερευνητική διαδικασία, διδασκαλία με βάση την ανακάλυψη, διδασκαλία με βάση την ερμηνευτική διαδικασία, επιτόπια διδασκαλία, διδασκαλία προσανατολισμένη στην επίλυση προβλήματος, διδασκαλία από ομάδα εκπαιδευτικών / team teaching κτλ.).

5. Να αξιοποιεί κατάλληλα την τεχνική της ανάθεσης μαθητικών εργασιών και του Ατομικού Φακέλου Μαθήματος.

6. Να οργανώνει τρόπους αξιοποίησης εξωδιδακτικών δραστηριοτήτων, όπως εκπαιδευτικών επισκέψεων, εκπαιδευτικών εκδρομών κτλ.

7. Να προσεγγίζει τη διαδικασία διδασκαλίας - μάθησης υπό το φως των σύγχρονων παιδαγωγικών ερευνών.

8. Να λειτουργεί δημιουργικά κάνοντας χρήση της διδακτικής ελευθερίας του, στηριζόμενος στην επιστημονική και παιδαγωγική του κατάρτιση από τη μια, και στη σωστή εκτίμηση των δυνατοτήτων του από την άλλη.

γ. Περίγραμμα Θεματικού Περιεχόμενου

1. Τα γνωρίσματα του αποτελεσματικού σχολείου, του αποτελεσματικού εκπαιδευτικού και της αποτελεσματικής διδασκαλίας.

2. Το "παραπρόγραμμα": Έννοια και δυναμική του.

3. Γνώση και μετα-γνώση.

4. Νοοτροπίες και στάσεις απέναντι στη γνώση και στη μετάδοσή της (δογματική διδασκαλία, εμπειρισμός, πλουραλισμός, επιστημονισμός κτλ.).

5. Εναλλακτικές διδακτικές προσεγγίσεις και μέθοδοι (διδασκαλία με ομάδες δύο ατόμων, ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, εξατομικευμένη διδασκαλία - διδασκαλία με βάση την εσωτερική διαφοροποίηση, διδασκαλία με βάση τη μέθοδο project / σχέδιο δράσης, διδασκαλία με βάση την ερμηνευτική διαδικασία, διδασκαλία με βάση τη διερευνητική διαδικασία, διδασκαλία με βάση την ανακάλυψη, επιτόπια διδασκαλία, διδασκαλία προσανατολισμένη στην επίλυση προβλήματος, διδασκαλία με βάση τη διεπιστημονική προσέγγιση, διδασκαλία από ομάδα εκπαιδευτικών / team teaching, διδασκαλία με ανάπτυξη από τους μαθητές Ατομικού Φακέλου Μαθήματος κτλ.).

6. Ο εμπλουτισμός των ειδικών στόχων της διδασκαλίας με την καλλιέργεια της κριτικής σκέψης, της δημιουργικότητας, της συλλογικότητας, της υπευθυνότητας.

7. Άλλες μορφές οργάνωσης της εκπαίδευσης και της διδασκαλίας (μαθητεία, εξ αποστάσεως εκπαίδευση, τηλε-διδασκαλία, ανοιχτή εκπαίδευση και μάθηση, αυτοεκπαίδευση, δια βίου μάθηση, προγραμματισμένη διδασκαλία και προγραμματισμένη μάθηση, ρόλος των νέων τεχνολογιών στις σύγχρονες προσεγγίσεις εκπαίδευσης και διδασκαλίας / Αξιοποίηση των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης κ.ά.).

8. Αναφορά σε στοιχεία από την παγκόσμια (και κυρίως την ευρωπαϊκή) Ιστορία της Διδακτικής και της Σχολικής Παιδαγωγικής: Εναλλακτικές μορφές σχολείων. Αντιπροσωπευτική επιλογή από το έργο ανακαινιστών της παιδαγωγικής σκέψης και πράξης. Αντίστοιχες εξελίξεις στην Ελλάδα / Μεγάλοι νεοέλληνες παιδαγωγοί.

9. Εκπαίδευση και παγκοσμιοποίηση. Νέες εκπαιδευτικές τάσεις.

δ. Διδακτική Μεθοδολογία

Κάθε διδακτική ενότητα αποτελείται από ένα πρώτο μέρος με σχετική εισήγηση από τον διδάσκοντα (και στην πορεία των μαθημάτων και από τους σπουδαστές) με πρόβλεψη για επαρκή επεξεργασία των ερωτημάτων που διατυπώνονται, και ένα δεύτερο μέρος, σεμιναριακό - εργαστηριακό, κατά το οποίο οι σπουδαστές με βάση τη θεωρητική προσέγγιση, άλλοτε σε ατομική και άλλοτε σε ομαδική βάση, αναλύουν και ερμηνεύουν συγκεκριμένα δεδομένα της σχολικής - διδακτικής πραγματικότητας, με αφετηρία σχετικό υλικό που τους δίδεται. Στη διαδικασία αυτή εφαρμόζεται μια ευρεία ποικιλία διδακτικών μεθόδων και τεχνικών, και χρησιμοποιούνται αντίστοιχα όλα τα ενδεικνυόμενα μέσα.

Τον εργαστηριακό χαρακτήρα ενισχύει το micro-teaching, καθώς και η προβολή σχετικών ταινιών με επιλεγμένες διδασκαλίες που συνοδεύονται από διαλείμματα για ανάλυση και ανατροφοδότηση μέσω του διαλόγου. Έμφαση επίσης δίνεται στον από κοινού σχεδιασμό διδακτικής ενότητας σε αντικείμενα ειδικότητας των σπουδαστών, προκειμένου η εκάστοτε θεωρητική προσέγγιση περί εναλλακτικής μορφής διδασκαλίας να οδηγείται σε επίπεδο αξιοποίησης στην πράξη, να οικοδομούνται οι διασυνδέσεις προς την αντίστοιχη για κάθε ειδικότητα Ειδική Διδακτική, και να επιτυγχάνεται ομαλά η μετάβαση σε αυτήν.

Συνιστάται επίσης η μελέτη χαρακτηριστικών αποσπασμάτων από το έργο ανακαινιστών της παιδαγωγικής σκέψης και πράξης (ερμηνευτική προσέγγιση παιδαγωγικών κειμένων-πηγών).

Επισημαίνεται ότι βασικό πεδίο εφαρμογής του περιεχομένου του μαθήματος αυτού αποτελούν και οι δραστηριότητες που προβλέπονται από το σύστημα Πρακτικής Άσκησης Διδασκαλίας της Σχολής κατά το αντίστοιχο εξάμηνο.

3. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ - I

α. Γενικός Σκοπός

Οι σπουδαστές θα γίνουν ικανοί να συλλέγουν, να αξιολογούν, να κατατάσσουν και να επιλέγουν το κατάλληλο διδακτικό περιεχόμενο των Επαγγελματικών Μαθημάτων της ειδικότητάς τους, λαμβάνοντας υπόψη τα εκάστοτε δεδομένα (επαγγελματικές ανάγκες, στόχους προγράμματος, βαθμίδα εκπαίδευσης, χαρακτηριστικά μαθητών κτλ.), καθώς επίσης να κάνουν τον κατάλληλο σχεδιασμό για τη διδασκαλία καθενός από τα μαθήματα που θα τους ανατεθούν.

β. Ειδικοί Στόχοι

Οι σπουδαστές, ως αποτέλεσμα της διδασκαλίας του μαθήματος αυτού, θα γίνουν ικανοί:

1. Να αναγνωρίζουν τη σχέση της παραγωγικής διαδικασίας με την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση.

2. Να εφαρμόζουν τις αρχές ανάλυσης επαγγέλματος για τον προσδιορισμό του διδακτικού περιεχομένου των Επαγγελματικών Μαθημάτων.

3. Να αξιοποιούν την επαγγελματική εμπειρία για τη σωστή χρησιμοποίηση των Προγραμμάτων Σπουδών των Επαγγελματικών Μαθημάτων.

4. Να διακρίνουν και να προσδιορίζουν τις διδακτικές ενότητες θεωρητικών γνώσεων (πληροφορίες).

5. Να διακρίνουν και να προσδιορίζουν τις διδακτικές ενότητες δεξιοτήτων (πράξεις).

6. Να συνδυάζουν τις πράξεις και τις πληροφορίες για την επιλογή και ανάθεση εκπαιδευτικών έργων και εργασιών.

γ. Περίγραμμα Θεματικού Περιεχομένου

1. Η εξέλιξη της μετάδοσης επαγγελματικών γνώσεων και δεξιοτήτων διαχρονικά. Διασύνδεση του πεδίου παραγωγής και του επαγγελματικού τομέα με την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση. Οριοθέτηση και αποσαφήνιση των στόχων και του περιεχομένου της Διδακτικής Επαγγελματικών Μαθημάτων μέσα στο πλαίσιο του Προγράμματος παιδαγωγικής κατάρτισης στην ΠΑΤΕΣ, ιδίως σε σχέση με το μάθημα της Διδακτικής Μεθοδολογίας.

2. Έννοια και σκοποί της ανάλυσης επαγγέλματος στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση. Η ανάλυση επαγγέλματος ως αφετηρία προσδιορισμού του περιεχομένου των ΕΜ (Επαγγελματικών Μαθημάτων). Διδακτικές παρεμβάσεις με ολοκληρωμένα παραδείγματα διδασκαλιών και αντίστοιχη αξιολόγησή τους.

3. Αρχές σύνταξης Προγραμμάτων Σπουδών, με προσανατολισμό στα Αναλυτικά Προγράμματα της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης. Παράγοντες που επηρεάζουν το περιεχόμενο των Αναλυτικών Προγραμμάτων. Διαδικασία σύνταξης και σύγχρονες τάσεις στα Προγράμματα των ΕΜ. Σύγκριση Προγραμμάτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Επαγγελματικής Κατάρτισης.

4. Προσδιορισμός διδακτικών ενοτήτων για απόκτηση δεξιοτήτων (πράξεων). Είδη και χαρακτηριστικά των πράξεων. Μεθοδολογία διδασκαλίας πράξεων. Η διαδικασία της επίδειξης. Η εξατομικευμένη άσκηση. Η διαδικαστική γνώση στη διδασκαλία των Επαγγελματικών Μαθημάτων και η στρατηγική αποτελεσματικής διδασκαλίας.

5. Προσδιορισμός διδακτικών ενοτήτων για την απόκτηση θεωρητικών γνώσεων (πληροφοριών). Ταξινόμηση και αξιολόγηση των πληροφοριών σε κατηγορίες κατά ειδικότητα. Πηγές συλλογής θεματικού περιεχομένου των πληροφοριών. Η δηλωτική γνώση στη διδασκαλία των επαγγελματικών μαθημάτων και οι εναλλακτικές μορφές εφαρμογής της.

6. Επιλογή και ανάθεση εκπαιδευτικών έργων και εργασιών. Συσχετισμός επαγγελματικών και εκπαιδευτικών έργων. Συσχετισμός πράξεων και πληροφοριών στα εκπαιδευτικά έργα και στις εργασίες που ανατίθενται στους μαθητές.

7. Εξειδίκευση των παραπάνω θεμάτων στις συγκεκριμένες ειδικότητες ή ομάδες ειδικοτήτων των σπουδαστών.

δ. Διδακτική Μεθοδολογία

Η όλη διδακτική διαδικασία πραγματοποιείται αφενός με διδασκαλία στην αίθουσα, και αφετέρου με εξατομικευμένες εφαρμογές, με τη μορφή σπονδυλωτής άσκησης. Συγκεκριμένα:

Η διδασκαλία στην αίθουσα βασίζεται στο περιεχόμενο του μαθήματος, όπως αυτό αναπτύσσεται σύμφωνα με το

παρόν Πρόγραμμα Σπουδών. Προετοιμάζονται και χρησιμοποιούνται τα κατά περίπτωση διδακτικά μέσα (διαφάνειες, πίνακες, φύλλα κτλ.) και εφαρμόζεται κατά το δυνατόν αμφίδρομη επικοινωνία (ερωταποκρίσεις, συζήτηση). Γίνεται επίσης συσχετισμός προς το περιεχόμενο άλλων συναφών μαθημάτων του Προγράμματος παιδαγωγικής κατάρτισης στην ΠΑΤΕΣ, χωρίς επαναλήψεις και θεματικές επικαλύψεις.

Οι εξατομικευμένες εφαρμογές αναφέρονται πρώτον, στην ανάλυση ενός επαγγέλματος, συναφούς προς την ειδικότητα του σπουδαστή, και δεύτερον, στον προσδιορισμό και το χαρακτηρισμό (πράξεις - πληροφορίες) των διδακτικών ενοτήτων ενός ΕΜ της ειδικότητας του σπουδαστή, με αφετηρία το Αναλυτικό Πρόγραμμα που ισχύει για το ΕΜ. Οι εφαρμογές αυτές προχωρούν και ολοκληρώνονται προοδευτικά σε συσχετισμό με τη διδασκαλία, πραγματοποιούνται κατά ένα μέρος στην αίθουσα, σε συνεργασία με το διδάσκοντα, και ολοκληρώνονται με εργασία στο σπίτι. Συμπληρωματικά είναι σκόπιμο να γίνει και εκπόνηση εργασιών με θέμα την ανάπτυξη και οργάνωση διδακτικών παρεμβάσεων σε επιλεγμένες διδακτικές ενότητες.

Προσπάθεια καταβάλλεται ώστε οι γενικότερες αναφορές να είναι προσαρμοσμένες στην επιστημονική ειδικότητα των εκπαιδευομένων, και τα παραδείγματα που χρησιμοποιούνται σε κάθε περίπτωση αλλά και οι εφαρμογές που γίνονται, να είναι επιλεγμένα από σχετικές επαγγελματικές περιοχές.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ - ΙΙ

α. Γενικός Σκοπός

Οι σπουδαστές θα γίνουν ικανοί να σχεδιάζουν, να οργανώνουν και να πραγματοποιούν τη διδασκαλία των Επαγγελματικών Μαθημάτων της ειδικότητάς τους, αξιοποιώντας όλα τα διαθέσιμα σε αυτούς διδακτικά μέσα (Προγράμματα Σπουδών, Ωρολόγια Προγράμματα, σχολικά εγχειρίδια, άλλα διδακτικά βοηθήματα κτλ).

β. Ειδικοί Στόχοι

Οι σπουδαστές, ως αποτέλεσμα της διδασκαλίας του μαθήματος αυτού, θα είναι ικανοί:

1. Να διακρίνουν τα στοιχεία που συνθέτουν το Πρόγραμμα Σπουδών ενός Επαγγελματικού Μαθήματος και να τα αξιοποιούν κατά περίπτωση.
2. Να προετοιμάζουν χρονοδιάγραμμα διδασκαλίας ενός ΕΜ, με βάση τα ισχύοντα προγράμματα και τις εκάστοτε συνθήκες.
3. Να αξιοποιούν τις πηγές θεματικού περιεχομένου και τα λοιπά διαθέσιμα μέσα για την προετοιμασία διδασκαλίας ενός ΕΜ.
4. Να συντάσσουν σωστούς γενικούς σκοπούς και ειδικούς στόχους για τη διδασκαλία μαθήματος, ενότητας κτλ.
5. Να επιλέγουν τα μεθοδολογικά στοιχεία (προσεγγίσεις, μεθόδους, τεχνικές, μέσα διδασκαλίας, αρχές, διαδικασία) που είναι κατάλληλα για τη διδασκαλία ενός ΕΜ, όπως προσδιορίζεται από τους γενικούς σκοπούς και τους ειδικούς στόχους του.
6. Να προετοιμάζουν τα κατά περίπτωση απαιτούμενα Σχέδια διδασκαλίας.
7. Να καταγράφουν τα στοιχεία που χρησιμοποιούν για τη διδασκαλία ενός ΕΜ.
8. Να συσχετίζουν τις δυνατότητες των Η/Υ με τη διδασκαλία ΕΜ, αφενός ως προς τη Διδακτική Μεθοδολογία και αφετέρου ως προς την καταγραφή των στοιχείων της διδασκαλίας.
9. Να παρουσιάζουν και να συζητούν κριτικά όλα τα στοιχεία της διδακτικής μεθοδολογίας ενός επαγγελματικού μαθήματος.
10. Να οργανώνουν και να πραγματοποιούν τη διδασκαλία του μαθήματός τους εφαρμόζοντας με επιτυχία τόσο τις διδακτικές αρχές, όσο και τα στοιχεία της μεθοδολογίας.

γ. Περίγραμμα Θεματικού Περιεχομένου

1. Έννοια του Προγράμματος Σπουδών για τη διδασκαλία ενός Επαγγελματικού Μαθήματος. Στοιχεία που το συνθέτουν, διαδικασία προετοιμασίας του και η σημασία του για την αποτελεσματική διδασκαλία ενός ΕΜ. Προσαρμογή του σε ειδικές μαθησιακές συνθήκες.
2. Αρχές διδασκαλίας και τρόποι εφαρμογής τους στη διδασκαλία των επαγγελματικών μαθημάτων.
3. Κατάρτιση Σχεδίου διδασκαλίας επαγγελματικού μαθήματος. Ανάλυση του περιεχομένου του Σχεδίου μαθήματος και αναλυτική επεξεργασία κάθε στοιχείου του περιεχομένου αυτού. Ένταξη στο Σχέδιο διδασκαλίας όλων των συνεκτιμώμενων αξόνων σχεδιασμού (κάθε διδασκαλίας).
4. Σύνταξη χρονοδιαγράμματος διδακτέας ύλης από τον διδάσκοντα. Αξιοποίηση του χρονοδιαγράμματος και προσαρμογή του στις εκάστοτε μεταβολές. Εφαρμογή της "προσέγγισης των συστημάτων" (systems approach) στην ανάπτυξη του περιεχομένου και της διδασκαλίας των ΕΜ.
5. Προετοιμασία και χρησιμοποίηση φύλλων διδασκαλίας στο Πρόγραμμα Σπουδών ενός ΕΜ. Είδη φύλλων διδασκαλίας και οι κατά περίπτωση εφαρμογές τους. Πρακτικές οδηγίες.
6. Καταγραφή των στοιχείων διδασκαλίας ενός ΕΜ. Χρησιμοποίηση Η/Υ για το σκοπό αυτό.
7. Αξιοποίηση του Η/Υ για τη διδασκαλία επαγγελματικών γνώσεων και δεξιοτήτων. Προετοιμασία και χρησιμοποίηση αντίστοιχων εκπαιδευτικών πακέτων. Χρήση κατάλληλου διδακτικού λογισμικού για την υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας. Δυνατότητες ανοικτής και εξ αποστάσεως μάθησης στην περίπτωση επαγγελματικών μαθημάτων, με αντίστοιχες εφαρμογές.

δ. Διδακτική Μεθοδολογία

Η όλη διδακτική διαδικασία πραγματοποιείται αφενός με διδασκαλία στην αίθουσα και αφετέρου με εξατομικευμένες εφαρμογές, με τη μορφή σπονδυλωτής άσκησης. Συγκεκριμένα:

Η διδασκαλία στην αίθουσα βασίζεται στο περιεχόμενο του μαθήματος, σύμφωνα με το εγκεκριμένο Πρόγραμμα. Προετοιμάζονται και χρησιμοποιούνται τα κατά περίπτωση απαιτούμενα διδακτικά μέσα και εφαρμόζεται κατά το δυνατόν αμφίδρομη επικοινωνία. Ειδικότερα ερευνάται κάθε φορά ποιες από τις προσεγγίσεις, τις μεθόδους, τις τεχνικές κτλ. που εξετάστηκαν στα μαθήματα Διδακτική Μεθοδολογία Ι και Διδακτική Μεθοδολογία ΙΙ εμφανίζονται ως πρόσφορες για τη διδασκαλία συγκεκριμένης θεματικής ενότητας από την ειδικότητα του κάθε σπουδαστή.

Οι εξατομικευμένες εφαρμογές αναφέρονται στην προετοιμασία στοιχείων Προγράμματος Σπουδών ενός ΕΜ της ειδικότητας του σπουδαστή (χρονοδιάγραμμα ύλης, φύλλα διδασκαλίας, κτλ.), με διασυνδέσεις προς την ερ-

γασία που έχει υλοποιηθεί για αντίστοιχο ΕΜ στη "Διδακτική Επαγγελματικών Μαθημάτων Ι". Επισημαίνεται στους σπουδαστές η σχέση της εργασίας αφενός προς τις εφαρμογές που γίνονται σε άλλα μαθήματα (Μέθοδοι Διδασκαλίας Ι και ΙΙ, Εκπαιδευτική Αξιολόγηση, Εκπαιδευτική Τεχνολογία) και αφετέρου προς τις προδιαγραφές της υλοποίησης των Πρακτικών Ασκήσεων Διδασκαλίας (ΠΑΔ). Συμπληρωματικά είναι σκόπιμη η εκπόνηση εργασιών με θέμα την έρευνα προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι μαθητές κατά τη διδασκαλία των επαγγελματικών μαθημάτων, καθώς και το σχεδιασμό παρεμβάσεων για την αντιμετώπισή τους.

Προσπάθεια καταβάλλεται, ώστε οι γενικότερες αναφορές να είναι προσαρμοσμένες στην επιστημονική ειδικότητα των εκπαιδευομένων, και τα παραδείγματα που χρησιμοποιούνται σε κάθε περίπτωση αλλά και οι εφαρμογές που γίνονται, να είναι επιλεγμένα από σχετικές επαγγελματικές περιοχές.

5. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

α. Γενικός Σκοπός

Ο γενικός σκοπός του μαθήματος αυτού είναι να διασφαλίσει ότι οι σπουδαστές της θα αποκτήσουν τα γενικά και ειδικά θεωρητικά και μεθοδολογικά εφόδια, τα οποία θα τους καταστήσουν ικανούς, αφού αποκτήσουν την απαραίτητη αξιολογική ετοιμότητα και κρίση, σε οποιοδήποτε εκπαιδευτικό περιβάλλον και υπό οποιεσδήποτε συνθήκες, να πραγματοποιούν επιτυχή αξιολόγηση κάθε συντελεστή και κάθε παράγοντα της εκπαιδευτικής διαδικασίας, στο πλαίσιο του κατάλληλου κατά περίπτωση σκοπού της αξιολόγησης.

β. Ειδικοί Στόχοι

Οι κυριότεροι ειδικοί (ενδιάμεσου εύρους) στόχοι του μαθήματος αυτού, που απορρέουν από τον παραπάνω γενικό σκοπό, συνοψίζονται ως εξής:

Οι σπουδαστές, ως αποτέλεσμα της συμμετοχής τους στο μάθημα της Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης, θα είναι σε θέση σε κάθε περίπτωση να ανταποκρίνονται αποτελεσματικά στα παρακάτω:

1. Να προβάλλουν αποτελεσματικά την αναγκαιότητα και γενικά το ρόλο της αξιολόγησης στη σημερινή και αυριανή κοινωνία γενικά, και στην εκπαίδευση ειδικά.
2. Να παρουσιάζουν την έννοια, το περιεχόμενο, το φάσμα και τα πλαίσια εφαρμογών της αξιολόγησης γενικά, και της εκπαιδευτικής αξιολόγησης ειδικά.
3. Να παρουσιάζουν το θεωρητικό υπόβαθρο και τα κύρια μεθοδολογικά στοιχεία της αξιολόγησης.
4. Να επιλέγουν ή να καταρτίζουν τα κυριότερα από τα υλικά και μέσα που είναι απαραίτητα για την εφαρμογή της αξιολόγησης σε κάθε εκπαιδευτικό ή άλλο πλαίσιο. Ιδιαίτερα, να κατασκευάζουν κάθε είδους τεστ και αντίστοιχα κάθε είδους ερωτήσεις για την αξιολόγηση των μαθητών.
5. Να υποστηρίζουν τη σχέση μεταξύ αξιολόγησης και αλλαγής - βελτίωσης γενικά, και στην εκπαίδευση ειδικά.
6. Να εντάσσουν σωστά την αξιολόγηση στο πλαίσιο υλοποίησης μιας διαδικασίας γενικά, και ενός Προγράμματος Σπουδών ειδικά.
7. Να διασυνδέουν την αξιολόγηση με τα κίνητρα στη διαδικασία παρώθησης των μαθητών για μάθηση.
8. Να συζητούν τις πρόσφατες εξελίξεις στο χώρο της αξιολόγησης.
9. Να αξιολογούν μέσα αξιολόγησης και υλικά είτε δικής τους παραγωγής είτε άλλων.
10. Να εφαρμόζουν στην πράξη όλα τα στοιχεία μεθοδολογίας (τις διαστάσεις) που συναποτελούν τη Μεθοδολογία Αξιολόγησης.
11. Να διατυπώνουν για κάθε κατάσταση αξιολόγησης τους κατάλληλους γενικούς σκοπούς και ειδικούς στόχους.
12. Να σχεδιάζουν, να οργανώνουν και να πραγματοποιούν προγράμματα ή ενέργειες αξιολόγησης προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, σχολικών μονάδων κτλ.
13. Να αξιολογούν οποιαδήποτε ομάδα έμψυχων συντελεστών και μη έμψυχων παραγόντων ενός εκπαιδευτικού συστήματος, ενός εκπαιδευτικού προγράμματος ή μιας εκπαιδευτικής διαδικασίας. Ιδιαίτερα να προβαίνουν στην αξιολόγηση των μαθητών, των εκπαιδευομένων γενικότερα.
14. Να επεξεργάζονται και να παρουσιάζουν τα αποτελέσματα μιας αξιολόγησης κατά περίπτωση.
15. Να χρησιμοποιούν απλές στατιστικές διαδικασίες για την ανάλυση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης.
16. Να λειτουργούν ως πολλαπλασιαστές σε σχέση με την εκπαιδευτική αξιολόγηση.

γ. Περίγραμμα Θεματικού Περιεχομένου

Το θεματικό περιεχόμενο του μαθήματος αυτού οργανώνεται σε δύο ευδιάκριτα μέρη. Στο πρώτο μέρος εντάσσονται τα θέματα τα οποία αναφέρονται στην αξιολόγηση γενικότερα της εκπαίδευσης και του εκπαιδευτικού έργου, ενώ στο δεύτερο καλύπτεται η αξιολόγηση ειδικά του μαθητή, του εκπαιδευόμενου γενικότερα.

1ο ΜΕΡΟΣ: Η Αξιολόγηση της Εκπαίδευσης και του Εκπαιδευτικού Έργου

1. Έννοια, σκοποί και αναγκαιότητα, πλαίσια και προβλήματα εφαρμογής, εξέλιξη και σημερινή κατάσταση της αξιολόγησης διεθνώς και στη χώρα μας.
2. Το θεωρητικό υπόβαθρο της αξιολόγησης. Οι κύριες θεωρίες αξιολόγησης. Η δυναμική αξιολόγηση.
3. Τα αντικείμενα, οι σκοποί και τα κριτήρια στην αξιολόγηση.
4. Μεθοδολογία αξιολόγησης. Έννοια της μεθοδολογίας και κύριες "διαστάσεις" της. Φορείς, είδη αξιολόγησης, προσεγγίσεις, μέθοδοι, τεχνικές, μέσα και υλικά, διαδικασίες, αρχές.
5. Αξιολόγηση των έμψυχων συντελεστών της εκπαίδευσης. Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού, του διευθυντή κτλ.
6. Αξιολόγηση των μη έμψυχων παραγόντων της εκπαίδευσης.
7. Οργάνωση και παρουσίαση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης.
8. Αξιολόγηση εκπαιδευτικών συστημάτων ή δομικών μερών τους, αξιολόγηση της σχολικής μονάδας (ετεροαξιολόγηση και αυτο-αξιολόγηση).
9. Αξιολόγηση προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης.
10. Αξιολόγηση προγραμμάτων και διαδικασιών αξιολόγησης. Θεσμικό πλαίσιο της αξιολόγησης. Θέση της αξιολόγησης στο Πρόγραμμα Σπουδών.

2ο ΜΕΡΟΣ: Η Αξιολόγηση του Μαθητή

1. Η θέση της αξιολόγησης του μαθητή στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής αξιολόγησης. Θεσμικό πλαίσιο.
2. Η φιλοσοφία της αξιολόγησης του μαθητή. Προβλήματα.

3. Η αξιολόγηση του μαθητή και οι γενικοί και ειδικοί παιδαγωγικοί σκοποί / στόχοι.

4. Η σχολική υπο-επίδοση και σχολική αποτυχία. Έννοια, έκταση, αίτια, αντιμετώπιση.

5. Η μεθοδολογία διαπίστωσης της επίδοσης του μαθητή (έννοια της μεθοδολογίας και κύριες διαστάσεις: Είδη αξιολόγησης, προσεγγίσεις, μέθοδοι, τεχνικές, μέσα και υλικά, αρχές, διαδικασία κτλ.). Παραδοσιακές πρακτικές και νέες τάσεις.

6. Κατάρτιση των μέσων και υλικών για την αξιολόγηση του μαθητή, κατασκευή όλων των ειδών των τεστς και όλων των ειδών των ερωτήσεων.

7. Αξιολόγηση των μέσων και υλικών διαπίστωσης της επίδοσης του μαθητή. Απαραίτητα χαρακτηριστικά ενός τεστ επίδοσης.

8. Διαδικασία οργάνωσης και πραγματοποίησης μιας εξέτασης. Προετοιμασία μαθητών. Τρόποι και συνήθειες μελέτης. Εξεταστικό άγχος. Επιτήρηση. Νόθευση και πρόληψή της. Διαδικασία επιλογής για την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.

9. Τρόποι βαθμολογίας γραπτών, τρόποι αξιολόγησης εργασιών κτλ.

10. Αξιοποίηση βασικών στατιστικών διαδικασιών για την ανάλυση των αποτελεσμάτων των εξετάσεων. Ερμηνεία βαθμών. Σταθεροί βαθμοί.

11. Τρόποι έκφρασης των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης. Είδη κλιμάκων.

δ. Διδακτική Μεθοδολογία

Ως διδακτική μεθοδολογία στην περίπτωση του μαθήματος αυτού μπορεί να αξιοποιηθεί όλη η γνωστή μεθοδολογία διδασκαλίας των θεωρητικών αντικειμένων. Επισημαίνεται όμως η ανάγκη του επιτυχούς συνδυασμού της θεωρητικής διδασκαλίας με την πρακτική άσκηση στην εφαρμογή της μεθοδολογίας που προβλέπεται να διδάσκεται στο πλαίσιο του μαθήματος. Αυτό προϋποθέτει, ιδιαίτερα μάλιστα με δεδομένο ότι το μάθημα δεν περιλαμβάνει εργαστηριακό μέρος, όπως θα έπρεπε, την πραγματοποίηση πολλών εφαρμογών στην τάξη. Γενικά, υποστηρίζεται ο πρακτικός - εφαρμοστικός χαρακτήρας του μαθήματος αυτού. Επίσης, είναι αναγκαία η θεώρηση του αντικειμένου αυτού ως "όλου" και όχι αποσπασματικά. Ενδείκνυνται η διεξαγωγή μικρών αξιολογικών ερευνών, η κατάρτιση ερωτήσεων ή άλλων μέσων αξιολόγησης κτλ.

6. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ - ΠΟΛΥΜΕΣΑ

α. Γενικός Σκοπός

Σκοπός του μαθήματος της Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας είναι να καταστήσει τους σπουδαστές ικανούς να σχεδιάζουν και να οργανώνουν αποτελεσματικές διδασκαλίες, θέτοντας διδακτικούς στόχους και επιλέγοντας τις μεθόδους και τα μέσα για την επίτευξή τους. Εκτός από την παράθεση των θεωρητικών αναζητήσεων και απόψεων που συγκροτούν το πλαίσιο της σύγχρονης εκπαιδευτικής τεχνολογίας και των πολυμέσων, το μάθημα στοχεύει επίσης στο να καταστήσει τους σπουδαστές ικανούς να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά τα διάφορα διδακτικά μέσα στο περιβάλλον και στις συνθήκες μιας πραγματικής τάξης. Ο επιτυχής συνδυασμός θεωρίας και πράξης (εργαστηριακών ασκήσεων) είναι το επιθυμητό αποτέλεσμα του μαθήματος.

β. Ειδικοί στόχοι

Οι στόχοι συνεπώς της διδασκαλίας του μαθήματος της Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας είναι οι ακόλουθοι:

1. Να καλλιεργηθεί στους σπουδαστές μια θετική στάση απέναντι στη χρήση των διδακτικών μέσων και ιδιαίτερα των νέων τεχνολογιών - πολυμέσων.

2. Να κατανοηθούν οι παιδαγωγικές δυνατότητες των μέσων, μέσα από την ανάλυση του τρόπου ένταξής τους στην εκπαιδευτική διαδικασία, ώστε η εισαγωγή τους να συμβάλει στην κάλυψη των αντικειμένων που περιέχονται στο Αναλυτικό Πρόγραμμα και στην επίτευξη των αντίστοιχων διδακτικών στόχων.

3. Να εξεταστούν νέοι τρόποι διδασκαλίας και μάθησης που η εισαγωγή και χρήση των μέσων φέρνει στην εκπαιδευτική διαδικασία.

4. Να εξοικειωθούν οι σπουδαστές με τη χρήση και τις λειτουργίες των διαφόρων μέσων.

5. Να κατανοήσουν τις αρχές που χαρακτηρίζουν την κατασκευή διδακτικού υλικού, ώστε να είναι εκπαιδευτικά σωστό και αποτελεσματικό.

6. Να αναπτύξουν κριτήρια αξιολόγησης και επιλογής των εκπαιδευτικών μέσων (κόστος αγοράς, χρήσης και συντήρησης, ευκολία χρήσης και συχνότητα βλαβών, δυνατότητα χρήσης σε συνήθεις συνθήκες τάξης κτλ.) και εκπαιδευτικού υλικού. Τα κριτήρια θα πρέπει να αναφέρονται στη λειτουργικότητα του υλικού (ευχρηστία, ποιότητα απεικονίσεων, φιλικότητα προς το χρήστη, σχεδιασμός και αισθητική του παρουσιαζόμενου υλικού κτλ.) και στις επιστημονικές και παιδαγωγικές αρχές που αυτό ακολουθεί κατά την ανάπτυξη των γνωστικών αντικειμένων που διαπραγματεύεται (κάλυψη του γνωστικού αντικειμένου, βοήθεια στην επίτευξη των διδακτικών στόχων, αξιοποίηση γνωστών θεωριών μάθησης, υποστήριξη της διδασκαλίας και της επικοινωνίας σύμφωνα με τις πνευματικές δυνατότητες, τις γνώσεις και τα ενδιαφέροντα των μαθητών, τρόπος αξιολόγησης της συνεισφοράς του στη μαθησιακή διαδικασία κτλ.).

7. Να καταστεί τέλος ο σπουδαστής ικανός να χρησιμοποιεί εκπαιδευτικά μέσα και υλικά αποτελεσματικά. Ειδικότερα να μπορεί: α) να οργανώνει την ομαλή μετάβαση της τάξης από την ατομική στην ομαδική διδασκαλία, από τις δραστηριότητες που γίνονται με τη βοήθεια των μέσων σε άλλες που δεν απαιτούν την παρουσία τους και γίνονται παράλληλα, β) να καθοδηγεί τους μαθητές ώστε να αποκτήσουν γνώσεις και δεξιότητες αποτελεσματικής διαχείρισης των παρεχόμενων πληροφοριών, καθώς επίσης γ) να αξιολογεί την ατομική επίδοση και πρόοδο των μαθητών παρακολουθώντας προσεκτικά τις αντιδράσεις και τα προβλήματα που αντιμετωπίζει κάθε μαθητής κατά τη χρήση των μέσων.

8. Να κατασκευάζει τα μέσα και τα υλικά που είναι απαραίτητα για τη διδασκαλία και δεν είναι διαθέσιμα σε προκατασκευασμένη μορφή.

γ. Περίγραμμα Θεματικού Περιεχομένου

Θεωρητικό Μέρος

1. Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων οι σπουδαστές θα πρέπει να αποκτήσουν τις ακόλουθες βασικές γνώσεις και δεξιότητες: α) Επαρκή γνώση της ψυχολογίας της τεχνολογίας και των θεωριών μάθησης όπως αυτές διαμορφώθηκαν κατά τον 20στό αιώνα (από τον συμπεριφορισμό στον εποικοδομητισμό), β) Γνώση των βασικών αρχών που καθορίζουν το σχεδιασμό μιας διδασκαλίας (π.χ. αντικείμενο διδασκαλίας, διδακτικοί στόχοι, βαθμίδα εκπαίδευσης, γνώσεις και ενδιαφέροντα των μαθητών κτλ.) και κυρίως των παραγόντων που πρέ-

πει να ληφθούν υπόψη ώστε η επιλογή και χρήση των μέσων να είναι αποτελεσματικές και γ) Γνώση των τεχνικών αλλά και των παιδαγωγικών δυνατοτήτων που προσφέρει κάθε μέσο σε επίπεδο σχεδιασμού της διδασκαλίας των μέσων, (ιστορική τους εξέλιξη και μελλοντικές δυνατότητες).

2. Τα παραπάνω θα πρέπει να εξειδικευτούν για καθεμιά από τις βασικές κατηγορίες εποπτικών μέσων και υλικών και για καθένα από αυτά:

Μη προβαλλόμενα μέσα, όπως πραγματικά αντικείμενα, μοντέλα, κείμενα, φωτογραφίες, χάρτες, εικόνες, αφίσες κτλ.

Ακίνητα προβαλλόμενα μέσα, όπως διαφάνειες, μικροδιαφάνειες, φωτογραφίες, σχέδια, ψηφιακές εικόνες, επιδείξεις αντικειμένων και πειραμάτων (συνοδευόμενα ή όχι από ήχο) και τα αντίστοιχα μέσα κατασκευής και προβολής, όπως φωτοαντιγραφικά, φωτογραφικές μηχανές, ψηφιακές φωτογραφικές μηχανές, Η/Υ, οπτικοποιητής, προβολέας διαφανειών, slides projector, προβολέας ψηφιακών εικόνων (video-projector), monitor.

Κινούμενα προβαλλόμενα μέσα όπως:

Ταινίες, animations, ηλεκτρονικές παρουσιάσεις (ήχος, video, εικόνα), παρουσιάσεις πολυμέσων και υπερμέσων και τα αντίστοιχα μέσα κατασκευής και προβολής, όπως αναλογικές και ψηφιακές βιντεοκάμερες, οπτικοποιητής, ψηφιακές φωτογραφικές μηχανές, scanners, Internet, Η/Υ, κάρτες ήχου, συσκευές μοντάζ και μίξης ήχου για υπολογιστή και video, monitors, οθόνες προβολής ψηφιακών και αναλογικών εικόνων.

Κινούμενα προβαλλόμενα προγράμματα πολυμέσων και υπερμέσων, ταινίες, ηλεκτρονικές παρουσιάσεις.

Το διαδίκτυο (Internet) ως εποπτικό μέσο διδασκαλίας και μέσο για την κατασκευή ηλεκτρονικών παρουσιάσεων.

3. Παράλληλα, οι σπουδαστές θα πρέπει να γνωρίζουν α) τα αποτελέσματα ερευνών σχετικά με τη χρήση των μέσων σε διαφορετικά περιβάλλοντα μάθησης και διδασκαλίας,

β) τις κοινωνικές επιπτώσεις από την εισαγωγή των νέων τεχνολογιών, και ειδικότερα τη μεταβολή που προκαλείται στη σχέση και τους ρόλους εκπαιδευτών και εκπαιδευομένων, και

γ) τους τρόπους αξιολόγησης του εκπαιδευτικού υλικού ως προς τη λειτουργικότητα, το περιεχόμενό του, την αποτελεσματικότητά του στην επίτευξη των διδακτικών στόχων.

Εργαστηριακές Ασκήσεις

Το εργαστηριακό μέρος συμπληρώνει το μάθημα, αποτελεί ουσιαστικό και αναπόσπαστο τμήμα του και στοχεύει στην εμπέδωση και εφαρμογή όσων αναπτύχθηκαν στο θεωρητικό μέρος. Παράλληλα το εργαστήριο αποτελεί ένα χώρο έρευνας, ανάπτυξης, και αξιολόγησης τρόπων και μεθόδων εισαγωγής των διδακτικών μέσων στην εκπαιδευτική διαδικασία. Έτσι οι εργαστηριακές δραστηριότητες μπορούν να αναφέρονται στην παρουσίαση ενός συγκεκριμένου διδακτικού αντικειμένου ή στην ολοκληρωμένη παρουσίαση μιας διδακτικής ενότητας, να πραγματοποιούνται ατομικά ή ομαδικά, συμβάλλοντας στην ανάπτυξη των αρχών της συνεργατικής μάθησης.

Οι κυριότερες ομάδες εργαστηριακών ασκήσεων είναι οι εξής:

1η) Παραγωγή και παρουσίαση συμπληρωματικού εποπτικού υλικού: Σημειώσεις και φυλλάδια.

Βιβλιοδεσία - μέθοδοι βιβλιοδεσίας, φωτοαντιγράφηση. Κατασκευή μοντέλων και μακετών.

Κατασκευή χαρτών, διδακτικών χαρτών, αφισών.

2η) Παραγωγή και παρουσίαση ακίνητων εικόνων και μέσων. Ενδεικτικά:

Διαφάνειες χειρός, διαφάνειες ξηρογραφικές, έγχρωμες ή ασπρόμαυρες. Κατασκευή διαφανειών με ηλεκτρονικό υπολογιστή (Σχεδιασμός, λήψη εικόνων με ψηφιακή φωτογραφική μηχανή, με σαρωτή ή μέσω διαδικτύου, Email, Fax κτλ.) και εκτύπωση σε Inkjet, Laser, ψηφιακούς εκτυπωτές κτλ.

Επικαλυπτόμενες διαφάνειες. Παραγωγή σειράς μικροδιαφανειών (Slides) ή με παραγωγή σειράς φωτογραφιών κτλ. με φωτογράφηση ή μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή, με ή χωρίς ηχητική κάλυψη.

Διδακτικοί χάρτες. Μοντέλα, μακέτες.

3η) Κατασκευή και παρουσίαση εκπαιδευτικού υλικού με χρήση κινούμενων εικόνων. Ενδεικτικά: Μικρές εκπαιδευτικές βιντεοταινίες (εκπαιδευτικό σενάριο, λήψη, μοντάζ, ηχογράφηση κτλ.). Στατική μαγνητοσκόπηση υλικού, πειραμάτων και επιδείξεων μέσω οπτικοποιητή με προσθήκη ή μη ήχου.

Παραγωγή ταινιών με επιλογή και επεξεργασία έτοιμου υλικού από διάφορες πηγές (μοντάζ, προσθήκη ήχου, τίτλων, υπότιτλων κτλ.).

4η) Κατασκευή και παρουσίαση εκπαιδευτικού υλικού με τη χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή. Κυρίως:

Εισαγωγή ακίνητων και κινούμενων εικόνων στον υπολογιστή με ψηφιακή κάμερα, ψηφιακή φωτοαντιγραφική μηχανή, σαρωτή εικόνας, λήψη υλικού από το διαδίκτυο, πέρασμα τίτλων και υποτίτλων κτλ. Εισαγωγή, επεξεργασία και εξαγωγή εικόνας βίντεο μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή (σε συνδυασμό με τις ασκήσεις της ομάδας 3). Παραγωγή εκπαιδευτικά σωστών παρουσιάσεων με πολυμέσα (σενάριο, κείμενο, εικόνα, ήχος, υπερδεσμοί κτλ.) με προγράμματα παρουσιάσεων.

Κατασκευή εκπαιδευτικών ιστοσελίδων στο διαδίκτυο για εκπαιδευτική χρήση με στόχο την ενίσχυση και συμπλήρωση της διδασκαλίας με ανταλλαγή απόψεων, υλικού και επικοινωνία ανάμεσα σε εκπαιδευτικούς και μαθητές. Χρησιμοποίηση του διαδικτύου για την κατασκευή παρουσιάσεων πολυμέσων. Παραγωγή κινούμενης εικόνας (animation).

5η) Νέες τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών: Αναζήτηση και επεξεργασία πληροφορίας - γνώσης - δεξιότητας μέσα από ψηφιακά δίκτυα πληροφοριών. Δομές τηλεδιάσκεψης - τηλεκπαίδευσης. Μάθηση από απόσταση.

δ. Διδακτική Μεθοδολογία

Ο χαρακτήρας του μαθήματος καθιστά σχεδόν απαραίτητη την πραγματοποίηση της θεωρίας ταυτόχρονα με το εργαστήριο. Η διδακτική μεθοδολογία που μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην επίτευξη των παραπάνω στόχων, περιλαμβάνει:

Άμεση επαφή των σπουδαστών με όλα τα σύγχρονα εκπαιδευτικά τεχνολογικά μέσα και υλικά με σκοπό την εξοικείωσή τους με αυτά, τη γνώση των τεχνικών χαρακτηριστικών τους, των δυνατοτήτων και περιορισμών που παρουσιάζουν για την επίτευξη συγκεκριμένων διδακτικών στόχων και αναφορά στις πηγές εύρεσης εποπτικού υλικού.

Παρουσιάσεις και προβολές εποπτικού υλικού, οργα-

νωμένες από τον διδάσκοντα, με στόχο τη συζήτηση και την ανάδειξη του τρόπου σχεδιασμού εποπτικού υλικού διδακτικά και τεχνικά σωστού, καθώς και του τρόπου ένταξης έτοιμου υλικού στα πλαίσια της διδακτικής στρατηγικής του εκπαιδευτικού.

Κατασκευή εποπτικού υλικού από τους ίδιους τους σπουδαστές και οργάνωση παρουσιάσεων ώστε να εξασκηθούν τόσο στην κατασκευή όσο και στη διδακτικά και τεχνικά σωστή χρήση των μέσων σε πραγματικές συνθήκες τάξης.

Εξάσκηση των σπουδαστών στη χρήση εκπαιδευτικών μέσων και υλικών ώστε να αποκτήσουν τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για τη σωστή οργάνωση της τάξης (διευθέτηση των μαθητών) και της διδασκαλίας (αναζήτηση εναλλακτικών τρόπων διδασκαλίας με τη βοήθεια των μέσων), αλλά και της σωστής τοποθέτησης, φύλαξης και συντήρησης συσκευών και υλικών.

7. ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

α. Γενικός σκοπός

Γενικός σκοπός του μαθήματος αυτού είναι να καταστήσει τους σπουδαστές ικανούς να αναπτύξουν ένα φιλοσοφικό προβληματισμό και μια διάθεση φιλοσοφικής αναζήτησης σε σχέση με την αγωγή, την παιδεία και την εκπαίδευση, και να εξοικειωθούν με τις μεθόδους του φιλοσοφικού στοχασμού και τις φιλοσοφικές διαστάσεις, προϋποθέσεις και συνεπαγωγές του ζητήματος της παιδείας.

β. Ειδικοί Στόχοι

Ειδικότερα, στα πλαίσια του παραπάνω γενικού σκοπού θα εξασφαλιστεί ώστε οι σπουδαστές να έχουν επιτύχει τα παρακάτω:

1. Να εμβαθύνουν στις έννοιες άνθρωπος, παιδεία, φιλοσοφία, ύπαρξη κτλ., και να αποσαφηνίσουν τις θεμελιώδεις αρχές της φιλοσοφικής σκέψης.

2. Να εξοικειωθούν με τις βασικές φιλοσοφικές έννοιες του παιδαγωγικού φαινομένου, του παιδευτικού γεγονότος και των ιδιαίτερων διαστάσεών του.

3. Να έρθουν σε μια πρώτη επαφή με τις βασικές φιλοσοφικές μεθόδους.

4. Να κατανοούν τη σκοπιμότητα της παιδείας και εκπαίδευσης.

5. Να γνωρίζουν τα θεμελιώδη φιλοσοφικά περί παιδείας ρεύματα, καθώς και τις θεμελιώδεις φιλοσοφικές περί παιδείας θέσεις - απόψεις - φιλοσοφίες της αγωγής (ιδεαλισμός, ρεαλισμός κτλ.)

6. Να αντιλαμβάνονται τη φιλοσοφία της παιδείας ως ενοποιητικό θεωρητικό πλαίσιο των επιστημών της αγωγής.

7. Να διακρίνουν και να αναδεικνύουν τη σχέση της παιδείας με την κοινωνία, τον πολίτη, την πολιτική και τον πολιτισμό.

8. Να συνδέουν αποτελεσματικά το αντικείμενο της φιλοσοφίας με την άσκηση του μελλοντικού τους ρόλου ως εκπαιδευτικών.

γ. Περίγραμμα Θεματικού Περιεχομένου

1. Εισαγωγή. Θεμελιώδεις έννοιες και φιλοσοφική σκέψη (Άνθρωπος, παιδεία και φιλοσοφία. Οι Επιστήμες της Αγωγής και το επιστημολογικό τους υπόβαθρο. Η παιδεία και οι συγγενικές της έννοιες: Αγωγή, Παιδεία, Μόρφωση, Εκπαίδευση κτλ. Φιλοσοφία και Επιστήμες της Αγωγής, συσχέτιση της παιδείας με τη φιλοσοφία).

2. Φιλοσοφία της Παιδείας και της Εκπαίδευσης (Η Φιλοσοφία της Παιδείας - Εκπαίδευσης: Το αντικείμενο και η σχέση με τις άλλες Επιστήμες της Αγωγής. Θεωρία της επιστήμης και φιλοσοφία - Ιστορία της φιλοσοφίας. Βασικές μέθοδοι φιλοσοφικής ανάλυσης. Βασική ορολογία). Αναγκαιότητα της φιλοσοφικής εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών.

3. Άλλα Θέματα Φιλοσοφίας της Παιδείας (Το πρόβλημα της γνώσης, οι σκοποί της αγωγής, θεωρητική και ιστορική προσέγγιση. Η σημασία, η λειτουργία και η φύση των σκοπών. Η αυτονομία ως σκοπός της αγωγής. Η κριτική σκέψη ως σκοπός της αγωγής. Η εθνική ταυτότητα ως σκοπός της αγωγής. Αντινομίες). Φιλοσοφικό υπόβαθρο της διδασκαλίας. Η μάθηση από φιλοσοφική σκοπιά.

4. Ανθρωπολογικές προϋποθέσεις της αγωγής (Περιβάλλον και κληρονομικότητα, νόηση και δραστηριότητα, πολιτισμός, ηθική - ευθύνη - νομιμότητα, γνώση και πίστη, ελευθερία και κρατική εκπαίδευση, ιδεολογικός διαποτισμός κτλ.).

5. Διαστάσεις, προβλήματα και αντινομίες στην εκπαίδευση (Η παιδεία ως γεγονός αναπτυξιακό, πολιτισμικό, ηθικό, κοινωνικό, πολιτικό, ψυχολογικό).

6. Γλώσσα και φιλοσοφική σκέψη. Πληροφόρηση και φιλοσοφική σκέψη. Κριτική σκέψη και φιλοσοφία.

7. Κλασικές μορφές στη Φιλοσοφία της Παιδείας (Πλάτων, Αριστοτέλης, Locke, Rousseau, Dewey), μελέτη και ανάλυση κειμένων. Πορεία της φιλοσοφικής-παιδευτικής σκέψης. Κύρια φιλοσοφικά ρεύματα παιδείας, κύριες σχολές εξέλιξης. Η επίδρασή τους στο παιδευτικό γίγνεσθαι.

8. Νέες τάσεις και νέοι προβληματισμοί στη Φιλοσοφία της Παιδείας (Η αποστολή της σκέψης στην εποχή της τεχνικής: Προς έναν επαναπροσδιορισμό της φιλοσοφίας. Ο πολιτισμός ως κυρίαρχος εξισορροπιστικός παράγοντας στην εποχή της παγκοσμιοποίησης. Η αποτυχία των παραδοσιακών "φιλοσοφιών της αγωγής" να αντιμετωπίσουν την πρόκληση της σύγχρονης τεχνικής. Η φιλοσοφία της τεχνολογίας ως προϋπόθεση επαναθεμελίωσης μιας νέας αντίληψης για την παιδεία και τον πολιτισμό).

δ. Διδακτική Μεθοδολογία

Κατά τη διδασκαλία του αντικειμένου αυτού απαιτείται διαρκής σύνθεση και ανασύνθεση των επιμέρους στοιχείων, ώστε οι διδακτικές ενότητες να αποκτήσουν τον απαραίτητο ιστό που θα προκαλεί το ενδιαφέρον των σπουδαστών και θα διευκολύνει τη διαρκή αναζήτηση μέσω του στοχασμού. Στη διδακτική μεθοδολογία προτείνεται ο συνδυασμός της διάλεξης (για τη μετάδοση συγκεκριμένων γνώσεων και την ανάλυση εννοιών), ερωταποκρίσεων με καθοδήγηση (ως μέθοδος προσδίδει ποικιλία και ενδιαφέρον στη μαθησιακή διαδικασία προωθώντας τον προβληματισμό, την έκφραση και την κριτική σκέψη), διαλόγου και συζήτησης. Αρκετά θα προωθήσει τη μάθηση και η ανάλυση κειμένων, η οποία μπορεί να οργανωθεί γύρω από ομάδες εργασίας. Χρήσιμη είναι επίσης η παρουσίαση στην τάξη μικρών εργασιών που εκπονούνται από τους σπουδαστές πάνω σε ειδικά θέματα της Φιλοσοφίας της Παιδείας. Συνεργατική διδασκαλία, συνεργασία σε επίπεδο διδασκόντων.

8. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ
με στοιχεία Γενικής Ψυχολογίας

α. Γενικός Σκοπός

Γενικός σκοπός του μαθήματος είναι να εξασφαλίσει

μια ουσιαστική και συστηματική εισαγωγή του σπουδαστή στους όρους, στις έννοιες και στις αρχές που διέπουν και χαρακτηρίζουν την ανθρώπινη ύπαρξη και συμπεριφορά, και στις σημαντικότερες από τις θεωρίες που αναπτύχθηκαν για την κατανόηση και ερμηνεία της συμπεριφοράς αυτής, με ιδιαίτερη έμφαση στο φαινόμενο της μάθησης. Ακόμη, να εφοδιάσει τον σπουδαστή με ένα επαρκές σώμα ψυχολογικών γνώσεων αξιοποιήσιμο στη διδακτική-μαθησιακή διαδικασία.

β. Ειδικοί Στόχοι

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος αυτού οι σπουδαστές θα έχουν καταστεί ικανοί να επιτυγχάνουν με επάρκεια ειδικότερα τα παρακάτω:

1. Να παρουσιάζουν και να αναλύουν τις διάφορες όψεις της ανθρώπινης συμπεριφοράς, και να κατανοούν τις βασικές ψυχολογικές αρχές που τη διέπουν.
2. Να παρουσιάζουν κριτικά τις βασικές ψυχολογικές θεωρίες / σχολές, τις θεωρίες περί προσωπικότητας, και να τις συνδέουν με τη μαθησιακή διαδικασία.
3. Να συνειδητοποιούν τη σπουδαιότητα του διδακτικού έργου και την πολυπλοκότητα της διαδικασίας της μάθησης.
4. Να αναπτύσσουν τις βασικές αρχές που διέπουν τη συμπεριφορά του εκπαιδευτικού στο διδακτικό του ρόλο.
5. Να παρουσιάζουν και να συζητούν κριτικά τις κυριότερες από τις θεωρίες μάθησης, και να τις αναγάγουν στη διδακτική πράξη.
6. Να αναγνωρίζουν και να διακρίνουν τα διάφορα μαθησιακά προβλήματα, να τα αιτιολογούν, και να προβαίνουν στη λήψη των απαραίτητων μεθοδολογικών στάσεων για την αντιμετώπισή τους.

γ. Περίγραμμα Θεματικού Περιεχομένου

Μέρος Πρώτο: Εισαγωγή στην Ψυχολογία

1. Γενική εισαγωγή στην Ψυχολογία ως επιστήμη (ορισμός, αντικείμενο, σχολές, κλάδοι, ιστορική ανασκόπηση στην εξέλιξή της).
2. Σχέση της με τις "Επιστήμες της Αγωγής", και ιδιαίτερα με την Ψυχοπαιδαγωγική.
3. Μέθοδοι ψυχολογικής έρευνας (σύντομη αναφορά).
4. Κύριες σχολές / θεωρητικές κατευθύνσεις της Ψυχολογίας.
5. Ανάγκες, ένστικτα, κίνητρα, παρώθηση, συνήθειες κτλ.
6. Η προσωπικότητα: Θεωρίες, σημασία, ρόλος. Κληρονομικότητα και περιβάλλον.
7. Προσαρμογή (έννοια, σημασία, προβλήματα, διαταραχές, μηχανισμοί άμυνας κτλ.).
8. Νοημοσύνη, ανάπτυξή της και μέτρησή της.

Μέρος Δεύτερο: Παιδαγωγική Ψυχολογία

1. Μάθηση: Η έννοια, η φύση και η σημασία της.
2. Θεωρίες μάθησης. Κυριότερες θεωρίες και κριτική θεώρησή τους. Σύνδεσή τους με τη διδακτική διαδικασία.
3. Μαθησιακή διαδικασία και προσωπικότητα. Ατομικές διαφορές και μάθηση.
4. Παράγοντες που επηρεάζουν τη μάθηση. Κίνητρα, ετοιμότητα, ωριμότητα, τρόποι διδασκαλίας και μελέτης.
5. Αντίληψη, μνήμη και λήθη στη μάθηση και διατήρηση. Ανάκληση πληροφοριών.
6. Ενδιαφέρον, προσοχή, φαντασία, δημιουργικότητα, παράγοντες που τα επηρεάζουν και ρόλος τους.
7. Μάθηση και επίδοση, συσχέτιση με νοημοσύνη και άλλους παράγοντες.
8. Μαθησιακές δυσκολίες: Ερμηνεία, αντιμετώπιση.
9. Εκπαιδευτική - μαθησιακή διαδικασία και εκπαιδευτικός. Επιθυμητά χαρακτηριστικά.
10. Προβλήματα στη μαθητική συμπεριφορά. Σχολείο και οικογένεια. Κοινωνική αλληλεπίδραση στο σχολείο.

δ. Διδακτική Μεθοδολογία

Μεταξύ των γνωστών μεθόδων προτείνεται ιδιαίτερα η διάλεξη, η συμμετοχική διδασκαλία, η μελέτη ατομικών περιπτώσεων, ο διάλογος. Η αξιοποίηση των εμπειριών των σπουδαστών που έχουν διδακτική πείρα, ιδιαίτερα στην ΤΕΕ, είναι οπωσδήποτε χρήσιμη. Η εκπόνηση μικρών μελετών σε σχέση με τη μάθηση στο σχολικό περιβάλλον είναι επιθυμητή.

9. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

α. Γενικός Σκοπός

Γενικός σκοπός του μαθήματος είναι να εισαγάγει τους σπουδαστές στην επιστημονική περιοχή της διοίκησης της εκπαίδευσης και να τους εξασφαλίσει γνώσεις και δεξιότητες τέτοιες, ώστε να είναι ικανοί ως εκπαιδευτικοί να συμβάλουν στην ποιοτική αναβάθμιση των σχολικών μονάδων και τη γενικότερη ορθολογική και ποιοτική αναβάθμιση της εκπαίδευσης στη σύγχρονη κοινωνική και οικονομική πραγματικότητα.

β. Ειδικοί Στόχοι

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος θα έχει εξασφαλιστεί ώστε οι σπουδαστές να είναι σε θέση να επιτυγχάνουν τα εξής:

1. Να παρουσιάζουν και να αναλύουν βασικές έννοιες, αρχές και θεωρίες της Οργάνωσης και Διοίκησης γενικά, και της Οργάνωσης και Διοίκησης της Εκπαίδευσης ειδικά.
2. Να χρησιμοποιούν τις βασικές από τις γνώσεις πάνω στο αντικείμενο της Οργάνωσης και Διοίκησης.
3. Να περιγράφουν τη δομή και τη λειτουργία του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος.
4. Να εξασφαλίζουν μια συγκριτική προσέγγιση του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος σε σχέση με τα εκπαιδευτικά συστήματα των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή και άλλων χωρών.
5. Να αναδεικνύουν τη διεπιστημονικότητα του αντικειμένου αυτού και να εντοπίζουν τη σχέση του με άλλα διδασκόμενα μαθήματα.

γ. Περίγραμμα Θεματικού Περιεχομένου

1. Βασικές εισαγωγικές έννοιες και αρχές της οργάνωσης και διοίκησης. Θεωρία διοίκησης.
2. Αρχές και θεωρίες της εκπαιδευτικής διοίκησης ειδικά.
3. Ο ρόλος του κράτους και της εξουσίας στην εκπαιδευτική διοίκηση. Το φαινόμενο της γραφειοκρατίας στα σχολεία. Διεπιστημονική προσέγγιση των παραπάνω εννοιών.
4. Θεωρίες οργάνωσης γενικά και ειδικά για την εκπαίδευση. Κλασική σχολή, σχολή ανθρωπίνων σχέσεων, θεωρία συστημάτων, θεωρία ολικής ποιότητας κτλ.
5. Θεσμικό πλαίσιο στην εκπαίδευση. Αναδρομή και σημερινή θεσμική πραγματικότητα.
6. Η εκπαιδευτική μονάδα ως κοινωνική οργάνωση. Σχεδιασμός - προγραμματισμός και λήψη αποφάσεων στην εκπαίδευση. Κριτική ανάλυση της διαδικασίας λήψης απόφασης στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Έμφαση και ανάδειξη του ρόλου και της σημασίας της σχολικής μονάδας ως δυνατότητας αποσυγκεντρωμένου και εν δυ-

νάμει αποκεντρωμένου συστήματος διοίκησης στην ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα.

7. Ανάλυση του ρόλου της εποπτείας, της παιδαγωγικής καθοδήγησης και της αξιολόγησης στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Ευρύτερη ένταξη και ερμηνεία των παραπάνω εννοιών στο θεωρητικό πλαίσιο των γενικότερων μοντέλων Οργάνωσης - Διοίκησης των Εκπαιδευτικών Συστημάτων.

8. Η έννοια της ηγεσίας και επικοινωνίας και των συγκρούσεων στην εκπαίδευση.

9. Το ανθρώπινο δυναμικό στην εκπαίδευση. Παρώθηση, επιμόρφωση, επαγγελματική ανάπτυξη των διαφόρων κατηγοριών προσωπικού στην εκπαίδευση, με έμφαση στο εκπαιδευτικό προσωπικό.

10. Ο ρόλος της επικοινωνίας στο εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον του σχολείου και στη διαμόρφωση εσωτερικής πολιτικής κουλτούρας και σχολικού επικοινωνιακού κλίματος.

11. Ο ρόλος των εκπαιδευτικών, των μαθητών και των γονέων, αλλά και των λοιπών κοινωνικών εταίρων στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Ένταξη των παραπάνω παραγόντων στο γενικότερο περιβάλλον (κουλτούρα, παιδαγωγικό κλίμα) του εκπαιδευτικού συστήματος. Προσέγγιση της λειτουργίας και της σημασίας τους ως "εξωτερικών" και "εσωτερικών" παραγόντων του συστήματος αυτού.

12. Συγκριτική διερεύνηση παραμέτρων εκπαιδευτικής διοίκησης στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και σε άλλα, ευρωπαϊκά και μη.

13. Εκπαιδευτικές αλλαγές, καινοτομίες και μεταρρυθμίσεις. Μέσα και τρόποι για την επίτευξή τους.

14. Τάσεις και προοπτικές στην οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης. Η ευρωπαϊκή εμπειρία.

δ. Διδακτική Μεθοδολογία

Διάλεξη με βάση την οργάνωση των επιμέρους ενοτήτων της εκάστοτε θεματικής. Μετά τη διάλεξη, ερωτήσεις στους σπουδαστές, προκειμένου να αξιολογηθεί η αφομοίωση του μαθήματος.

Προβολή διαφανειών προκειμένου αφενός να κατανοηθούν και να αφομοιωθούν η δομή και οι λειτουργίες των διαφόρων εκπαιδευτικών συστημάτων, και αφετέρου να γίνει πιο αποτελεσματική η συγκριτική προσέγγιση των διαφόρων εκπαιδευτικών συστημάτων.

Οργάνωση της τάξης σε μικρές ομάδες και εργασία στην τάξη πάνω σε κείμενα (αποσπάσματα κειμένων, άρθρα επίκαιρα από περιοδικά, εφημερίδες κτλ.), που αφορούν επιμέρους σημαντικά και κυρίως επίκαιρα θέματα οργάνωσης και διοίκησης της εκπαίδευσης.

Οργάνωση ομαδικών εργασιών των σπουδαστών, με στόχο την ενθάρρυνση των σπουδαστών στην έρευνα.

10. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

(Για το Τμήμα Πτυχιούχων Πανεπιστημίων και Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων)

α. Γενικός Σκοπός

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος αυτού οι σπουδαστές θα έχουν εξοικειωθεί με τη θεωρία και μεθοδολογία της επιστημονικής έρευνας, με τρόπο ώστε να είναι σε θέση να προχωρούν στην αξιοποίησή τους τόσο για μελέτη και ερμηνεία ερευνητικών δεδομένων και συμπερασμάτων, όσο και για πραγματοποίηση αντίστοιχων ερευνών στο χώρο της παιδαγωγικής και γενικότερα της εκπαίδευσης.

β. Ειδικοί Στόχοι

Ειδικότερα, μετά το τέλος του μαθήματος οι σπουδαστές θα είναι ικανοί να πραγματοποιούν με επιτυχία σε οποιοδήποτε πλαίσιο τα παρακάτω:

1. Να προβάλλουν τη σημασία της επιστημονικής έρευνας στην εκπαίδευση και γενικότερα στις κοινωνικές επιστήμες, ως μιας οργανωμένης και συστηματικής προσπάθειας μελέτης και διερεύνησης εκπαιδευτικών προβλημάτων.

2. Να παρουσιάζουν το φιλοσοφικό υπόβαθρο στο οποίο στηρίζεται η επιστημονική έρευνα, τόσο η ποσοτική όσο και η ποιοτική, και να συζητούν τα επιστημολογικά προβλήματα της επιστημονικής έρευνας.

3. Να περιγράφουν τα κύρια χαρακτηριστικά της σωστής εμπειρικής έρευνας, της μεθοδολογίας της και των μέσων που χρησιμοποιούνται σε αυτήν.

4. Να παρουσιάζουν με επάρκεια, αλλά και να εφαρμόζουν στην ερευνητική πράξη το σύνολο της μεθοδολογίας της εμπειρικής έρευνας (από τη σχεδίαση μέχρι και τη μετα-αξιολόγηση).

5. Να αξιοποιούν για τη διαδικασία της έρευνας τις βασικές στατιστικές αναλύσεις.

6. Να χρησιμοποιούν για την ανάλυση και γενικά την επεξεργασία δεδομένων τα κύρια στατιστικά λογισμικά προγράμματα (πακέτα) σε Η/Υ.

7. Να διαβάζουν με σωστό τρόπο και κριτικά τα ευρήματα εμπειρικών ερευνών.

8. Να γράφουν σωστά ένα κείμενο για δημοσίευση αποτελεσμάτων εμπειρικής έρευνας, και γενικά να εκπονούν και να συγγράφουν με τον ακαδημαϊκά αποδεκτό τρόπο επιστημονικές εργασίες.

γ. Περίγραμμα Θεματικού Περιεχομένου

Οι τίτλοι που περιέχουν τις κύριες θεματικές ενότητες, μέσω των οποίων υλοποιούνται οι παραπάνω σκοποί και στόχοι, είναι οι εξής:

1. Έννοια και φύση της έρευνας γενικότερα, και της επιστημονικής έρευνας ειδικότερα.

2. Φιλοσοφικό υπόβαθρο και κυρίαρχα παραδείγματα που αποτελούν τη θεωρητικο-φιλοσοφική αφετηρία της επιστημονικής έρευνας (θετικισμός, αντιθετικισμός, φαινομενολογία, κτλ.).

3. Σκοπός και σημασία της εμπειρικής έρευνας. Δεοντολογία της επιστημονικής έρευνας γενικά, και στις κοινωνικές επιστήμες ειδικά.

4. Βασικές έννοιες και πρακτικές στην εμπειρική έρευνα.

5. Κύρια επιθυμητά χαρακτηριστικά της επιστημονικής έρευνας (κύρος, αξιοπιστία κτλ.), τόσο της ποσοτικής, όσο και της ποιοτικής.

6. Κύρια στοιχεία της μεθοδολογίας της εμπειρικής έρευνας. Το μοντέλο μεθοδολογίας της έρευνας και οι ειδικές διαστάσεις του: Φορείς, θεωρητικό υπόβαθρο, αντικείμενο, προσεγγίσεις, μέθοδοι, τεχνικές, υλικά και μέσα, αρχές έρευνας, διαδικασία. Συζήτηση και επεξεργασία των διακρίσεων και δυνατοτήτων σε καθεμιά από τις παραπάνω διαστάσεις.

7. Σχεδιασμός της εμπειρικής έρευνας, τόσο της ποσοτικής όσο και της ποιοτικής. Ειδικές όψεις και διαστάσεις στο σχεδιασμό, με βάση το μοντέλο μεθοδολογίας (διατύπωση προβλήματος, σκοπός και στόχοι, μεταβλητές, υποθέσεις, σχεδίαση στοιχείων της μεθοδολογίας όπως παραπάνω, χρονοπρογραμματισμός, χρηματοδό-

τηση, εγκρίσεις και άδειες έρευνας κτλ.). Θεωρία εμπειρικής έρευνας. Προσεγγίσεις εμπειρικής έρευνας. Συζήτηση όλων των προσεγγίσεων. Μέθοδοι εμπειρικής έρευνας. Συζήτηση όλων των μεθόδων. Τεχνικές εμπειρικής έρευνας. Συζήτηση όλων των τεχνικών. Μέσα και υλικά για κάθε τεχνική. Συζήτηση όλων των πιθανών μέσων και υλικών, τόσο για τη συλλογή δεδομένων, όσο και για την επεξεργασία των δεδομένων. Τρόποι απόκτησης ή κατασκευής τους. Αρχές που διέπουν την εμπειρική έρευνα. Διαδικασία υλοποίησης μιας εμπειρικής έρευνας, από τον αρχικό προβληματισμό μέχρι τη μετα-αξιολόγηση.

8. Συσχέτιση του ερευνητικού μέρους της έρευνας με το μέρος της στατιστικής ανάλυσης. Κύρια στατιστικά κριτήρια και μέσα, κύριοι στατιστικοί έλεγχοι για την εμπειρική έρευνα.

9. Τρόποι επεξεργασίας δεδομένων με τη βοήθεια ηλεκτρονικού υπολογιστή. Βασικά στοιχεία λογισμικού. Ιδιαίτερη αναφορά στο SPSS.

10. Τρόπος εκπόνησης και συγγραφής μιας ερευνητικής και γενικά μιας επιστημονικής εργασίας.

11. Τρόπος μελέτης μιας ερευνητικής εργασίας και ερμηνεία των ευρημάτων της έρευνας. Κρίσιμα σημεία.

12. Αξιολόγηση μιας εμπειρικής έρευνας. Κριτήρια και θέσεις.

13. Αναφορά σε φορείς, ιδρύματα και προγράμματα, σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, που σχετίζονται με συστηματική έρευνα, ιδιαίτερα στο χώρο της εκπαίδευσης.

δ. Διδακτική Μεθοδολογία

Όλες οι γνωστές μέθοδοι και τεχνικές διδασκαλίας προσφέρονται για τη διδασκαλία των διαφόρων αντικειμένων αυτού του μαθήματος. Τονίζεται όμως η ανάγκη για πρακτικότητα στην προσέγγιση του συνόλου του μαθήματος, ώστε οι σπουδαστές να αποκτήσουν τα βασικά εφόδια για την εκπόνηση μιας τέτοιας εργασίας στην πράξη. Είναι ανάγκη να χρησιμοποιηθούν πολλές εφαρμογές, τόσο για κριτική μελέτη συγκεκριμένων ερευνών, όσο και για πρακτική άσκηση και, αν είναι δυνατόν, οι σπουδαστές να πάρουν μέρος σε μικρές ομάδες για σχεδίαση εικονικών ή υλοποίηση πραγματικών - έστω και μικρών - ερευνών. Το μάθημα, επίσης, πρέπει να συνδεθεί αποτελεσματικά με εκείνο των Η/Υ, ώστε να συσχετιστεί η επεξεργασία των δεδομένων με τα στατιστικά πακέτα (όπως το SPSS).

10. ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ - ΣΥΝΤΑΞΗ ΕΓΓΡΑΦΩΝ
(Για τους πτυχιούχους Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης)

α. Γενικός Σκοπός

Ο σκοπός της διδασκαλίας του μαθήματος αυτού είναι διττός: Από τη μια πλευρά, να συμβάλει ώστε οι σπουδαστές να αποκτήσουν σε γνωστικό και κυρίως σε χρηστικό επίπεδο τη γλωσσική καλλιέργεια που απαιτείται να έχει ο εκπαιδευτικός ανεξαρτήτως του αντικειμένου που διδάσκει, με ιδιαίτερη έμφαση στο να γίνει αυτός ικανός να συντάσσει έγγραφα, δημόσια και ιδιωτικά. Από την άλλη, να συμβάλει στην ψυχική καλλιέργεια των σπουδαστών μέσω της αισθητικής απόλαυσης που προσφέρει η μελέτη αντιπροσωπευτικών δειγμάτων της νεοελληνικής λογοτεχνίας, σε μια προσπάθεια υπέρβασης της μονομέρειας που συνεπάγεται η άσκηση ενός πρακτικού / τεχνολογικού επαγγέλματος. Ευαισθητοποιημένος γλωσσικά ο σύγχρονος επαγγελματίας (και ο μελλοντικός καθηγητής ειδικότητας) πρέπει να είναι σε θέση να αναζητά στο χώρο της λογοτεχνίας στοιχεία γόνιμα για την ολοκλήρωση της προσωπικότητάς του, και εναύσματα για τη δημιουργικότερη άσκηση του έργου του.

Οι δυο όψεις του γενικού αυτού σκοπού δεν πρέπει να θεωρούνται ανεξάρτητοι μεταξύ τους. Πολύ περισσότερο δεν πρέπει να τοποθετούνται σε σχέση διαδοχής. Ευθύς εξ αρχής τίθενται από κοινού, αλληλοσυμπληρώνονται και η επίτευξή τους μεθοδεύεται παράλληλα.

β. Ειδικοί Στόχοι

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος αυτού ο σπουδαστής θα είναι ικανός ειδικότερα:

1. Να εκτιμά τη γλωσσική καλλιέργεια ως προώθηση του βασικότερου μέσου έκφρασης και επικοινωνίας, αλλά και ως καλλιέργεια της ίδιας της προσωπικότητάς του.

2. Να χρησιμοποιεί αποτελεσματικά και σωστά την κοινή νεοελληνική γλώσσα τόσο στον προφορικό, όσο και στο γραπτό λόγο, αναγνωρίζοντας την εκάστοτε γλωσσική περίσταση και προσαρμοζόμενος σε αυτή.

3. Να εκτιμά τη δύναμη της γλώσσας ως μέσου διαφώτισης στην εποχή της πληροφορίας, αλλά και να επαγρυπνά για τη διαχείριση - μέσω αυτής - των συνειδήσεων, ιδίως στο χώρο της πολιτικής και της διαφήμισης.

4. Να συντάσσει με επιτυχία κάθε έγγραφο που του ζητηθεί, δημόσιο ή ιδιωτικό.

5. Να αναζητεί με επιτυχία και να αξιοποιεί όλα τα είδη λεξικών και λογοτεχνικών και άλλων κειμενικών πηγών, τόσο σε βιβλιοθήκες, όσο σε αρχεία και στο διαδίκτυο. Να σχηματίσει μια σφαιρική εικόνα για τον πλούτο των γραμματειακών ειδών της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας με τους βασικούς εκπροσώπους τους, συνειδητοποιώντας την εσωτερική συνάφεια που διέπει την Ελληνική Γραμματεία στο σύνολό της, μέσα και πέρα από τις ιστορικές της περιόδους, αλλά και τα γραμματειακά της είδη.

6. Να προσεγγίζει ερμηνευτικά ένα σύγχρονο νεοελληνικό λογοτεχνικό κείμενο, να το εντάσσει στο γραμματειακό είδος στο οποίο αυτό ανήκει, και να το παρουσιάζει (μόνος ή ομαδικά) σε ευρύτερη ομάδα.

7. Να αναπτύσσει φιλαναγνωστική διάθεση.

γ. Περίγραμμα Θεματικού Περιεχομένου

1. Διαστρωματική, διαχρονική, διαπεριστασιακή και διατοπική διάρθρωση της γλώσσας μιας γλωσσικής κοινότητας. Η συνέχεια της ελληνικής γλώσσας. Το γλωσσικό - εκπαιδευτικό ζήτημα στην Ελλάδα του 20στού αιώνα. Η καθιέρωση της δημοτικής.

2. Επικοινωνιακά - γλωσσικά επίπεδα (της επίσημης κρατικής γλώσσας, της καθομιλουμένης, της γλώσσας των ειδικών, της επιστημονικής γλώσσας, της λογοτεχνικής γλώσσας, της γλώσσας των εγγράφων).

3. Σύνταξη εγγράφων, δημόσιων και ιδιωτικών: Θεωρητική προσέγγιση και εφαρμογή / παραγωγή κειμένου για κάθε ένα τύπο εγγράφου χωριστά (καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου).

4. Γλώσσα, αγωγή και εκπαίδευση. Γλώσσα της επιστήμης και γλώσσα της διδασκαλίας.

5. Διείσδυση της ειδικής επιστημονικής γλώσσας στην καθομιλουμένη.

6. Γλωσσικοί φραγμοί. Μορφές και διδακτική αντιμετώπιση της δυσλεξίας. Διάλεκτος και διδασκαλία.

7. Το φαινόμενο της νεανικής γλωσσικής έκφρασης / ψυχοπαιδαγωγική ερμηνεία.

8. Λεξικογραφία. Κατηγορίες Λεξικών. Ανθολογίες Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Ιστορίες Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Γραμματολογίες. Βιβλιογραφικοί Οδηγοί. Αναζή-

τηση λογοτεχνικών πηγών σε βιβλιοθήκες / στο διαδίκτυο.

9. Χάρτης της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας με τις λογοτεχνικές περιόδους, τις λογοτεχνικές Σχολές, τα γραμματειακά είδη που αναπτύχθηκαν με αναφορά σε χαρακτηριστικούς εκπροσώπους.

10. Το λογοτεχνικό φαινόμενο. Η λογοτεχνική επικοινωνία.

11. Μορφή, περιεχόμενο και είδος ενός λογοτεχνήματος σε αλληλεξάρτηση. Αντικείμενο ενός λογοτεχνικού έργου, θέμα, ενδοκειμενικό περιβάλλον, συγγραφική στάση / γένεση, σκοπός, εξω-κειμενική συγκυρία, δομή, αποτέλεσμα.

12. Ερμηνευτικές προσεγγίσεις επιλεγμένων κειμένων Νεοελληνικής Λογοτεχνίας (ή αποσπασμάτων τους).

13. Γλωσσική διδασκαλία.

δ. Διδακτική Μεθοδολογία

Κάθε μάθημα αποτελείται από ένα μέρος αφιερωμένο στη διδασκαλία της νεοελληνικής γλώσσας με έμφαση σε εφαρμογές στη σύνταξη εγγράφων, και ένα δεύτερο, ίσης χρονικής διάρκειας, αφιερωμένο σε λογοτεχνικές προσεγγίσεις.

Η διδασκαλία της νεοελληνικής γλώσσας στηρίζεται κυρίως στην "επικοινωνιακή / λειτουργική διδακτική προσέγγιση" και επικεντρώνεται σε αντικείμενα που καλύπτουν συγκεκριμένη και "γνήσια" μαθησιακή περίσταση, και όχι τόσο στην παθητική μετάδοση γραμματικών γνώσεων. Η Νεοελληνική Γραμματική, το Συντακτικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας και τα Λεξικά της Ελληνικής Γλώσσας - με έμφαση στα ετυμολογικά- είναι βασικά βοηθήματα σε κάθε διδασκαλία. Με τη μορφή "γλωσσικού εργαστηρίου" καλύπτονται τα θέματα σύνταξης εγγράφων, και γενικά της άσκησης στο γραπτό λόγο.

Η προσέγγιση επιλεγμένων λογοτεχνικών κειμένων (ή αποσπασμάτων τους) του 20στού αιώνα στηρίζεται στην ερμηνευτική μέθοδο, ώστε να βιώνεται η αισθητική απόλαυση και να επιτυγχάνεται παράλληλα η καλλιέργεια της γλωσσικής ικανότητας. Ανθολογίες κειμένων Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, Γραμματολογίες, Ιστορίες της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, καθώς και βιβλιογραφικά εγχειρίδια είναι στη διάθεση των σπουδαστών, προκειμένου να αυξηθεί ο βαθμός της ενεργητικής συμμετοχής τους μέσα από διερευνητικές και ευρετικές διαδικασίες.

Οι σπουδαστές συγκροτούν βαθμιαία, σύμφωνα με την ανάπτυξη των μαθημάτων, Φάκελο της Νεοελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας με ενοποιημένο όλο το υλικό που δόθηκε από τον διδάσκοντα, αυτό που συνέλεξαν από διάφορες πηγές και αυτό που παρήγαγαν οι ίδιοι. Διαγράμματα και πίνακες, πορτρέτα λογοτεχνών, χαρακτηριστικά αποσπάσματα γνωστών έργων κτλ. αποτελούν απαραίτητα στοιχεία του Φακέλου αυτού. Παράρτημά του περιλαμβάνει "Κείμενα Σύνταξης Εγγράφων". Η ποιότητα αυτού του Φακέλου συνεκτιμάται στην αξιολόγηση του σπουδαστή.

11. ΜΑΘΗΜΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ - Ι
(ΠΡΩΤΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ)

Το Μάθημα Επιλογής εντάσσεται στο γενικότερο πλαίσιο της προσπάθειας για μερική εξατομίκευση του Προγράμματος παιδαγωγικών σπουδών της Σχολής. Επιδίωξη είναι να δοθεί η δυνατότητα στους σπουδαστές να προσαρμόσουν μέρος του προγράμματός τους στα προσωπικά τους ενδιαφέροντα και στις προσωπικές τους ανάγκες ή και ελλείψεις. Αυτό καθίσταται αναγκαίο, δεδομένου ότι οι σπουδαστές της ΠΑΤΕΣ αντιπροσωπεύουν ένα μεγάλο φάσμα βασικών σπουδών και ειδικοτήτων αντίστοιχα, με μεγάλες επιπρόσθετες διαφοροποιήσεις (πτυχιούχοι, κάτοχοι τίτλων μεταπτυχιακών σπουδών ή και διδακτορικών). Όλα τα Μαθήματα Επιλογής αποτελούν αναγκαία συμπλήρωση των υποχρεωτικών μαθημάτων κορμού, και σχετίζονται άμεσα με το έργο του εκπαιδευτικού.

Τα μαθήματα μεταξύ των οποίων μπορούν οι σπουδαστές να επιλέξουν στο Α΄ Εξάμηνο, είναι τα τρία, όπως ακολουθούν:

11. α. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΚΑΙΟΥ

α. Γενικός Σκοπός

Γενικός σκοπός του μαθήματος αυτού είναι να προσφέρει ευκαιρίες και ερεθίσματα στους σπουδαστές που δεν έχουν νομικό γνωστικό υπόβαθρο, να εξοικειωθούν με βασικές νομικές έννοιες και να αποκτήσουν μια στοιχειώδη επαφή με κύρια στοιχεία Δικαίου της καθημερινής, (εκπαιδευτικής και μη), πραγματικότητας.

β. Ειδικοί Στόχοι

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι σπουδαστές θα έχουν αποκτήσει την ικανότητα:

1. Να συζητούν απλά θέματα συγκεκριμένων κατηγοριών Δικαίου.

2. Να συσχετίζουν τα θέματα αυτά με την καθημερινή ζωή.

3. Να δείχνουν ότι είναι σε θέση να εφαρμόζουν τις διάφορες νομικές προβλέψεις, αλλά και να εμφυσήσουν και στους μαθητές τους την ανάγκη για έννομη συμπεριφορά.

γ. Περίγραμμα Θεματικού Περιεχομένου

1. Βασικά θέματα Αστικού Δικαίου (Έννοια, κλάδοι και πηγές δικαίου, δικαιώματα, φυσικά - νομικά πρόσωπα, δικαιοπραξίες).

2. Βασικά θέματα Ενοχικού Δικαίου (ενοχικές σχέσεις, αστική ευθύνη, επώνυμες συμβάσεις, μέσα εξασφάλισης του δανειστή, σύμβαση εργασίας και σύμβαση έργου).

3. Βασικά θέματα Ευρωπαϊκού Δικαίου (θεσμικό ευρωπαϊκό δίκαιο, ευρωπαϊκό δίκαιο ανταγωνισμού κτλ.).

4. Δημοσιοϋπαλληλικό Δίκαιο (αρχές και πράξη).

5. Βασικά θέματα Εμπορικού Δικαίου, Εθνικού και Διεθνούς.

6. Βασικά θέματα Εργατικού Δικαίου.

δ. Διδακτική Μεθοδολογία

Όλες οι γνωστές μέθοδοι και τεχνικές διδασκαλίας είναι πρακτικά αξιοποιήσιμες στο μάθημα αυτό. Η χρησιμοποίηση πρωτότυπων νομοθετικών κειμένων ως βάση συζήτησης είναι χρήσιμη, όπως είναι και η ανάθεση μικρών εργασιών για διερεύνηση θεσμικών προβλέψεων επί συγκεκριμένων τομέων. Η παρουσίαση μικρών ερευνητικών εργασιών στην τάξη συμβάλλει στην κατανόηση του Δικαίου, αλλά και της έννομης συμπεριφοράς.

11. β. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

α. Γενικός Σκοπός

Γενικός σκοπός του μαθήματος αυτού είναι να καταστήσει τους σπουδαστές ικανούς να κατανοούν βασικές οικονομικές έννοιες και να χειρίζονται στη διδακτική πράξη με επιτυχία αντίστοιχα θέματα.

β. Ειδικοί Στόχοι

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι σπουδαστές θα έχουν καταστεί ικανοί να επιτυγχάνουν τα παρακάτω:

1. Να περιγράφουν την έννοια και το περιεχόμενο της Οικονομίας και της Οικονομικής Επιστήμης.

2. Να παρουσιάζουν τις κύριες μεθόδους της Οικονομικής Επιστήμης.

3. Να παρουσιάζουν τις κύριες οικονομικές σχολές και θεωρίες.

4. Να αποδίδουν απλές καθημερινές οικονομικές έννοιες, και να κατανοούν τα βασικότερα οικονομικά μεγέθη.

5. Να εκλαϊκεύουν την Οικονομική Επιστήμη στις εκπαιδευτικές - διδακτικές συζητήσεις τους με τρόπο, που τα σχετικά νοήματα να είναι κατανοητά από τους μαθητές τους.

γ. Περίγραμμα Θεματικού Περιεχομένου

1. Οικονομία - Οικονομική Επιστήμη, οικονομικά συστήματα.

2. Βασικές οικονομικές έννοιες (οικονομική δραστηριότητα, ανθρώπινες ανάγκες, οικονομικά αγαθά, παραγωγικοί συντελεστές, καταμερισμός εργασίας, ανταλλαγή, κτλ.).

3. Αγορά, λειτουργία της αγοράς, κρατική παρέμβαση, αγορά και επιδιώξεις σύγχρονων κοινωνιών.

4. Προϋπολογισμός, εθνικός και ευρωπαϊκός.

5. Προσφορά και ζήτηση.

6. Χρήμα και πληθωρισμός.

7. Το πιστωτικό σύστημα, εθνικό - ευρωπαϊκό.

8. Αγορές χρήματος και κεφαλαίου στη ευρωπαϊκή ζώνη. Χρηματιστήριο.

9. Ευρωπαϊκή Ένωση - Ευρωζώνη. Θεσμοί και πολιτικές.

δ. Διδακτική Μεθοδολογία

Κάθε μέθοδος διδασκαλίας είναι κατάλληλη, αλλά είναι αναγκαία η αξιοποίηση πολλαπλού υποστηρικτικού υλικού, ιδίως τέτοιου που να συνδέει τα αντικείμενα με την καθημερινή ζωή και πραγματικότητα. Με δεδομένο ότι το μάθημα δεν απευθύνεται σε οικονομολόγους ή σε άτομα που έχουν αντίστοιχο υπόβαθρο, είναι ανάγκη να απλοποιηθούν οι έννοιες, όσο και τα μέσα και τα υλικά που θα χρησιμοποιούνται, αλλά και να δίνονται πολλά παραδείγματα και πολλές ασκήσεις. Απαραίτητες είναι οι ασκήσεις και οι εργασίες που φέρνουν τους σπουδαστές σε επαφή με τρέχοντα οικονομικά θέματα, όπως πληθωρισμός, Χρηματιστήριο, μετοχές κ.ά.

11. γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ

α. Γενικός Σκοπός

Γενικός σκοπός του μαθήματος αυτού είναι να εξασφαλίσει ευκαιρίες ώστε οι αρχάριοι σπουδαστές, που δεν διαθέτουν βασική γνώση και εμπειρία στο θέμα των ηλεκτρονικών υπολογιστών, να εισαχθούν στη θεωρία και χρήση των Η/Υ, να καλλιεργήσουν τις κύριες διαχρονικές δεξιότητες και ικανότητες που σχετίζονται με την αξιοποίηση των τεχνολογιών της πληροφορίας, και να είναι σε θέση να παρακολουθήσουν το σχετικό μάθημα του Β΄ εξαμήνου "Εφαρμογές Η/Υ και Πολυμέσων στην Εκπαίδευση".

β. Ειδικοί Στόχοι

Μετά το πέρας του μαθήματος οι σπουδαστές θα έχουν καταστεί ικανοί να επιτυγχάνουν τα εξής:

1. Να συνειδητοποιούν και να αποδέχονται τη σημασία των Η/Υ σήμερα και να αντιλαμβάνονται την έννοια και τη σημασία της Τεχνολογίας της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας.

2. Να περιγράφουν τα βασικά μέρη τα οποία αποτελούν το υλικό (hardware) του ηλεκτρονικού υπολογιστή (Κεντρική Μονάδα Επεξεργασίας, μνήμη RAM, μνήμη ROM, σκληρός δίσκος, CD - ROM, DVD, δισκέτα, κάρτα γραφικών, κάρτα ήχου, κάρτα δικτύου, εκτυπωτή και των οπτικών ανιχνευτών (scanners) κτλ.

3. Να παρουσιάζουν τις βασικές αρχές λειτουργίας ενός παραθυρικού λειτουργικού συστήματος.

4. Να παρουσιάζουν τη δομή και το περιεχόμενο μιας διδακτικής ενότητας δημιουργώντας έγγραφα, ασκήσεις, υποδείγματα ερωτήσεων μέσω επεξεργαστή κειμένου.

5. Να είναι ικανοί να επεξεργαστούν στοιχεία που αφορούν την αξιολόγηση και την παρακολούθηση της επίδοσης των μαθητών.

6. Να είναι ικανοί να σχεδιάσουν και να παρουσιάσουν τη δομή μιας διδακτικής ενότητας με χρήση προγραμμάτων κατασκευής παρουσιάσεων.

7. Να είναι ικανοί να εμπλουτίσουν τη διδασκαλία μιας διδακτικής ενότητας με παρουσιάσεις που συνδυάζουν ήχο και εικόνα.

γ. Περίγραμμα Θεματικού Περιεχομένου

1. Η σημασία του Η/Υ στη ζωή μας σήμερα. Σχετικές εξελίξεις.

2. Εισαγωγή στη δομή του Η/Υ. Τα μέρη του Η/Υ (Hardware - Software). Μονάδες Εισόδου - Εξόδου, Μνήμης. Κάρτες. κτλ.

3. Εισαγωγή στο περιβάλλον των Windows. Desktops. Δενδρική δομή καταλόγων στα Windows: Δημιουργία καταλόγων - Μετακίνηση - Αντιγραφή - Διαγραφή. Χειρισμός αρχείων στα Windows: Δημιουργία - Ονομασία - Μετακίνηση - Αντιγραφή - Διαγραφή - Διάταξη αρχείων.

4. Εισαγωγή στον κειμενογράφο Microsoft Word: Δημιουργία - Άνοιγμα - Κλείσιμο - Αποθήκευση - Εκτύπωση αρχείων κειμένου. Περιγραφή των γραμμών εργαλείων του κειμενογράφου. Εισαγωγή σε σελίδα κειμένου, εισαγωγή αριθμού σελίδας, υποσημειώσεων, λεζάντας, εικόνας, πλαισίου κειμένου, αρχείου, αντικειμένου. Λειτουργίες εισαγωγής πίνακα σε σελίδες κειμένου.

5. Acrobat Reader και η χρήση του. Δημιουργία παρουσιάσεων με τη χρήση του PowerPoint.

6. Εισαγωγή στα λογιστικά φύλλα. Το λογιστικό φύλλο Excell. Βασικές λειτουργίες, βασικοί χειρισμοί.

7. Βάσεις δεδομένων. Χρήσεις. Δημιουργία. Εικονική πραγματικότητα, εικονικές προσομοιώσεις.

8. Εισαγωγή στα Πολυμέσα.

9. Εισαγωγή στα δίκτυα. Το Διαδίκτυο. Χρησιμότητα, δυνατότητες.

δ. Διδακτική Μεθοδολογία

Το μάθημα διδάσκεται σχεδόν αποκλειστικά στο εργαστήριο Η/Υ. Συνεπώς οι σπουδαστές εισάγονται από την αρχή σε πρακτικές εφαρμογές με χρήση Η/Υ. Βλέπε και μάθημα "Εφαρμογές Η/Υ και Πολυμέσων στην Εκπαίδευση".

12. ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ (Η/Υ) ΚΑΙ ΠΟΛΥΜΕΣΩΝ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

α. Γενικός Σκοπός

Σκοπός του μαθήματος είναι να βοηθηθούν οι σπουδαστές να κατανοήσουν τη σημασία των Η/Υ ως μέσων στη διδασκαλία και γενικότερα στην Εκπαίδευση, καθώς και να καταστούν ικανοί να παρουσιάζουν κριτικά και να χρησι-

μοποιούν όλες οι διαθέσιμες τεχνολογίες / όλα τα πολυμέσα που χρησιμοποιούν ήχο και εικόνα για την πραγματοποίηση εκπαιδευτικής διαδικασίας γενικά ή μιας διδασκαλίας ειδικά. Ιδιαίτερα τονίζεται η ανάγκη εξοικείωσης των σπουδαστών με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας και τις εφαρμογές τους στο πλαίσιο της Εκπαίδευσης.

β. Ειδικοί Στόχοι

Στόχος του μαθήματος είναι να καταστήσει τους σπουδαστές ικανούς να επιτυγχάνουν τα εξής:

1. Να αξιοποιούν τον Η/Υ για πάσης φύσεως εκπαιδευτικά προγράμματα μιας διδασκαλίας ή μιας ολόκληρης σειράς μαθημάτων.

2. Να επεξεργάζονται στοιχεία που αφορούν την αξιολόγηση και την παρακολούθηση της επίδοσης των μαθητών.

3. Να σχεδιάζουν και να παρουσιάζουν τη δομή μιας διδακτικής ενότητας με χρήση λογισμικών προγραμμάτων υποστήριξης της διδασκαλίας.

4. Να εμπλουτίζουν τη διδασκαλία μιας διδακτικής ενότητας με παρουσιάσεις που συνδυάζουν ήχο και εικόνα.

5. Να αξιοποιούν τις δυνατότητες που προσφέρει το διαδίκτυο για εκπαιδευτικούς και διδακτικούς σκοπούς.

6. Να περιγράφουν τα μέτρα και τις ενέργειες που προσδιορίζονται στα πλαίσια του ΥΠΕΠΘ για εμπέδωση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας.

γ. Περίγραμμα Θεματικού Περιεχομένου

1. Ο Η/Υ στη διδασκαλία και Εκπαίδευση. Δυνατότητες αξιοποίησης. Οι ενέργειες και τα μέτρα για την αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην ελληνική Εκπαίδευση.

2. Σύνδεση της τεχνολογίας με τη θεωρία μάθησης και γενικά τη θεωρία της τεχνολογίας της μάθησης.

3. Παρουσίαση εκπαιδευτικού λογισμικού. Εκπαιδευτικό λογισμικό και η εισαγωγή του στην εκπαιδευτική πράξη. Τεχνολογίες εκπαιδευτικού λογισμικού. Παρουσίαση εκπαιδευτικού λογισμικού μαθημάτων γενικής παιδείας και μαθημάτων ειδικότητας.

4. Αξιολόγηση εκπαιδευτικής διαδικασίας με χρήση Η/Υ.

Εισαγωγή. Δημιουργία - Άνοιγμα - Κλείσιμο - Αποθήκευση - Εκτύπωση αρχείων. Συλλογή και επεξεργασία δεδομένων. Κατασκευή γραφημάτων - Εισαγωγή συναρτήσεων. Καμπύλες βαθμολογίας και βαθμολογικής εξέλιξης μαθητών. Τύποι διαγραμμάτων. Διαδικασίες στατιστικής επαγωγής στην εκπαιδευτική αξιολόγηση.

5. Διδασκαλία με τη χρήση Η/Υ.

Εισαγωγή στις τεχνολογίες πολυμέσων. Τεχνολογία αναπαράστασης εικόνας και ήχου. Αρχές σχεδιασμού εφαρμογών πολυμέσων. Εισαγωγή video και ήχου. Εισαγωγή χρωμάτων και φόντου. Προβολή - Χρονισμός παρουσιάσεων.

6. Το διαδίκτυο. Ρόλος, σημασία. Το Σχολείο στο διαδίκτυο. Εισαγωγή στα εργαλεία δημιουργίας ιστοσελίδων. Βασικές μορφοποιήσεις ιστοσελίδων. Εισαγωγή πολυμέσων στις ιστοσελίδες. Πίνακες - Πλαίσια - Φόρμες. Προσθήκη ειδικών εφέ. Ανάπτυξη εφαρμογής για το σχολείο. Βιβλιογραφικές πηγές στο διαδίκτυο. Ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Τηλε-εκπαίδευση. Τρόποι διασύνδεσης σχολείου στο διαδίκτυο.

7. Παρουσίαση μαθημάτων με χρήση CD-ROM: Μαθήματα Γενικής Εκπαίδευσης. Μαθήματα ειδικότητας.

8. Οργάνωση μαθήματος με χρήση του Microsoft PowerPoint και γενικά τεχνολογιών πολυμέσων. Διαφάνειες στο PowerPoint. Προβολή και δημιουργία σημειώσεων ομιλητή. Εισαγωγή χρωμάτων και φόντου. Προβολή, χρονισμός, τρόποι εναλλαγής διαφανειών. Εγγραφή αφήγησης ομιλητή σε διαφάνειες. Άλλες εξελίξεις και δυνατότητες που στηρίζονται στην αξιοποίηση του Η/Υ και των πολυμέσων.

δ. Διδακτική Μεθοδολογία

Το μάθημα διδάσκεται σχεδόν αποκλειστικά στο εργαστήριο των Η/Υ - Πολυμέσων. Συνεπώς η κάθε διδακτική ενότητα περιλαμβάνει, εκτός από τη θεωρία, ένα ικανοποιητικό αριθμό ασκήσεων, οι οποίες εκτελούνται από τους σπουδαστές στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές του εργαστηρίου.

13. ΕΞΕΛΙΚΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

α. Γενικός Σκοπός

Γενικός σκοπός του μαθήματος αυτού είναι να εξασφαλίσει στους σπουδαστές γνώσεις, που από τη μια πλευρά θα τους εξοικειώσουν με τις βασικές έννοιες της Εξελικτικής Ψυχολογίας και τα χαρακτηριστικά του αναπτυσσόμενου ατόμου σε καθένα από τα πεδία της ανάπτυξής του, και από την άλλη θα τους καταστήσουν ικανούς για μια αποτελεσματικότερη προσέγγιση και υποστήριξη των μαθητών στο σχολείο.

β. Ειδικοί Στόχοι

Ιδιαίτερα το μάθημα αυτό επιδιώκει να καταστήσει ικανούς τους σπουδαστές:

1. Να αποκτούν έγκυρες πληροφορίες πάνω στα βασικά ερωτήματα της Εξελικτικής Ψυχολογίας.

2. Να εντοπίζουν τους παράγοντες που επηρεάζουν την ανάπτυξη του ατόμου από τη σύλληψή του, και να εκτιμούν τη σημασία του καθενός από αυτούς.

3. Να εμβαθύνουν στις βασικές θεωρίες που έχουν διατυπωθεί, προκειμένου να ερμηνευτούν οι αλλαγές που συμβαίνουν στον άνθρωπο κατά τη διάρκεια της ανάπτυξης.

4. Να γνωρίσουν τα χαρακτηριστικά του ατόμου κατά την παιδική και ιδιαίτερα την εφηβική φάση της ανάπτυξής του σε καθέναν από τους τομείς: σωματικής ανάπτυξης, νοητικής, ψυχοκοινωνικής κτλ.

5. Να συνειδητοποιούν το φαινόμενο των ατομικών διαφορών στην ανάπτυξη και να εντοπίζουν τα αίτια των διαφορών αυτών.

6. Να κατανοούν τη σημασία της σχέσης του εφήβου με την παρέα των ομηλίκων.

7. Να αναγνωρίζουν τα αίτια της παραβατικής συμπεριφοράς των εφήβων και να περιγράφουν τρόπους πρόληψής τους.

8. Να αναγνωρίζουν άμεσα και αποτελεσματικά τους μαθητές με ιδιαίτερες ικανότητες και να σχεδιάζουν τρόπους ανάπτυξης και αξιοποίησης των ικανοτήτων αυτών.

9. Να συνδέουν τις διαδικασίες ανάπτυξης σε κάθε τομέα με τις εκπαιδευτικές διαδικασίες, με τη διαδικασία μάθησης κτλ.

γ. Περίγραμμα Θεματικού Περιεχομένου

1. Ορισμός της έννοιας της εξέλιξης και της Εξελικτικής Ψυχολογίας ως επιστήμης. Ωρίμανση, εξέλιξη και ανάπτυξη του ατόμου.

2. Φάσεις και στάδια ανάπτυξης στη δια βίου πορεία ανάπτυξης του ατόμου. Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ανά στάδιο.

3. Παράγοντες που επηρεάζουν την εξέλιξη του ατόμου (κληρονομικότητα, περιβάλλον, πολιτισμικό πλαίσιο).

4. Θεωρίες ανθρώπινης ανάπτυξης (Ψυχοδυναμική, κοινωνιολογική και αναπτυξιακή προσέγγιση).

5. Ατομικές διαφορές (περιγραφή, αίτια).

6. Χαρακτηριστικά του ατόμου κατά τη διάρκεια της παιδικής και ιδιαίτερα της εφηβικής φάσης της ανάπτυξης (βιολογική - σωματική ανάπτυξη, νοητική - πνευματική - γνωστική ανάπτυξη, συναισθηματική - ψυχολογική ανάπτυξη, κοινωνική και ηθική ανάπτυξη).

7. Συναισθηματικά προβλήματα του εφήβου (συναισθηματικές διαταραχές, κατάθλιψη και αυτοκτονία, φοβίες και άγχος, άρνηση για τη σχολική φοίτηση, ψυχογενής ανορεξία κτλ.).

8. Χαρισματικοί έφηβοι (διάγνωση ευφυίας και παροχή κινήτρων για την έκφραση και εξέλιξή της).

9. Εφηβική παραβατικότητα (αντικοινωνική συμπεριφορά, κατάχρηση ουσιών, αίτια και πρόληψη).

10. Έφηβος και σχολείο.

δ. Διδακτική Μεθοδολογία

Εφαρμόζονται οι γνωστές μέθοδοι διδασκαλίας των θεωρητικών μαθημάτων σε συνδυασμό με την ώθηση των σπουδαστών να εκφράζουν προσωπικές απόψεις, εμπειρίες και βιώματα, αλλά και την περαιτέρω ενεργοποίησή τους για συμμετοχή στη διαπραγμάτευση των ποικίλων ενοτήτων με την ανάθεση, υλοποίηση και παρουσίαση σχετικών εργασιών. Συνιστάται η προβολή ταινιών με θέματα από τις εξελικτικές - αναπτυξιακές διαδικασίες.

14. ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

α. Γενικός Σκοπός

Σκοπός του μαθήματος είναι να συμβάλει σε μια πολυδιάστατη κριτική θεώρηση των κοινωνικών λειτουργιών του εκπαιδευτικού συστήματος, καθώς και του τρόπου με τον οποίο εκπαίδευση και κοινωνία αλληλοσυσχετίζονται και αλληλοεπηρεάζονται. Η διδασκαλία του μαθήματος αποβλέπει επίσης στην όσο το δυνατόν ευρύτερη ανάλυση της κοινωνιολογικής προβληματικής που διαπερνά την Εκπαίδευση και ιδιαίτερα την Τεχνική Εκπαίδευση, και του τρόπου με τον οποίο αυτή διαπλέκεται με τις πολιτικές και ιδεολογικές της παραμέτρους.

β. Ειδικοί Στόχοι

Ειδικότερα με τη διδασκαλία του μαθήματος επιδιώκεται:

1. Η ανάπτυξη της ικανότητας ανάλυσης, κατανόησης και αξιολόγησης των εξελίξεων και των κοινωνικών λειτουργιών του εκπαιδευτικού συστήματος.

2. Η ενθάρρυνση μιας κριτικής ανεξάρτητης και κυρίως απαλλαγμένης από κοινωνικές προκαταλήψεις και ιδεολογικούς δογματισμούς.

3. Η ανάπτυξη της ικανότητας των σπουδαστών να αναλύουν, να διερευνούν και να κρίνουν τα εκπαιδευτικά πράγματα όχι από τις διατυπώσεις των φορέων των εκπαιδευτικών θεσμών, αλλά από τις φανερές και κρυφές λειτουργίες των ίδιων των θεσμών.

4. Η σύνθεση των τριών επιμέρους γνωστικών περιοχών που συναποτελούν την κοινωνιολογική θεώρηση του εκπαιδευτικού συστήματος, δηλαδή της πρόσβασης των κοινωνικών ομάδων και τάξεων στα υπάρχοντα εκπαιδευτικά δίκτυα, της εφαρμογής διαρθρωτικών μέτρων πολιτικής στην Εκπαίδευση, καθώς και της ιδεολογικής πλαισίωσης της λειτουργίας, του έργου, του περιεχομένου (curricula) και των παιδαγωγικών πρακτικών που συνέχουν το σχολείο ως κρατικό ιδεολογικό μηχανισμό.

5. Η ανίχνευση των βασικών κοινωνικών, πολιτικών και οικονομικών παραμέτρων που καθορίζουν την ανάπτυξη της Τεχνικής Εκπαίδευσης στην Ελλάδα, τόσο στη συγχρονική όσο και στην ιστορική της διάσταση.

6. Η σπουδή της κοινωνικής και εκπαιδευτικής πραγματικότητας με στόχο τη μεταρρύθμισή τους κατά τρόπο που να υπηρετούνται ο άνθρωπος και η κοινωνία.

γ. Περίγραμμα Θεματικού Περιεχομένου

1. Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης. Έννοια, ιστορική αναδρομή, εννοιολογικές διευκρινίσεις, κοινωνιολογικές προσεγγίσεις.

2. Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία. Θετικές και κοινωνικές επιστήμες: το επιστημολογικό ρήγμα. Εννοιολογικές διευκρινίσεις των όρων: κοινωνία, κοινωνικός θεσμός, ρόλος, ομάδα, τάξη, κουλτούρα, κοινωνικός έλεγχος, κοινωνική δυναμική και αδράνεια, κοινωνική κινητικότητα.

3. Πρωτεργάτες της Κοινωνιολογίας.

4. Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης. Έννοια, σύντομη ιστορική αναδρομή, κοινωνιολογικές προσεγγίσεις της Εκπαίδευσης. Θεωρητικά ρεύματα στην Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης. Δομικός λειτουργισμός. Λειτουργίες της Εκπαίδευσης: κοινωνικοποίηση και επιλογή Talcott Parsons. Μαρξιστική θεώρηση της Εκπαίδευσης. Θεωρίες της αναπαραγωγής (Λ. Αλτουσέρ, P. Baudelot, R. Establet, Ν. Πουλαντζάς). Θεωρίες της αντίστασης (P. Willis, M. Apple). Η θεωρία του μορφωτικού κεφαλαίου (P. Bourdieu). Μικροερμηνευτική προσέγγιση της εκπαίδευσης. Κατανοούσα κοινωνιολογία, εθνομεθοδολογία, φαινομενολογία. Η "νέα" Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης. Το Αναλυτικό Πρόγραμμα και οι κοινωνικοί προσδιορισμοί του. Κριτική των θεωρούμενων ως αυτονόητων πεποιθήσεων των εκπαιδευτικών. Βεμπεριανή θεώρηση.

5. Κοινωνία και Εκπαίδευση. Κοινωνικές λειτουργίες του εκπαιδευτικού συστήματος. Εκπαίδευση και οικονομική ανάπτυξη. Το πρόβλημα της ισότητας των εκπαιδευτικών ευκαιριών. Εκπαιδευτικό σύστημα και κοινωνική κινητικότητα. Η σχολική αποτυχία. Οικογένεια και σχολείο ως παράγοντες διαμόρφωσης της μαθησιακής δυνατότητας. Γλώσσα των μαθητών και σχολική επίδοση. Απόψεις των B. Bernstein και W. Labov. Οι δημογραφικές αλλαγές και οι επιπτώσεις τους στο σχολικό σύστημα.

6. Ιδεοπολιτικές λειτουργίες της εκπαίδευσης. Εκπαιδευτικές αλλαγές και εκδημοκρατισμός. Σχολείο και τοπική αυτοδιοίκηση. Κράτος, εκπαίδευση, ιδεολογία. Συγκεντρωτικά και αποκεντρωτικά εκπαιδευτικά συστήματα: πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα. Γνώση, ιδεολογία και Εκπαίδευση. Οι κοινωνικές λειτουργίες του σχολείου: ιδεολογική εγχάραξη και νομιμοποίηση. Απομυθοποίηση των μηχανισμών και λειτουργιών του εκπαιδευτικού συστήματος: επιείκεια, διευκολύνσεις και αντισταθμιστική αγωγή ως ιδεολογικο - εκπαιδευτικό άλλοθι.

7. Κοινωνιολογική ανάλυση της ελληνικής εκπαιδευτικής πραγματικότητας. Πορίσματα κοινωνιολογικών ερευνών για το ελληνικό σχολείο. Φαινόμενα βίας και παραβατικότητας, φαινόμενα αμφισβήτησης.

8. Κοινωνιολογία της Τεχνικής Εκπαίδευσης. Εισαγωγή στην κοινωνιολογία της τεχνικής. Φύση και τεχνική: η τεχνική ως αντι-φύση. Επιστήμη και τεχνική στους νεότερους χρόνους. Η σύγχρονη "τεχνοεπιστήμη". Κύρια ρεύματα στην κοινωνιολογία της τεχνικής (J. Ellul, G. Hottois,

S. Moscovici, L. Mumford). Ο ρόλος της τεχνικής στη μεταβιομηχανική κοινωνία: Τεχνική Εκπαίδευση και νέες τεχνολογίες. Ρόλος της ΤΕΕ στον κοινωνικό καταμερισμό εργασίας και στην οικονομική ανάπτυξη.

9. Το σχολείο ως κοινωνικός οργανισμός. Ο εκπαιδευτικός στη δομή εξουσίας του σχολείου. Η σχολική αντικουλτούρα. Η φοιτητική διαμαρτυρία.

10. Κοινωνιολογία της σχολικής τάξης.

11. Το επάγγελμα του εκπαιδευτικού. Η επαγγελματική του κοινωνικοποίηση.

12. Ελληνική Εκπαίδευση και οικονομική ανάπτυξη ενόψει της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

δ. Διδακτική Μεθοδολογία

Το μάθημα αρθρώνεται γύρω από τους ακόλουθους μεθοδολογικούς άξονες:

1. Εισηγήσεις του διδάσκοντος με βάση την οργάνωση των επιμέρους διδακτικών ενοτήτων και την αξιοποίηση κάθε μεθόδου και τεχνικής της διδασκαλίας που προκρίνεται ανά αντικείμενο.

2. Σύντομες εισηγήσεις του διδάσκοντος, που αφορούν επιμέρους θέματα.

3. Παρουσιάσεις των σπουδαστών, που προκύπτουν από την έρευνά τους στη σχετική βιβλιογραφία έτσι, ώστε ο σπουδαστής αφενός να εισάγεται σταδιακά στη μεθοδολογία της κοινωνιολογικής έρευνας στην Εκπαίδευση, και αφετέρου να εφαρμόζει τις υπάρχουσες σχετικές θεωρίες ερμηνεύοντας φαινόμενα και ασκώντας κριτικό έλεγχο στον τρόπο και στη διαδικασία θεμελίωσής τους.

4. "Εργαστήρια ιδεών" (workshops) με σκοπό τη διεξοδική επεξεργασία θεμάτων στη βάση της διεπιστημονικότητας. Για παράδειγμα, το θέμα της παιδαγωγικής εξουσίας στην οργανωτική του διάσταση όπως το πραγματεύεται το μάθημα της Οργάνωσης και Διοίκησης της Εκπαίδευσης, στην ψυχολογική του διάσταση, όπως το εξετάζει το μάθημα Επαγγελματική Ψυχολογία και τέλος στην αμιγώς κοινωνιολογική του διάσταση. Η απόπειρα ανάδειξης της διεπιστημονικότητας των ερωτημάτων απαιτεί τη στενή συνεργασία και το συντονισμό των διδασκόντων σε θεματικά συγγενείς διδακτικές ενότητες.

15. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ - ΔΙΑΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

α. Γενικός Σκοπός

Αξιοποιώντας τόσο τα ερεθίσματα και τις εμπειρίες που θα προσφερθούν στο μάθημα αυτό, όσο και το γενικότερο θεωρητικό και μεθοδολογικό υπόβαθρο που έχουν αποκτήσει οι σπουδαστές στο πλαίσιο των υπόλοιπων μαθημάτων του Προγράμματος της Σχολής, θα καταστούν ικανοί να περιγράφουν τις βασικές όψεις της επικοινωνίας και των διαπροσωπικών σχέσεων στο σχολικό περιβάλλον, να συμβάλλουν στην προαγωγή της επικοινωνίας και των διαπροσωπικών σχέσεων στο σχολικό χώρο, να βιώνουν επιτυχείς διαπροσωπικές σχέσεις και να διαχειρίζονται με επιτυχία περιπτώσεις, στις οποίες εκδηλώνεται στο σχολικό χώρο συμπεριφορά που αντανακλά δυσκολίες προσαρμογής.

β. Ειδικοί Στόχοι

Όταν έχει ολοκληρωθεί το μάθημα αυτό, οι σπουδαστές θα είναι ικανοί στο σχολικό πλαίσιο να ανταποκρίνονται με επιτυχία ειδικότερα στα εξής:

1. Να παρουσιάζουν την έννοια και τη σημασία των σχέσεων γενικότερα, και των διαπροσωπικών σχέσεων στον σχολικό χώρο ειδικότερα, καθώς και να συνοψίζουν τους παράγοντες που διαμορφώνουν τις σχέσεις αυτές.

2. Να συζητούν κριτικά τη θεωρία της δυναμικής των ομάδων και γενικότερα τα θεωρητικά δεδομένα της ανθρώπινης συμπεριφοράς και της κοινωνικής ζωής.

3. Να χειρίζονται με επιτυχία και με το σωστό ψυχοπαιδαγωγικό τρόπο περιπτώσεις μαθητών, αλλά και άλλων ατόμων της εκπαιδευτικής κοινότητας, που παρουσιάζουν δυσκολίες στις διαπροσωπικές σχέσεις ή ακόμη και δυσπροσάρμοστη ή αποκλίνουσα συμπεριφορά.

4. Να περιγράφουν με επάρκεια την έννοια και τη διαδικασία της επικοινωνίας, και να επισημαίνουν τη σημασία της στις διαπροσωπικές σχέσεις κάθε είδους.

5. Να παρέχουν την αναγκαία υποστήριξη σε μαθητές ατομικά ή ομαδικά στην προσπάθειά τους να εξασφαλίσουν επιτυχείς διαπροσωπικές σχέσεις.

6. Να διδάσκουν με επιτυχία στους μαθητές τους τις δεξιότητες εκείνες (επικοινωνίας και κοινωνικής συμπεριφοράς) που είναι αναγκαίο να κατέχει ο κάθε μαθητής στην προσπάθειά του για προσαρμογή, για ένταξη, για εξέλιξη και ανάπτυξη σε κάθε τομέα (κοινωνικό, επαγγελματικό, διαπροσωπικό, οικογενειακό, διαφυλικό κτλ.).

7. Να εφαρμόζουν με επιτυχία τους κανόνες αποτελεσματικής επικοινωνίας και υγιών σχέσεων στη δική τους διδακτική και εξω-διδακτική συμπεριφορά.

γ. Περίγραμμα Θεματικού Περιεχομένου

1. Έννοια και σημασία της επικοινωνίας και των διαπροσωπικών σχέσεων γενικά, και στο σχολικό χώρο ειδικά. Διαπροσωπικές σχέσεις και ψυχική / κοινωνική υγεία.

2. Είδη ομάδων, λειτουργία των ομάδων, δυναμική των ομάδων, ανθρώπινη συμπεριφορά σε ομάδες - ομαδική ζωή. Το σχολείο ως χώρος ομαδικής και ατομικής συμπεριφοράς.

3. Ειδικές ομάδες μαθητών (π.χ. ευφυείς μαθητές, μαθητές με νοητική υστέρηση, μαθητές από στερημένα περιβάλλοντα, αλλοδαποί κτλ.).

4. Ανθρώπινες ανάγκες στη σημερινή εποχή και επικοινωνία / διαπροσωπικές σχέσεις.

5. Επικοινωνία: Διαδικασία, είδη, διακρίσεις, παράγοντες που την επηρεάζουν. Συναίσθημα και επικοινωνία.

6. Δεξιότητες επικοινωνίας. Κύρια σφάλματα και κύρια προβλήματα στην επικοινωνία.

7. Ρόλος και σημασία της επικοινωνίας στις ανθρώπινες σχέσεις.

8. Ανθρώπινες - διαπροσωπικές σχέσεις γενικά, και στον σχολικό χώρο ειδικά.

9. Είδη σχέσεων γενικά, και στο σχολείο ειδικά. Θεσμικό πλαίσιο στο σχολείο σε σχέση με την κοινωνική συμπεριφορά και τις διαπροσωπικές σχέσεις. Παράγοντες που επηρεάζουν το κάθε είδος σχέσεων. Ρόλοι και αντίληψή τους.

10. Σχολική τάξη ως ομάδα. Ρόλος των ομάδων στη σχολική τάξη. Συναισθηματικό κλίμα στην τάξη και γενικά στο σχολείο ως παράγων συμπεριφοράς και παρώθησης.

11. Ανθρώπινες σχέσεις στο σχολείο και τη μάθηση.

12. Διαπροσωπικές σχέσεις και συμπεριφορά. Κίνητρα συμπεριφοράς. Κοινωνικά αποδεκτή συμπεριφορά. Ατομικές διαφορές και συμπεριφορά.

13. Συνηθέστερα προβλήματα σχέσεων στο σχολείο. Απομονωμένα άτομα. Διαφυλικές σχέσεις και σημερινά προβλήματα των νέων. Συζήτηση ενδεικτικών περιπτώσεων με προβλήματα συμπεριφοράς στο σχολείο. Παρα-

δείγματα περιπτώσεων και κριτική συζήτηση μέτρων που ελήφθησαν και των αποτελεσμάτων τους. Άσκηση των σπουδαστών στο χειρισμό περιπτώσεων.

14. Χώροι και υπηρεσίες για εξασφάλιση υποστήριξης των μαθητών ή και του σχολείου σε δύσκολες περιπτώσεις, όπως ναρκωτικά, αλκοολισμός, AIDS, κτλ.

15. Μέτρα για τη διευκόλυνση των ανθρωπίνων σχέσεων στο σχολείο. Προγράμματα βελτίωσης των διαπροσωπικών σχέσεων γενικά, και στο σχολείο ειδικότερα. Δεξιότητες επικοινωνίας, κοινωνικές δεξιότητες.

Σχέσεις, προβλήματα και παραβατικότητα. Αίτια παραβατικής συμπεριφοράς. (Βία στο σχολείο, επιθετικότητα, καταστροφική συμπεριφορά / φθορές, "σκασιαρχείο", κτλ.). Αντιμετώπιση. Ρόλος διευθυντή και συλλόγου καθηγητών. Ατομικά και ομαδικά χαρακτηριστικά που διευκολύνουν ή παρεμποδίζουν στις σωστές διαπροσωπικές σχέσεις. Ρόλος της Συμβουλευτικής.

16. Προβλήματα στα πολυ-πολιτισμικά σχολεία. Διαφορετικότητα και ομαδική συμπεριφορά.

17. Αξιοποίηση σχετικών τεχνικών που έχουν διδαχτεί σε άλλα μαθήματα (π.χ. παρατήρηση, ψυχομετρικές τεχνικές κτλ.) για τη διάγνωση περιπτώσεων που σηματοδοτούν δυσκολία σχέσεων ή προσαρμογής.

δ. Διδακτική Μεθοδολογία

Κάθε μέθοδος και τεχνική διδασκαλίας θεωρητικού μαθήματος είναι κατάλληλη, ανάλογα και με το συγκεκριμένο κατά περίπτωση αντικείμενο. Ιδιαίτερα όμως επισημαίνεται ο πρακτικός χαρακτήρας του μαθήματος, και η ανάγκη να παίρνει πρακτικές μορφές αντίστοιχα και η διδασκαλία. Έτσι, η χρήση βιωματικών εργαστηριακών ασκήσεων είναι απολύτως αναγκαία, όπως είναι και η προσομοιωτική μορφή μελέτης περιπτώσεων (που καταλαμβάνει ένα σημαντικό μέρος του μαθήματος), οι τεχνικές εκπαίδευσης στις δεξιότητες επικοινωνίας και κοινωνικές δεξιότητες (όπως εκπαίδευση θετικότητας), παίξιμο ρόλων, κτλ. Τονίζεται συνοπτικά η σημασία της ενεργού συμμετοχής των σπουδαστών σε αυτές τις διαδικασίες μάθησης. Χρήσιμη είναι η χρήση υλικού προβολής, όπως ταινιών σχετικού περιεχομένου.

16. ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

α. Γενικός Σκοπός

Ο γενικός σκοπός του μαθήματος αυτού είναι να αποκτήσουν οι σπουδαστές τα γενικά και ειδικά θεωρητικά και μεθοδολογικά εφόδια, τα οποία θα τους καταστήσουν ικανούς σε οποιοδήποτε εκπαιδευτικό περιβάλλον και αν χρειαστεί να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους, να εφαρμόσουν με σχετική επιτυχία στο μέτρο των δυνατοτήτων της εκπαιδευτικής πραγματικότητας τις βασικές λειτουργίες της Συμβουλευτικής και του Προσανατολισμού, σύμφωνα με τις αρχές της Σχολικής Συμβουλευτικής και του Σχολικού Προσανατολισμού. Ιδιαίτερα μάλιστα τονίζεται η επιδίωξη να γίνουν ικανοί οι σπουδαστές, ως αυριανοί εκπαιδευτικοί στη σχολική μονάδα, να αποτελέσουν ουσιαστικούς συντελεστές για την επέκταση της διάχυσης του θεσμού αυτού σε όλα τα μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών.

β. Ειδικοί Στόχοι

Οι κυριότεροι ειδικοί (ενδιάμεσου εύρους) στόχοι του μαθήματος αυτού, που απορρέουν από τον παραπάνω γενικό σκοπό, συνοψίζονται στα παρακάτω:

Οι σπουδαστές, ως αποτέλεσμα της συμμετοχής τους στο μάθημα "Συμβουλευτική και Επαγγελματικός Προσανατολισμός" της Σχολής, θα είναι σε θέση σε κάθε περίπτωση να ανταποκρίνονται αποτελεσματικά στα εξής:

1. Να συνειδητοποιούν, και ως εκ τούτου να προβάλλουν τη χρησιμότητα της Συμβουλευτικής και του Προσανατολισμού στην κοινωνία μας γενικότερα, και στην Εκπαίδευση ειδικότερα.

2. Να παρουσιάζουν το φάσμα των εφαρμογών του θεσμού, με το βασικό θεωρητικό υπόβαθρο και τα κύρια μεθοδολογικά στοιχεία του θεσμού αυτού γενικά, και στην εφαρμογή τους στην Εκπαίδευση ειδικά.

3. Να επιλέγουν ή να καταρτίζουν τα κυριότερα από τα υλικά και μέσα που είναι χρήσιμα στην εφαρμογή του θεσμού στο σχολείο.

4. Να εφαρμόζουν σε εισαγωγικό επίπεδο όλα τα βασικά στοιχεία μεθοδολογίας (τις διαστάσεις) που συν-αποτελούν τη Μεθοδολογία εφαρμογής της Συμβουλευτικής και του Προσανατολισμού στην Εκπαίδευση (προσεγγίσεις, μεθόδους, τεχνικές, μέσα - υλικά, διαδικασία, στοχοθεσία κτλ.).

5. Να υλοποιούν στην πράξη όλες τις "λειτουργίες" της Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας που αποτελούν το περιεχόμενο του θεσμού, με τρόπο ώστε να επιτυγχάνονται σε στοιχειώδη βαθμό οι ειδικοί στόχοι του θεσμού στον κάθε εκπαιδευτικό χώρο εφαρμογής του. Να εφαρμόζουν τις λειτουργίες αυτές στην προσωπική τους ανάπτυξη.

6. Να σχεδιάζουν, να οργανώνουν και να πραγματοποιούν προγράμματα ή ενέργειες συμβουλευτικής παρέμβασης σε διάφορες ομάδες - στόχους στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής λειτουργίας.

7. Να αξιολογούν την υλοποίηση των κάθε μορφής και σκοπού συμβουλευτικών παρεμβάσεων.

8. Να λειτουργούν ως πολλαπλασιαστές σε σχέση με τη Συμβουλευτική και τον Προσανατολισμό.

9. Ως εκπαιδευτικοί να συνειδητοποιούν τη σχέση μεταξύ αρχών και πράξης της Συμβουλευτικής από τη μια μεριά, και αρχών και πράξης της αγωγής από την άλλη, και τη σχέση αυτή να τη μετατρέπουν σε εκπαιδευτική συμπεριφορά στην πράξη.

10. Να εντάσσουν στο πλαίσιο του μαθήματός τους τις λειτουργίες εκείνες του θεσμού που είναι δυνατόν να εφαρμοστούν μέσα από το μάθημα αυτό, συμβάλλοντας έτσι στη διάχυση του θεσμού στο όλο Πρόγραμμα Σπουδών του σχολείου.

11. Κατά την υλοποίηση των παραπάνω να τηρούν με ευλάβεια τον κώδικα δεοντολογίας της Συμβουλευτικής.

γ. Περίγραμμα Θεματικού Περιεχομένου

Το θεματικό περιεχόμενο του μαθήματος αυτού οργανώνεται για πρακτικούς λόγους σε δύο ευδιάκριτα μέρη. Στο πρώτο μέρος εντάσσονται τα θέματα τα οποία αναφέρονται στη Συμβουλευτική γενικότερα, και στην Εκπαιδευτική Συμβουλευτική ειδικότερα, ενώ το δεύτερο αναφέρεται αποκλειστικά στη Συμβουλευτική Σταδιοδρομίας (του Σχολικού Εκπαιδευτικού και Επαγγελματικού Προσανατολισμού συμπεριλαμβανομένου σε αυτήν). Λόγω του μεγάλου θεματικού εύρους του αντικειμένου αυτού δίνονται μόνον οι τίτλοι των γενικών ενοτήτων.

1ο ΜΕΡΟΣ: Συμβουλευτική

1. Έννοια, σκοπός, εξέλιξη και περιεχόμενο της Συμβουλευτικής. Σχέση με Συμβουλευτική Ψυχολογία.

2. Εφαρμογές της Συμβουλευτικής.

3. Το θεωρητικό υπόβαθρο της Συμβουλευτικής.

4. Έννοια και περιεχόμενο της Συμβουλευτικής Παρέμβασης.

5. Ο λειτουργός της Συμβουλευτικής, η συμβουλευτική σχέση, ο αποδέκτης της συμβουλευτικής παρέμβασης, το πρόβλημα και το συμβουλευτικό πλαίσιο.

6. Η μεθοδολογία της Συμβουλευτικής: Κεντρικές διαστάσεις της μεθοδολογίας (προσεγγίσεις, μέθοδοι, τεχνικές, μέσα και υλικά, συμβουλευτική διαδικασία).

7. Δεοντολογία και αρχές εφαρμογής της Συμβουλευτικής και του Προσανατολισμού.

8. Αξιολόγηση στη Συμβουλευτική.

9. Αναφορά σε "περιπτώσεις" (case studies) από το σχολικό χώρο που απαιτούν συμβουλευτική παρέμβαση / υποστήριξη.

2ο ΜΕΡΟΣ: Συμβουλευτική Σταδιοδρομίας - Καθοδηγητική - Σχολικός Εκπαιδευτικός και Επαγγελματικός Προσανατολισμός

1. Έννοια, αναγκαιότητα, σκοπός και περιεχόμενο, συναφείς όροι (ειδική ορολογία της Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας).

2. Εξέλιξη του θεσμού αυτού, παράγοντες που οδήγησαν στην εξέλιξη αυτή, προοπτικές.

3. Η επαγγελματική ανάπτυξη - ωρίμανση του ατόμου στο πλαίσιο της γενικής του ανάπτυξης.

4. Θεωρητικές βάσεις της επαγγελματικής ανάπτυξης του ατόμου. Η ελληνική συμβολή στη Θεωρία επαγγελματικής ανάπτυξης.

5. Αγωγή Σταδιοδρομίας στο πλαίσιο της Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας.

6. Οι επιμέρους λειτουργίες της Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας και συσχέτισή τους με του σκοπούς της:

Εαυτογνωσία - Εαυτοαντίληψη. Περιβαλλοντογνωσία - Πληροφόρηση. Λήψη αποφάσεων. Τοποθέτηση. Μετάβαση. Απόκτηση δεξιοτήτων ζωής. Παραπομπή. Μεταπαρακολούθηση. Προσαρμογή - Ικανοποίηση - Επιτυχία. Συμβουλευτική - Ψυχολογική Στήριξη. Αξιολόγηση και έρευνα στο πλαίσιο του θεσμού.

7. Μεθοδολογία της Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας (και των επιμέρους διαστάσεών της). Έμφαση στην Αγωγή Σταδιοδρομίας και στη Διάχυση των λειτουργιών του θεσμού σε όλο το Πρόγραμμα Σπουδών του σχολείου. Επίσης, έμφαση δίδεται στη χρήση της νέας τεχνολογίας στο πλαίσιο και για τους σκοπούς του θεσμού.

8. Οργάνωση υπηρεσιών και παρεμβάσεων Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού σε κάθε χώρο.

9. Αξιολόγηση του θεσμού συνολικά. Η αξιολόγηση στο θεσμό.

10. Η πραγματικότητα σε σχέση με τον θεσμό ΣΥΠ στη χώρα μας στους διάφορους χώρους εφαρμογής του.

δ. Διδακτική Μεθοδολογία

Η διδακτική μεθοδολογία του μαθήματος αυτού είναι η γνωστή μεθοδολογία διδασκαλίας των θεωρητικών μαθημάτων. Επισημαίνεται όμως η ανάγκη του επιτυχούς συνδυασμού της θεωρητικής διδασκαλίας από τη μια μεριά, με την πρακτική εφαρμογή της μεθοδολογίας που προβλέπεται να διδαχτεί στη διάρκεια του μαθήματος από την άλλη. Στο πλαίσιο αυτό είναι αναγκαία η αξιοποίηση των "εργαστηριακών - βιωματικών" πρακτικών μάθησης. Γενικά, προβάλλεται ο συμμετοχικός και ο πρακτικός - χρηστικός προσανατολισμός και χαρακτήρας του μαθήματος αυτού. Ενδείκνυνται, μεταξύ άλλων, τεχνικές όπως οι εξής: Πραγματοποίηση επισκέψεων σε χώρους ειδικού ενδιαφέροντος, προβολή ταινιών κτλ., πραγματοποίηση μικρής εμβέλειας ερευνών - projects, κ.ά.

17. ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

α. Γενικός Σκοπός

Γενικός σκοπός του μαθήματος αυτού είναι να εισαγάγει τους σπουδαστές στην επιστημονική αναζήτηση του ρόλου και της οργάνωσης της ΤΕΕ στη σύγχρονη κοινωνική και οικονομική πραγματικότητα, προκειμένου να είναι ικανοί να συμβάλουν στη γενικότερη ορθολογική και ποιοτική αναβάθμιση των μονάδων της Τεχνικής Εκπαίδευσης.

β. Ειδικοί Στόχοι

Στο πλαίσιο του παραπάνω γενικού σκοπού θα επιδιωχτεί ειδικότερα η επίτευξη των εξής στόχων:

1. Να εξοικειωθούν οι σπουδαστές με τις βασικές αρχές (έννοιες) που διέπουν την οργάνωση και διοίκηση της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και να ευαισθητοποιηθούν στη σημασία και στο ρόλο της στην κοινωνία γενικότερα.

2. Να είναι σε θέση να περιγράφουν το οργανωτικό και διοικητικό σύστημα της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, να συνδέουν την Επαγγελματική Εκπαίδευση και κατάρτιση με τη σημερινή αγορά εργασίας. Να αναπτύσσουν απόψεις σε σχέση με επιλογή και λειτουργία ειδικοτήτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης. Να αναλύουν τα χαρακτηριστικά τόσο του καθηγητικού, όσο και του μαθητικού πληθυσμού της ΤΕΕ.

3. Να επιχειρούν μια συγκριτική προσέγγιση της οργανωτικής δομής του ελληνικού συστήματος Επαγγελματικής Εκπαίδευσης με τα εκπαιδευτικά συστήματα των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων χωρών.

4. Να αναδεικνύουν τη διεπιστημονικότητα του μαθήματος, αξιοποιώντας αναλογίες ανάμεσα στις βασικές έννοιες που πραγματεύεται το μάθημα και έννοιες αντίστοιχες άλλων μαθημάτων.

5. Να αντιλαμβάνονται και να υποστηρίζουν το ρόλο του τεχνολόγου - παιδαγωγού στις σύγχρονες κοινωνίες της τεχνολογικής γνώσης και της πληροφορίας.

γ. Περίγραμμα Θεματικού Περιεχομένου

1. Εισαγωγή στις έννοιες της ΤΕΕ (Επάγγελμα, Επαγγελματική Εκπαίδευση, τέχνη, τεχνική παιδεία, τεχνική εκπαίδευση, επαγγελματική κατάρτιση, δια βίου εκπαίδευση, τεχνικός πολιτισμός, τεχνοκρατική κοινωνία). Θεωρητική και διεπιστημονική προσέγγιση των παραπάνω εννοιών.

2. Ιστορική εξέλιξη της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με έμφαση στην έννοια της Μαθητείας και στην ανάδειξη της σημασίας και του ρόλου της τελευταίας στη διαμόρφωση της ελληνικής Τεχνικής Εκπαίδευσης.

3. Κοινωνιολογική προσέγγιση της σχέσης Γενικής και Τεχνικής Εκπαίδευσης στην Ελλάδα: Ιστορική αναδρομή της θέσης της Τεχνικής Εκπαίδευσης στην κοινωνία (Αρχαιότητα, Βυζάντιο, Νεοελληνικό Κράτος). Διερεύνηση των αιτίων ενσωμάτωσης ή μη της ΤΕΕ στο επίσημο σχολικό δίκτυο.

4. Ανάλυση της άνισης σχέσης Γενικής και Τεχνικής Εκπαίδευσης στη σύγχρονη ελληνική πραγματικότητα και ανάδειξη της αναγκαιότητας της αναβάθμισης της Τεχνικής Εκπαίδευσης μέσα από το ρόλο και τη σημασία της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της Ελλάδας.

5. Η Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση στα πλαίσια των εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων γενικά, και ειδικά στην Ελλάδα. Έμφαση στην τελευταία εκπαιδευτική μεταρρύθμιση για την Τεχνική Εκπαίδευση με τη θεσμοθέτηση των ΤΕΕ: ανάλυση σε επίπεδο των γενικών στόχων (ευέλικτη γνώση, δεξιότητες) και ανάδειξη της σύνδεσης της ΤΕΕ με τη σημερινή αγορά εργασίας στην Ελλάδα.

6. Η Οργανωτική και Διοικητική Δομή της ΤΕΕ (Δευτεροβάθμιας και Τριτοβάθμιας) στην Ελλάδα. Σχολικά Εργαστηριακά Κέντρα [ΣΕΚ] - Τομείς ΣΕΚ.

7. Διοίκηση, Εποπτεία και Παιδαγωγική Καθοδήγηση της ΤΕΕ στην Ελλάδα. Ανάλυση σε επίπεδο γενικότερης εκπαιδευτικής πολιτικής για την αναβάθμιση της Τεχνικής Εκπαίδευσης με έμφαση την αξιολόγηση - παιδαγωγική κατάρτιση και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών. Ο θεσμός και ο ρόλος του Σχολικού Συμβούλου στην αναβάθμιση του εκπαιδευτικού προσωπικού των ΤΕΕ.

8. Λειτουργία, διοίκηση των σχολικών μονάδων της ΤΕΕ με έμφαση στο ρόλο και στις αρμοδιότητες των Διευθυντών, του Συλλόγου Καθηγητών, του Συλλόγου Μαθητών και του Συλλόγου Γονέων στη σχολική μονάδα. Ανάλυση του καθηγητικού και μαθητικού πληθυσμού της ΤΕΕ.

9. Ανάλυση της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ΤΕΕ και την Κατάρτιση. Σύγχρονες τάσεις και προβληματισμοί.

10. Έννοιες, περιεχόμενο της επιμόρφωσης, της δια βίου εκπαίδευσης στην Ελλάδα με έμφαση στην έννοια της πιστοποίησης της τυπικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης. Ίδρυση των ΙΕΚ και του ΟΕΕΚ. Ο ρόλος των κοινωνικών εταίρων στην επιλογή ειδικοτήτων και στην πιστοποίηση επαγγελματικής κατάρτισης. Σχολές ΤΕΕ του ΟΑΕΔ και άλλων εκτός ΥΠΕΠΘ φορέων. Φορείς για την επαγγελματική εκπαίδευση σε ευρωπαϊκό επίπεδο και πρόσβαση στις δραστηριότητές τους.

11. Κριτική προσέγγιση του ελληνικού συστήματος Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης. Προοπτικές αναβάθμισης της ΤΕΕ στην Ελλάδα. Έμφαση στο ρόλο του τεχνολόγου - παιδαγωγού στην αναβάθμιση της ΤΕΕ στην Ελλάδα (βασική εκπαίδευση, επιμόρφωση, καθοδήγηση, επαγγελματική εξέλιξη).

12. Σύντομη συγκριτική διερεύνηση της οργανωτικής και διοικητικής δομής της ΤΕΕ στην Ελλάδα και διεθνώς. Ευρωπαϊκά Προγράμματα Κινητικότητας για την προώθηση και ανάπτυξη της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης. Ο ρόλος του CEDEFOP στην ανάπτυξη της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης.

δ. Διδακτική Μεθοδολογία

Διάλεξη με βάση την οργάνωση των επιμέρους θεματικών ενοτήτων του Προγράμματος. Μετά τη διάλεξη, ερωτήσεις στους σπουδαστές, προκειμένου να αξιολογηθεί η αφομοίωση του μαθήματος.

Προβολή διαφανειών, προκειμένου αφενός να κατανοηθούν και να αφομοιωθούν η δομή και οι λειτουργίες των διαφόρων εκπαιδευτικών συστημάτων, και αφετέρου να γίνει πιο αποτελεσματική η συγκριτική προσέγγιση των διαφόρων εκπαιδευτικών συστημάτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης.

Οργάνωση της τάξης σε μικρές ομάδες και εργασία στην τάξη πάνω σε κείμενα (αποσπάσματα βιβλίων, άρθρα επίκαιρα από περιοδικά, εφημερίδες κτλ.), που αφορούν επιμέρους σημαντικά και κυρίως επίκαιρα θέματα Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης.

Προσομοίωση λειτουργίας σχολικής μονάδας στο εργαστήριο Η/Υ. Στο ίδιο εργαστήριο επαφή με φορείς Επαγγελματικής Εκπαίδευσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο, με επίσκεψη ιστοσελίδων στο διαδίκτυο.

Οργάνωση ομαδικών εργασιών των σπουδαστών εκτός μαθήματος: Στόχος είναι η ενθάρρυνση των σπουδαστών στην έρευνα στη Βιβλιοθήκη προκειμένου να εισαχθούν οι σπουδαστές σταδιακά στις βασικές μεθόδους έρευνας, μεθοδολογίας και εκπόνησης εργασιών.

Τέλος προτείνεται ένα πρακτικό μέρος που αναφέρεται στην αναγωγή του θεωρητικού μέρους στα πλαίσια της ελληνικής πραγματικότητας (π.χ. ερμηνεία νόμων και εγκυκλίων σχετικά με την άσκηση διοίκησης στην εκπαίδευση ΤΕΕ. Χρησιμοποίηση ειδικών εντύπων και επεξηγήσεις, συμπλήρωσή τους και άσκηση σε διαδικασίες της διοίκησης της ΤΕΕ).

18. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ

α. Γενικός Σκοπός

Οι σπουδαστές θα γίνουν ικανοί να συλλέγουν, να αξιολογούν, να ταξινομούν τις απαραίτητες γνώσεις και εμπειρίες που θα τους βοηθήσουν να οργανώσουν με επιτυχία ένα σχολικό εργαστήριο, λαμβάνοντας υπόψη όλους τους παράγοντες για ένα αποδοτικό, ευχάριστο, υγιές και ασφαλές περιβάλλον.

β. Ειδικοί Στόχοι

Στο πλαίσιο του μαθήματος αυτού οι σπουδαστές θα γίνουν ικανοί:

1. Να αναθέτουν αποτελεσματικά αρμοδιότητες στους μαθητές στο σχολικό εργαστήριο και να αξιοποιούν σωστά σε αυτό τους τρόπους ενίσχυσης και επιβράβευσης.

2. Να αναλύουν τους παράγοντες που επηρεάζουν το σχεδιασμό, την οργάνωση και τη λειτουργία ενός σχολικού εργαστηρίου.

3. Να προγραμματίζουν τις ανάγκες σε αναλώσιμα, εποπτικά μέσα, έντυπα κτλ. για τη διενέργεια των εργαστηριακών ασκήσεων.

4. Να χρησιμοποιούν σωστά τις διαδικασίες για την προμήθεια υλικών.

5. Να εντοπίζουν λειτουργικά προβλήματα στο σχολικό εργαστήριο και να μεθοδεύουν κατάλληλα την επίλυσή τους.

6. Να εντοπίζουν κινδύνους και να προβαίνουν σε μέτρα αντιμετώπισής τους.

7. Να περιγράφουν τις υποχρεώσεις και τα καθήκοντα των εργαστηριακών καθηγητών και τις ευθύνες που έχουν αυτοί σε περίπτωση ατυχήματος.

8. Να ακολουθούν τις σωστές διαδικασίες σε περίπτωση ατυχήματος, και να είναι ικανοί για την παροχή Πρώτων Βοηθειών.

γ. Περίγραμμα Θεματικού Περιεχομένου

1. Έννοια και σημασία της οργάνωσης ενός εργαστηρίου.

2. Εργαστήρια και Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση. Σχολικά Εργαστηριακά Κέντρα. Οργάνωση εργασίας. Ιστορική αναδρομή. Είδη εργαστηρίων. Σύγκριση σχολικού και βιομηχανικού εργαστηρίου.

3. Ανάλυση δεδομένων, σύνθεση στοιχείων και επιλογή εργαστηριακού χώρου.

4. Η οργάνωση νέων εργαστηρίων. Διαδικασία εκτέλεσης δημόσιου δομικού έργου. Επιλογή πόλης, προαστίου και οικοπέδου για την κατασκευή σχολικού συγκροτήματος. Σχεδίαση σχολικού συγκροτήματος (αρχιτεκτονική,

απαιτούμενοι χώροι και επιφάνειες αυτών, χωροταξική τοποθέτηση χώρων, εγκαταστάσεις - εξοπλισμός, συμμετοχή του εκπαιδευτικού στη σχεδίαση). Σχεδίαση σχολικού εργαστηρίου (ειδικοί κανονισμοί, αρχιτεκτονική, απαιτούμενη επιφάνεια, γενικός εξοπλισμός - εγκαταστάσεις, ειδικός εργαστηριακός εξοπλισμός). Περιβαλλοντικές συνθήκες (φωτισμός, θερμικό περιβάλλον, χρωματισμοί, θόρυβοι).

5. Εργαστηριακός εξοπλισμός (κατάταξη, απαιτούμενος εξοπλισμός, επιλογή εξοπλισμού, εργονομία, προμήθεια εξοπλισμού, δωρεές από φυσικά ή νομικά πρόσωπα, διάταξη εξοπλισμού, παραδείγματα εργαστηρίων, κατάλληλες συνθήκες στο εργαστήριο).

6. Διαχείριση υλικών (αποθήκευση, οργάνωση αποθήκης, αρχειοθέτηση, συντήρηση). Συνθήκες ασφάλειας και υγιεινής, μεταδοτικές ασθένειες. Υποχρεώσεις - καθήκοντα καθηγητών.

7. Πρόληψη ατυχημάτων. Κίνδυνοι (εκτίμηση, αντιμετώπιση). Μέσα ατομικής προστασίας, σήμανση. Αιτίες ατυχημάτων. Λόγοι πρόληψης ατυχημάτων. Κανόνες ασφάλειας για τα μηχανήματα. Πτώσεις. Χημικές ουσίες: επικίνδυνες ιδιότητες, σήμανση, ετικέτα.

8. Ηλεκτρικό ρεύμα (κίνδυνοι, προφύλαξη). Πυρκαγιά - πυρασφάλεια, εκρήξεις, αντιμετώπιση σεισμών. Κώδικας χρωμάτων.

9. Ενέργειες και Πρώτες Βοήθειες σε ατύχημα. Εξοπλισμός φαρμακείου. Ευθύνες καθηγητή σε ατύχημα. Δελτίο ελέγχου συνθηκών υγιεινής και ασφάλειας.

10. Ο θόρυβος και η επίδρασή του. Αντιμετώπιση.

11. Εθισμός στα ατομικά μέσα προστασίας στο εργαστήριο.

δ. Διδακτική Μεθοδολογία

Η δομή του μαθήματος περιλαμβάνει ενότητες οι οποίες είναι αλληλένδετες, και η ενοποίησή τους περιοδικά, στα πλαίσια της εφαρμοσμένης διδακτικής, είναι εποικοδομητική για την ενεργό συμμετοχή των σπουδαστών.

Η άσκηση στην τάξη με τη μορφή εργοταξίου (work study) παρέχει άριστα αποτελέσματα κατά τη σχεδίαση και μελέτη ενός επιθυμητού σχεδίου σχολικού εργαστηρίου της ειδικότητάς τους.

Η διδακτέα ύλη πρέπει να κατανεμηθεί ισομερώς στις προγραμματισμένες παραδόσεις και να χρησιμοποιούνται τα κατά περίπτωση απαιτούμενα διδακτικά μέσα (διαφάνειες, πίνακες, video, αφίσες κτλ.).

Κρίνεται σκόπιμο να πραγματοποιηθεί εκπαιδευτική επίσκεψη σε αντίστοιχο σχολικό ή βιομηχανικό εργαστήριο για την καλύτερη κατανόηση των προβλημάτων των σχολικών εργαστηρίων.

Κάποιες από τις ενότητες είναι χρήσιμο να διδαχτούν από εξειδικευμένο προσωπικό (για παράδειγμα από γιατρούς εργασίας). Επίσης είναι σκόπιμη η διαφοροποίηση του τρόπου διδασκαλίας ανάλογα και με την ειδικότητα και το εργαστήριο.

19. ΜΑΘΗΜΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ - ΙΙ
(ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ)

Το μάθημα επιλογής εντάσσεται στο γενικότερο πλαίσιο της προσπάθειας για μερική εξατομίκευση του Προγράμματος Παιδαγωγικών Σπουδών της Σχολής. Επιδίωξη είναι να δοθεί η δυνατότητα στους σπουδαστές να προσαρμόσουν μέρος του προγράμματός τους στα προσωπικά τους ενδιαφέροντα και στις προσωπικές τους ανάγκες ή και ελλείψεις. Αυτό καθίσταται αναγκαίο, δεδομένου ότι οι σπουδαστές της ΠΑΤΕΣ αντιπροσωπεύουν ένα μεγάλο φάσμα βασικών και μεταπτυχιακών σπουδών και ειδικοτήτων αντίστοιχα. Όλα τα μαθήματα επιλογής αποτελούν αναγκαία συμπλήρωση των υποχρεωτικών μαθημάτων κορμού.

Τα μαθήματα, μεταξύ των οποίων μπορούν οι σπουδαστές να επιλέξουν στο Β΄ Εξάμηνο, είναι τα ακόλουθα τρία:

19. α. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

α. Γενικός Σκοπός

Με το μάθημα αυτό οι σπουδαστές θα αποκτήσουν μια γενική εποπτεία της θεωρίας, της μεθοδολογίας και των εφαρμογών της Επαγγελματικής Ψυχολογίας στο σύγχρονο περιβάλλον εργασίας, και θα κατανοήσουν σε βάθος - μέσα από τις ανάλογες αναγωγές - το εργασιακό περιβάλλον του εκπαιδευτικού.

β. Ειδικοί Στόχοι

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος αυτού οι σπουδαστές θα είναι σε θέση:

1. Να περιγράφουν την έννοια, το σκοπό, την αναγκαιότητα και το περιεχόμενο της Επαγγελματικής Ψυχολογίας στις διάφορες κατά καιρούς και κατά περίπτωση εκφάνσεις της (Βιομηχανική Ψυχολογία, Ψυχολογία Οργανισμών, Ψυχολογία Εργασίας κτλ.).

2. Να αναπτύσσουν και να αξιολογούν τις βασικές θεωρίες για τα κίνητρα της εργασίας.

3. Να προσδιορίζουν την έννοια της επαγγελματικής ικανοποίησης και τις επιπτώσεις της στην εργασιακή συμπεριφορά του ατόμου, καθώς και να προτείνουν μεθόδους αύξησής της.

4. Να περιγράφουν τις διάφορες μεθόδους επιλογής και αξιολόγησης προσωπικού και να επισημαίνουν τα στοιχεία που αφορούν στην αποτελεσματικότητα της κάθε μιας μεθόδου.

5. Να ερμηνεύουν την έννοια της ηγεσίας, τις μορφές επιρροής και ισχύος και τα χαρακτηριστικά του ηγέτη, με έμφαση στη χαρισματική ηγεσία.

6. Να συνειδητοποιούν το γεγονός ότι το άτομο το οποίο εντάσσεται σε ένα εργασιακό πλαίσιο, βιώνει τη δυναμική και τις ψυχολογικές διεργασίες που συνήθως εμφανίζονται σε ομαδικά πλαίσια δράσης.

7. Να εξοικειωθούν με τις λειτουργίες της επικοινωνίας και τα βασικά προβλήματα που ανακύπτουν από την ελλιπή ή την κακή επικοινωνία στον εργασιακό χώρο.

8. Να ελέγχουν και να αξιολογούν με τρόπο κατάλληλο και επαρκή τις εκπαιδευτικές ανάγκες τόσο των ίδιων, όσο και των συνεργατών τους ως προς το εργασιακό αντικείμενο.

9. Να προωθούν την ιδέα της δια βίου εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης στο χώρο εργασίας.

10. Να περιγράφουν τη βασική διαδικασία επαγγελματικής ανάπτυξης και εξέλιξης του ατόμου.

11. Να προσδιορίζουν την έννοια, τα συμπτώματα και τις πηγές του άγχους στην εργασία και να προτείνουν μέσα για την αντιμετώπισή του.

12. Να συσχετίζουν τις εφαρμογές της Επαγγελματικής Ψυχολογίας με την εκπαιδευτική επαγγελματική πραγματικότητα.

γ. Περίγραμμα Θεματικού Περιεχομένου

1. Έννοια, περιεχόμενο, σημασία και εξέλιξη της Επαγγελματικής Ψυχολογίας.

2. Θεωρίες για τα κίνητρα εργασίας (Θεωρίες αναγκών,

θεωρία δύο παραγόντων, θεωρία ισότητας, θεωρία προσδοκίας, θεωρία στοχοθέτησης κτλ.).

3. Επαγγελματική ικανοποίηση (έννοια και επιπτώσεις στην εργασιακή συμπεριφορά, μέθοδοι αύξησης επαγγελματικής ικανοποίησης).

4. Επιλογή και αξιολόγηση προσωπικού, όργανα και μέθοδοι επιλογής και αξιολόγησης.

5. Δυναμική και διεργασίες της ομάδας στο χώρο εργασίας.

6. Ηγεσία (έννοια, μορφές επιρροής και ισχύος, χαρακτηριστικά ηγέτη. Χαρισματική, διαπραγματευτική και μετασχηματιστική ηγεσία. Ο δάσκαλος - ηγέτης).

7. Σύγκρουση και επικοινωνία στο χώρο της εργασίας.

8. Χρήση τεστ και ερωτηματολογίων για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών αναγκών του προσωπικού μιας επιχείρησης, αλλά και των νεοεισερχομένων στην αγορά εργασίας.

9. Επαγγελματικό άγχος και επαγγελματική εξουθένωση / εξάντληση.

Έννοια, επαγγέλματα και άγχος (με έμφαση στο άγχος του εκπαιδευτικού).

Συμπτώματα, πηγές και αντιμετώπιση.

10. Μορφές εργασίας - απασχόλησης (παραδοσιακές μορφές και νέες τάσεις και προοπτικές).

11. Εφαρμογές της Επαγγελματικής Ψυχολογίας στο περιβάλλον εργασίας του εκπαιδευτικού.

δ. Διδακτική Μεθοδολογία

Προτείνεται η μεθοδολογία διδασκαλίας θεωρητικών μαθημάτων σε συνδυασμό με την πρακτική εφαρμογή της μεθοδολογίας (βιωματικές πρακτικές μάθησης). Επιδιώκεται η περαιτέρω ενεργοποίηση των σπουδαστών για συμμετοχή στη διαπραγμάτευση των ποικίλων ενοτήτων με την ανάθεση, υλοποίηση και παρουσίαση σχετικών εργασιών.

Ενδείκνυται, επιπλέον, πρόσκληση εξωτερικού συνεργάτη, με στόχο την ανάπτυξη εισήγησης σε θέμα μείζονος ενδιαφέροντος όπως είναι η εκπαίδευση, η επαγγελματική κατάρτιση και η δια βίου εκπαίδευση.

19. β. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

α. Γενικός Σκοπός

Γενικός σκοπός του μαθήματος είναι η καλλιέργεια της περιβαλλοντικής συνείδησης, δηλαδή να ευαισθητοποιηθούν οι σπουδαστές στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό σε θέματα σχετικά με το περιβάλλον και τα προβλήματά του, να αναγνωρίζουν την ανάγκη για διατήρηση, βελτίωση και προστασία του, και να δραστηριοποιούνται αποτελεσματικά και ουσιαστικά προς την κατεύθυνση αυτή.

β. Ειδικοί Στόχοι

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος αυτού οι σπουδαστές θα έχουν αποκτήσει την ικανότητα να επιτυγχάνουν τα εξής:

1. Να κατανοούν βασικές έννοιες σε σχέση με το περιβάλλον και τα κύρια προβλήματα που συνδέονται με το περιβάλλον σήμερα.

2. Να συνειδητοποιούν την ανάγκη για την προστασία του περιβάλλοντος και τη δημιουργία μιας στάσης περισσότερο φιλικής προς αυτό.

3. Να κατανοήσουν την αναγκαιότητα της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

4. Να ασκηθούν σε τρόπους σκέψης και μεθόδους εργασίας και να αναπτύξουν ικανότητες, δεξιότητες και δράσεις ευεργετικές για την προστασία του περιβάλλοντος, συνειδητοποιώντας πώς μέσα από την ειδικότητά τους θα μπορούν να συμβάλουν στη μελέτη και την επίλυση περιβαλλοντικών προβλημάτων.

5. Να είναι ικανοί να μετέχουν στη σχεδίαση, στην υλοποίηση και στην αξιολόγηση προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

6. Να εξοικειωθούν σε μεθόδους και τεχνικές και να καλλιεργήσουν δεξιότητες απαραίτητες για την εκπαιδευτική διαδικασία της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

γ. Περίγραμμα Θεματικού Περιεχομένου

1. Περιβάλλον, περιβαλλοντικές προσβολές και προστασία του περιβάλλοντος. Βασικά στοιχεία οικολογίας.

2. Περιβαλλοντική κρίση. Εξέλιξη του περιβαλλοντικού προβλήματος. Σύγχρονα περιβαλλοντικά προβλήματα. Επιπτώσεις από την καταστροφή του περιβάλλοντος.

3. Φυσικοί πόροι και άνθρωπος.

4. Ανθρωπογενείς επιδράσεις στο περιβάλλον. Ρύπανση: αιτίες, είδη. Άλλες επιδράσεις.

5. Αειφόρος ή βιώσιμη ανάπτυξη.

6. Νομοθεσία για την προστασία του περιβάλλοντος.

7. Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Ορισμός, χαρακτηριστικά, αρχές, σκοποί, στόχοι, αξίες και περιεχόμενο της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. Εξέλιξη, διεθνώς και στην Ελλάδα.

Στρατηγική και μεθοδολογία της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

8. Σχεδιασμός, υλοποίηση και αξιολόγηση Προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

9. Η ευρωπαϊκή και παγκόσμια διάσταση της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

10. Νέες τεχνολογίες και Περιβαλλοντική Εκπαίδευση.

δ. Διδακτική Μεθοδολογία

Προτείνεται η μονολογική - διαλεκτική προσέγγιση για τη διδασκαλία της οργανωμένης δηλωτικής γνώσης, η ομαδο-συνεργατική στρατηγική για διδασκαλία κοινωνικο-πολιτικών στάσεων και δεξιοτήτων και η κατευθυνόμενη ή ελεύθερη διερεύνηση για την ανάλυση καταστάσεων και τη λύση προβλημάτων.

Οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται κατά περίπτωση ή και σε συνδυασμό μεταξύ τους ανάλογα με τη διδακτική ενότητα είναι οι ακόλουθες: Διάλογος, διάλεξη, εργασία στο πεδίο (φυσικό - κοινωνικό), μελέτη περίπτωσης, επίδειξη με τη βοήθεια κατάλληλου εποπτικού υλικού (διαφάνειες, βιντεοταινίες, CD, κτλ.), προσομοίωση, εργασία σε ομάδες.

Γενικά η προσέγγιση της γνώσης θα πρέπει να γίνεται με ενεργητικό τρόπο, καθώς αυτό βοηθά αφενός στην ανάπτυξη της στοχαστικής και δημιουργικής σκέψης και αφετέρου στην ανάπτυξη στάσεων και συμπεριφορών. Απαραίτητο κρίνεται να συνδυάζεται η θεωρία με την πράξη και η πληροφόρηση να γίνεται με εποπτικό τρόπο.

19. γ. ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

α. Γενικός Σκοπός

Ο σκοπός του μαθήματος αυτού είναι διττός: Από τη μια πλευρά, να συμβάλει, ώστε οι σπουδαστές να εμβαθύνουν στην ουσία και στις πολύπλευρες εκφάνσεις του πολιτισμικού φαινομένου και να κατανοήσουν την έννοια της πολιτισμικής ταυτότητας, με βάση το παράδειγμα του (νεο) ελληνικού πολιτισμού. Από την άλλη, να τους ευαισθητοποιήσει στα μηνύματα της διαπολιτισμικής αγωγής

και να τους εισαγάγει σε θέματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, για μια δημοκρατική και αποτελεσματική αντιμετώπιση της πολιτισμικής ετερότητας σε δι- και πολυ-πολιτισμικές μαθητικές κοινότητες και κοινωνίες.

β. Ειδικοί Στόχοι

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος αυτού ο σπουδαστής θα είναι ικανός ειδικότερα:

1. Να κατανοεί την ουσία και την πολυπλοκότητα του πολιτισμικού φαινομένου.

2. Να διακρίνει τα βασικά χαρακτηριστικά της (νεο)ελληνικής πολιτισμικής ταυτότητας.

3. Να παρουσιάζει δείγματα ελληνικής πολιτισμικής δημιουργίας.

4. Να αποβάλει εθνικά και άλλα στερεότυπα.

5. Να αποδέχεται τα βασικά μηνύματα της διαπολιτισμικής αγωγής.

6. Να αναγνωρίζει τα διαπολιτισμικά αγαθά και να εκτιμά την αξία τους.

7. Να προβληματίζεται σχετικά με τους στόχους της ευρωπαϊκής εκπαίδευσης σε συνδυασμό με αυτούς της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης.

8. Να παρουσιάζει την πολιτική και το Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα παιδιά παλλινοστούντων και αλλοδαπών.

9. Να αποδέχεται τις βασικές αρχές της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης.

10. Να έχει αποκτήσει μια σαφή εικόνα για τη διαπολιτισμική εκπαίδευση στην Ελλάδα.

11. Ως εκπαιδευτικός σε δι- και πολυ-πολιτισμικές μαθητικές κοινότητες να αξιοποιεί την ελαστικότητα των Αναλυτικών Προγραμμάτων ή και να προβαίνει σε κατάλληλες προσαρμογές τους, προκειμένου να επιτυγχάνονται οι στόχοι της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης.

γ. Περίγραμμα Θεματικού Περιεχομένου

1. Ανάλυση της έννοιας "πολιτισμός": Ιδεαλιστική, διεθνιστική και εμπειρική προσέγγιση. Πνευματικός και υλικός πολιτισμός. Επίπεδα / τομείς πολιτισμικής δημιουργίας. Λαϊκός πολιτισμός. Παράγοντες που συμβάλλουν στην πολιτισμική δημιουργία.

2. Ιστορικές περίοδοι ανέλιξης του ελληνικού πολιτισμού. Πολυμορφία και εσωτερική συνοχή του ελληνικού πολιτισμού από την αρχαιότητα μέχρι τις μέρες μας.

3. Δείγματα ελληνικής λαϊκής δημιουργίας.

4. Σπουδή αντιπροσωπευτικών δειγμάτων της ελληνικής αρχιτεκτονικής, ζωγραφικής, γλυπτικής και μουσικής, με έμφαση σε αυτά του 20στού αιώνα. Δείγματα ελληνικής λαϊκής δημιουργίας.

5. Πολιτισμική ταυτότητα - Πολιτισμική ετερότητα. Η "εικόνα του ανθρώπου" κάθε πολιτισμού ως μοναδικό και μη συγκρίσιμο μέγεθος. Οι δι- και πολυ-πολιτισμικές κοινωνίες. Πολυ-γλωσσικές κοινότητες. Εθνοκεντρισμός και διαπολιτισμικότητα.

6. Σχέση ευρωπαϊκής και διαπολιτισμικής εκπαίδευσης.

7. Ελληνικός πολιτισμός και αγωγή προς τη διαπολιτισμικότητα. Το παράδειγμα της αρχαίας ελληνικής μυθολογίας.

8. Επαναπροσδιορισμός του ρόλου της εκπαίδευσης σε δι- και πολυ-πολιτισμικά περιβάλλοντα. Από τη λογική της αφομοίωσης στην προοπτική της ενσωμάτωσης. Πολιτισμική αλληλεπίδραση. Το μονο-γλωσσικό / μονο-πολιτισμικό σχολείο και το διαπολιτισμικό σχολείο σε αντιπαραβολή.

9. Η πολιτική και το Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα παιδιά παλιννοστούντων και αλλοδαπών.

10. Η διαπολιτισμική εκπαίδευση στην Ελλάδα.

11. Διαπολιτισμική εκπαίδευση και Αναλυτικά Προγράμματα.

δ. Διδακτική Μεθοδολογία

Η διδασκαλία του μαθήματος αυτού βασικά στηρίζεται στη μέθοδο project. Σχεδιάζονται, παρακολουθούνται, παρουσιάζονται τμηματικά και ολοκληρώνονται δύο "σχέδια δράσης", με θέματα που προβάλλουν αντίστοιχα τον ελληνικό πολιτισμό και τη διαπολιτισμική εκπαίδευση. Η ανάπτυξη αυτών των δύο δράσεων είναι δυνατόν να προχωρεί παράλληλα.

Στην προκαταρκτική φάση, καθώς και στην πορεία των εργασιών αξιοποιείται κατά περίπτωση κάθε ενδεικνυόμενη μέθοδος, από τη διάλεξη μέχρι το team teaching (σε επίπεδο διδασκόντων με πρόσκληση ειδικών επιστημόνων) κατά την κρίση του διδάσκοντος.

20. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ (ΠΑΔ)

α. Γενικός Σκοπός

Γενικός Σκοπός του συστήματος των δραστηριοτήτων που προβλέπονται στα πλαίσια της Πρακτικής Άσκησης Διδασκαλίας (ΠΑΔ) είναι να προσφερθεί στους σπουδαστές της Σχολής η ευκαιρία να ασκηθούν δημιουργικά, - τόσο σε προσομοιωτικές / εργαστηριακές συνθήκες, όσο και σε συνθήκες σχολικής μονάδας- στην αξιοποίηση των μεθοδολογικών και παιδαγωγικών γνώσεων που απέκτησαν από τη συνολική θεωρητική ψυχοπαιδαγωγική τους κατάρτιση, με απώτερη επιδίωξη την ολοκλήρωσή τους ως εκπαιδευτικών.

β. Ειδικοί Στόχοι

Με την ολοκλήρωση της πρακτικής τους άσκησης οι σπουδαστές θα είναι σε θέση να ανταποκρίνονται με επιτυχία μεταξύ άλλων στα εξής:

1. Να αναπτύξουν μια εμφανή θετική προδιάθεση και στάση απέναντι στη χρησιμότητα και αξία της πρακτικής άσκησης ως μέρος της κατάρτισης ενός εκπαιδευτικού.

2. Να μετέχουν με επιτυχία σε μια ομάδα εργασίας πρακτικής άσκησης και να προσφέρουν κριτική ανατροφοδότηση σε όλα τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας με σκοπό τη βελτίωση.

3. Να πραγματοποιούν επιτυχείς διδασκαλίες στην πραγματική σχολική τάξη, εφαρμόζοντας με δημιουργικό τρόπο στην πράξη την ψυχοπαιδαγωγική θεωρία και διδακτική μεθοδολογία, όπως επίσης και χρησιμοποιώντας κάθε διδακτικό μέσο και υλικό που κατά περίπτωση είναι χρήσιμο στο διδακτικό έργο.

4. Να συνειδητοποιούν τη διδακτική τους ελευθερία, ασκούμενοι στις εναλλακτικές μορφές διδασκαλίας.

5. Να αντιλαμβάνονται το σχεδιασμό μιας διδασκαλίας ή την πραγματοποίησή της όχι ως απλό πεδίο εφαρμογών, αλλά και ως κίνητρο για περαιτέρω θεωρητικές αναζητήσεις.

6. Να έχουν αποκτήσει δεξιότητες δυναμικής αυτοαξιολόγησης για δημιουργία προϋποθέσεων συνεχούς και δια βίου αυτοβελτίωσης μέσα από την αυτοεκπαίδευση και την δια βίου παιδαγωγική κατάρτιση.

7. Να αξιολογούν τους μαθητές τους με τον κατά περίπτωση ορθότερο τρόπο, καθώς και να μετέχουν ως αξιολογητές και αξιολογούμενοι σε ένα ευρύτερο σύστημα,

στο οποίο κάθε συντελεστής είναι ταυτόχρονα και αξιολογών και αξιολογούμενος.

8. Να μετέχουν δημιουργικά και παραγωγικά στις διαδικασίες οργάνωσης και διοίκησης της σχολικής μονάδας, στην οποία θα τοποθετηθούν.

9. Τέλος, να χειρίζονται τις όποιες παιδαγωγικές δυσκολίες και τα όποια αντίστοιχα προβλήματα που εμφανίζονται στη σχολική κοινότητα, με πνεύμα ψυχοπαιδαγωγικής ευρύτητας και συμβουλευτικής υποστηρικτικής διάθεσης.

γ. Περίγραμμα Περιεχομένου Άσκησης

Ποιες Ασκήσεις / Δραστηριότητες Περιλαμβάνονται

Οι συγκεκριμένες δραστηριότητες - ασκήσεις που αποτελούν το περιεχόμενο του συστήματος δραστηριοτήτων της Πρακτικής Άσκησης Διδασκαλίας περιλαμβάνονται στον πίνακα 1.

Π ΠΙΝΑΚΑΣ Ι: ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

á/á	**Δραστηριότητες**	**Αριθμός Δραστηριοτήτων (1)**	**Ώρες ανά Δραστηριότητα (2)**	**Α΄ Εξάμηνο (1χ2)**	**Β΄ Εξάμηνο (1χ2)**	**Σύνολο Μονάδων Σπουδών: (Α΄ + Β΄) ή (1χ2)**
1	Ενημέρωση για το σύστημα Πρακτικής Άσκησης Διδασκαλίας	1	2	2	-	2
2	Πραγματοποίηση Μικροδιδασκαλιών	5	3	15	-	15
3	Παρακολούθηση Μικροδιδασκαλιών	15	1	15	-	15
4	Πραγματοποίηση Προκαταρκτικών Διδασκαλιών	3	3	-	9	9
5	Παρακολούθηση Προκαταρκτικών Διδασκαλιών	17	1	-	17	17
6	Εργαστηριακές ή άλλες παιδαγωγικές – εκπαιδευτικές δραστηριότητες	2	2	4	-	4
7	Παιδαγωγική – Διδακτική Μαθητεία σε σχολική μονάδα	12	2	12	12	24
8	Πραγματοποίηση Τελικής Διδασκαλίας σε σχολική μονάδα	2	3	-	6	6
9	Πραγματοποίηση Πτυχιακής Διδασκαλίας σε σχολική μονάδα	1	4	-	4	4
	Σύνολα			**(48: 16 εβδομάδες) = 3 Μονάδες Σπουδών**	**(48: 16 εβδομάδες) = 3 Μονάδες Σπουδών**	**(96: 16 εβδομάδες) = 6 Μονάδες Σπουδών**

δ. Μεθοδολογία

Η μεθοδολογία που ακολουθείται για την υλοποίηση της ΠΑΔ διαφοροποιείται ανάλογα με τη συγκεκριμένη δραστηριότητα / άσκηση. Στην πράξη εφαρμόζονται όλες οι σύγχρονες διδακτικές μέθοδοι και τεχνικές, και αξιοποιούνται όλα τα μέσα και υλικά που προσφέρονται από την σύγχρονη εκπαιδευτική τεχνολογία και είναι διαθέσιμα στα παιδαγωγικά εργαστήρια της Σχολής ή στις σχολικές μονάδες αντίστοιχα. Προσπάθεια καταβάλλεται ώστε ο ασκούμενος να έχει την ευκαιρία να χρησιμοποιήσει τη μεγαλύτερη δυνατή ποικιλία μεθοδολογικών στοιχείων και διδακτικών μέσων. Ουσιαστικό ρόλο στο νέο σύστημα παίζει η προσέγγιση της "Παιδαγωγικής-Διδακτικής Μαθητείας".

Η φιλοσοφία των ΠΑΔ, καθώς και αναλυτικές οδηγίες για την πραγματοποίησή τους, περιέχονται στον τόμο ΟΔΗΓΟΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ που έχει εκπονηθεί από τη Σχολή (ΣΕΛΕΤΕ 2000).

ε. Αξιολόγηση των Σπουδαστών στην ΠΑΔ

Στην Πρακτική Άσκηση Διδασκαλίας οι σπουδαστές λαμβάνουν τελικό βαθμό, ο οποίος προκύπτει όπως φαίνεται στον Πίνακα 2.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΒΑΘΜΟΥ ΣΤΗΝ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Εκτιμώμενο στοιχείο	**Συντελεστής βαρύτητας**
Μέσος Όρος των βαθμών των τεσσάρων Μικροδιδασκαλιών	25%
Μέσος Όρος των βαθμών των τριών Προκαταρκτικών Διδασκαλιών	25%
Μέσος Όρος των βαθμών των δύο Τελικών Διδασκαλιών	25%
Βαθμός της Πτυχιακής Διδασκαλίας σε σχολική μονάδα	25%
Σύνολο (Βαθμός ΠΑΔ)	**100%**

Η πρώτη μικροδιδασκαλία αξιολογείται, αλλά δεν κατατίθεται γι' αυτή Δελτίο Αξιολόγησης.

Η μαθητεία στη σχολική μονάδα αξιολογείται, αλλά το αποτέλεσμα εκφράζεται με διχοτομική διατύπωση (πραγματοποιήθηκε / ολοκληρώθηκε επιτυχώς - δεν πραγματοποιήθηκε / δεν ολοκληρώθηκε επιτυχώς).

Γενικές Παρατηρήσεις

1. Στα πλαίσια των Μορφωτικών Εκδηλώσεων που προβλέπει ο Κανονισμός της ΠΑΤΕΣ, είναι δυνατόν να αξιοποιείται και χρόνος διδασκαλίας αντίστοιχου μαθήματος, προκειμένου ειδικοί επιστήμονες να επισκέπτονται τη Σχολή και να πραγματοποιούν διαλέξεις. Η συμμετοχή των σπουδαστών στις εκδηλώσεις αυτές είναι υποχρεωτική και ο χρόνος της εκδηλώσεως υπολογίζεται ως παρουσία στις ώρες του μαθήματος, στα πλαίσια του οποίου αυτές πραγματοποιούνται, και λαμβάνονται υπόψη για κάθε συνέπεια κανονικής φοίτησης που προκύπτει από τον Κανονισμό Σπουδών της ΠΑΤΕΣ.

2. Επιτρέπεται η διαφοροποίηση του περιεχομένου του μαθήματος από τον διδάσκοντα σε ποσοστό μέχρι 15%, ώστε να είναι δυνατή η ενσωμάτωση στην ύλη των πρόσφατων εξελίξεων στο αντικείμενο.

3. Εξουσιοδοτείται το Δ.Σ. της ΣΕΛΕΤΕ να αποφασίζει, μετά γνώμη του Συλλόγου Καθηγητών της ΠΑΤΕΣ, σχετικά με:

4. α) Αυξομειώσεις των εβδομαδιαίων ωρών διδασκαλίας καθενός από τα μαθήματα μέχρι ποσοστό 20%.

5. β) Μικρής έκτασης μεταθέσεις της διδακτέας ύλης από το ένα εξάμηνο στο άλλο.

6. γ) Κάθε ζήτημα που προκύπτει κατά την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας Απόφασης και δεν προβλέπεται από αυτήν ή τον Κανονισμό Σπουδών της Σχολής.

7. Όσοι σπουδαστές της ΠΑΤΕΣ φοίτησαν μέχρι και το ακαδ. έτος 2000-2001, εξετάζονται στα μαθήματα και στην ύλη που διδάχθηκαν.

8. Καταργούνται όσες διατάξεις αντιτίθενται στην παρούσα Απόφαση ή ρυθμίζουν τα ίδια θέματα με αυτήν.

9. Η ισχύς της παρούσας αρχίζει από το ακαδημαϊκό έτος 2001-2002.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 12 Φεβρουαρίου 2002

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΠΕΤΡΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * TELEX 223211 YPET GR * FAX 010 52 21 004
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: http: www.et.gr
e-mail: webmaster @ et.gr

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ Φ.Ε.Κ.: Τηλ. 1464

Πληροφορίες Α.Ε. - Ε.Π.Ε. και λοιπών Φ.Ε.Κ.: **010 527 9000**

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΠΩΛΗΣΗΣ Φ.Ε.Κ.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - Βασ. Όλγας 227 - Τ.Κ. 54100 **(0310) 423 956**
ΠΕΙΡΑΙΑΣ - Γούναρη και Εθν. Αντίστασης Τ.Κ. 185 31 **010 4135 228**
ΠΑΤΡΑ - Κορίνθου 327 - Τ.Κ. 262 23 **(0610) 638 109 -110**
ΙΩΑΝΝΙΝΑ - Διοικητήριο Τ.Κ. 450 44 **(06510) 87215**
ΚΟΜΟΤΗΝΗ - Δημοκρατίας 1 Τ.Κ. 691 00 **(05310) 22 858**
ΛΑΡΙΣΑ - Διοικητήριο Τ.Κ. 411 10 **(0410) 597449**
ΚΕΡΚΥΡΑ - Σαμαρά 13 Τ.Κ. 491 00 **(06610) 89 127 / 89 120**
ΗΡΑΚΛΕΙΟ - Πλ. Ελευθερίας 1, Τ.Κ. 711 10 **(0810) 396 223**
ΛΕΣΒΟΣ - Πλ. Κωνσταντινουπόλεως Τ.Κ. 811 00 Μυτιλήνη **(02510) 46 888 / 47 533**

ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ ΦΥΛΛΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Σε έντυπη μορφή:
- Για τα ΦΕΚ από 1 μέχρι 40 σελίδες 1 euro.
- Για τα ΦΕΚ από 40 σελίδες και πάνω η τιμή προσαυξάνεται κατά 0,05 euro για κάθε επιπλέον σελίδα.

Σε μορφή CD:

Τεύχος	Περίοδος	Τιμές σε EURO	Τεύχος	Περίοδος	Τιμές σε EURO
Α.Ε. & Ε.Π.Ε.	Μηνιαίο	60	Αναπτυξιακών Πράξεων και Συμβάσεων (Τ.Α.Π.Σ.)	Ετήσιο	75
Α΄ και Β΄	3μηνιαίο	75	Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.)	Ετήσιο	75
Α΄, Β΄ και Δ΄	3μηνιαίο	90	Δελτίο Εμπορικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (Δ.Ε.Β.Ι.)	Ετήσιο	75
Α΄	Ετήσιο	180	Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου	Ετήσιο	75
Β΄	Ετήσιο	210	Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων	Ετήσιο	75
Γ	Ετήσιο	60			
Δ΄	Ετήσιο	150			
Παράρτημα	Ετήσιο	75			

Η τιμή πώλησης του Τεύχους Α.Ε. & Ε.Π.Ε. σε μορφή CD - rom για δημοσιεύματα μετά το 1994 καθορίζεται σε 30 euro ανά τεμάχιο, ύστερα από σχετική παραγγελία.
Η τιμή διάθεσης φωτοαντιγράφων ΦΕΚ 0,15 euro ανά σελίδα

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ Φ.Ε.Κ.

Τεύχος	Σε έντυπη μορφή: Κ.Α.Ε. Προϋπολογισμού 2531 euro	Σε έντυπη μορφή: Κ.Α.Ε. ΤΑΠΕΤ 3512 euro	Από το Internet: Κ.Α.Ε. Προϋπολογισμού 2531 euro	Από το Internet: Κ.Α.Ε. ΤΑΠΕΤ 3512 euro
Α΄ (Νόμοι, Π.Δ., Συμβάσεις κτλ.)	205	10,25	176	8,80
Β΄ (Υπουργικές αποφάσεις κτλ.)	293	14,65	205	10,25
Γ΄ (Διορισμοί, απολύσεις κτλ. Δημ. Υπαλλήλων)	59	2,95	ΔΩΡΕΑΝ	- -
Δ΄ (Απαλλοτριώσεις, πολεοδομία κτλ.)	293	14,65	147	7,35
Αναπτυξιακών Πράξεων και Συμβάσεων (Τ.Α.Π.Σ.)	147	7,35	88	4,40
Ν.Π.Δ.Δ. (Διορισμοί κτλ. προσωπικού Ν.Π.Δ.Δ.)	59	2,95	ΔΩΡΕΑΝ	- -
Παράρτημα (Προκηρύξεις θέσεων ΔΕΠ κτλ.)	30	1,50	ΔΩΡΕΑΝ	- -
Δελτίο Εμπορικής και Βιομ/κής Ιδιοκτησίας (Δ.Ε.Β.Ι.)	59	2,95	30	1,50
Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου (Α.Ε.Δ.)	ΔΩΡΕΑΝ	-	ΔΩΡΕΑΝ	- -
Προκηρύξεων Α.Σ.Ε.Π.	ΔΩΡΕΑΝ	-	ΔΩΡΕΑΝ	- -
Ανωνύμων Εταιρειών & Ε.Π.Ε.	2.054	102,70	587	29,35
Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων (Δ.Δ.Σ.)	205	10,25	88	4,40
Α΄, Β΄ και Δ΄			352	17,60

Το κόστος για την ετήσια συνδρομή σε ηλεκτρονική μορφή για τα προηγούμενα έτη προσαυξάνεται πέραν του ποσού της ετήσιας συνδρομής του έτους 2002 κατά 6 euro ανά έτος παλαιότητας και κατά τεύχος

* Οι συνδρομές του εσωτερικού προπληρώνονται στις ΔΟΥ που δίνουν αποδεικτικό είσπραξης (διπλότυπο) το οποίο με τη φροντίδα του ενδιαφερομένου πρέπει να στέλνεται στην Υπηρεσία του Εθνικού Τυπογραφείου.
* Η πληρωμή του υπέρ ΤΑΠΕΤ ποσοστού που αντιστοιχεί σε συνδρομές, εισπράττεται και από τις ΔΟΥ.
* Οι συνδρομητές του εξωτερικού έχουν τη δυνατότητα λήψης των δημοσιευμάτων μέσω internet, με την καταβολή των αντίστοιχων ποσών συνδρομής και ΤΑΠΕΤ.
* Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, οι Δήμοι, οι Κοινότητες ως και οι επιχειρήσεις αυτών πληρώνουν το μισό χρηματικό ποσό της συνδρομής και ολόκληρο το ποσό υπέρ του ΤΑΠΕΤ.
* Η συνδρομή ισχύει για ένα χρόνο, που αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του ίδιου χρόνου. Δεν εγγράφονται συνδρομητές για μικρότερο χρονικό διάστημα.
* Η εγγραφή ή ανανέωση της συνδρομής πραγματοποιείται το αργότερο μέχρι τον Φεβρουάριο κάθε έτους.
* Αντίγραφα διπλοτύπων, ταχυδρομικές επιταγές και χρηματικά γραμμάτια δεν γίνονται δεκτά.

Οι υπηρεσίες εξυπηρέτησης των πολιτών λειτουργούν καθημερινά από 08.00΄ έως 13.00΄

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ